

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 5 października 2026 r.
(OR. en)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2026/0172 (COD)

11274/1/26
REV 1

COPEN 254
EUROJUST 30
EJN 10
CODEC 1346

WNIOSEK

Nr dok. Kom.:	COM(2026) 313 final
Dotyczy:	Wniosek DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych i europejskiego nakazu zdalnego udziału (wersja przekształcona)

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 2.10.2026 r.
COM(2026) 313 final/2

2026/0172 (COD)

ADDENDUM

This document replaces document COM(2026) 313 final of 23.6.2026

Concerns all language versions.

Insertion of the reference to the Commission Staff Working Document SWD(2026) 780 final linked to this Proposal

The text shall read as follows:

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych i europejskiego
nakazu zdalnego udziału (wersja przekształcona)**

{SWD(2026) 780 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

Działalność przestępcza w coraz większym stopniu obejmuje elementy transgraniczne i stanowi poważne wyzwanie dla bezpieczeństwa w UE. Prowadząc działalność przestępczą, siatki przestępcze i organizacje terrorystyczne wykonują działania bez przeszkód w wielu jurysdykcjach. Aby zatem przeciwdziałać tym zagrożeniom, potrzebne są unijne systemy wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych dysponujące skutecznymi narzędziami i oparte na niezawodnej współpracy.

W dyrektywie nr 2014/41/UE¹ („dyrektywa”) ustanowiono europejski nakaz dochodzeniowy („END”) jako instrument transgranicznego gromadzenia materiału dowodowego w sprawach karnych. Dyrektywa stanowiła odpowiedź na jasno określoną praktyczną potrzebę stworzenia kompleksowych ram, opartych na wzajemnym uznawaniu, w celu pozyskiwania materiału dowodowego w sprawach o wymiarze transgranicznym. Od rozpoczęcia stosowania w maju 2017 r. dyrektywa oferuje organom sądowym i innym właściwym organom cenne narzędzie, które jest powszechnie stosowane w uczestniczących państwach członkowskich.

Celem 10. rundy wzajemnych ocen², która odbyła się w latach 2023–2024, była ocena stosowania i wdrażania dyrektywy. Ocena ta, poparta danymi Eurojustu³ i Europejskiej Sieci Sądowej w sprawach karnych („EJN”) ⁴, potwierdziła częste stosowanie END. Stanowiła ona również cenną okazję do określenia obszarów wymagających poprawy i rozwoju, w tym na szczeblu UE. W sprawozdaniu końcowym z 10. rundy wzajemnych ocen wdrażania END („sprawozdanie końcowe w sprawie wzajemnych ocen”) ⁵ wskazano kilka obszarów, w których państwa członkowskie różnie interpretują dyrektywę lub brakuje im szczegółowych procedur, w szczególności w odniesieniu do: (i) wykorzystania materiału dowodowego do innych celów, (ii) definicji „przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych”, (iii) korzystania z technicznych urządzeń rejestrujących oraz związku między END a obserwacją transgraniczną na podstawie art. 40 konwencji wykonawczej do układu z Schengen („KWUS”) ⁶ oraz (iv) wykorzystania jako materiału dowodowego informacji wymienionych wcześniej między organami ścigania. Stwierdzono w nim, że luki te utrudniają spójne

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych, Dz.U. L 130 z 1.5.2014, s. 1.

² Zgodnie ze wspólnym działaniem 97/827/WSiSW z dnia 5 grudnia 1997 r. („wspólne działanie”), na mocy którego ustanowiono mechanizm oceny zastosowania i wdrażania na poziomie krajowym międzynarodowych przedsięwzięć w zakresie walki ze zorganizowaną przestępczością.

³ W sprawozdaniu rocznym Eurojustu za 2025 r. wskazano 6 711 toczących się spraw Eurojustu, w tym 2 751 nowych spraw, co stanowi blisko połowę wszystkich spraw, którymi zajmuje się Eurojust: <https://www.eurojust.europa.eu/about-us/planning-and-reporting/annual-report#downloadpdf>.

⁴ Ze sprawozdania EJN z działalności i zarządzania w latach 2023–2024 wynika, że w latach 2023–2024 punkty kontaktowe EJN zgłosiły ponad 4 612 spraw, w których udzielały pomocy przy wnioskach związanych z END. Sprawy te stanowiły prawie jedną trzecią wszystkich spraw, w których wymagana była pomoc Europejskiej Sieci Sądowej: <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn2021/ContentDetail/PL/2/67>.

⁵ Sprawozdanie końcowe w sprawie wzajemnych ocen: <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15834-2024-REV-1/pl/pdf>.

⁶ Konwencja wykonawcza do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 roku między rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19.

wdrażanie, i wezwano Komisję do rozważenia zmian legislacyjnych w celu wyjaśnienia tych kwestii. Ponadto zwrócono w nim uwagę na kwestie związane z wdrażaniem art. 24 dyrektywy (dotyczącego przesłuchań w formie wideokonferencji) i wezwano Komisję do „zajęcia się na szczeblu ustawodawczym kwestią udziału oskarżonego przebywającego w innym państwie członkowskim w rozprawie za pośrednictwem wideokonferencji”.

Ponadto grupa wysokiego szczebla ds. dostępu do danych do celów skutecznego egzekwowania prawa uznała, że transgraniczne wnioski o uprawnione przechwytywanie wiążą się z szeregiem wyzwań dla organów ścigania. W sprawozdaniu końcowym⁷ zasugerowano zbadanie, w jaki sposób dyrektywa mogłaby lepiej wspierać skuteczne transgraniczne wnioski o uprawnione przechwytywanie.

Potrzebę ukierunkowanych działań ustawodawczych potwierdziły również ustalenia operacyjne zgłoszone przez Eurojust⁸ i Europejską Sieć Sądową⁹, sprawozdanie forum wysokiego szczebla w sprawie przyszłości unijnego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych¹⁰ oraz ocena skutków wykonania przez państwa członkowskie zalecenia Rady (UE) 2022/915¹¹.

W odpowiednim orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wyjaśniono również, w jaki sposób należy interpretować niektóre aspekty dyrektywy w sprawie END, i zwrócono uwagę na obszary, w których właściwe jest dodatkowe doprecyzowanie przepisów. Niektóre sprawy dotyczą w szczególności interpretacji art. 24 dyrektywy¹². Uwypuklają one brak pewności prawa co do zakresu stosowania, warunków, na jakich wideokonferencje można wykorzystywać w postępowaniu karnym, oraz zakresu, w jakim na mocy dyrektywy można zwrócić się o pomoc w tym względzie poza głównym celem przeprowadzenia dowodu.

W tym kontekście wniosek ma dwa główne cele:

- (1) zwiększenie jasności prawa i skuteczności operacyjnej w zakresie transgranicznego gromadzenia materiału dowodowego w UE poprzez wyeliminowanie konkretnych niedociągnięć stwierdzonych w stosowaniu dyrektywy oraz
- (2) opracowanie wspólnych przepisów dotyczących występowania o pomoc, aby ułatwić podejrzanym, oskarżonym i ofiarom zdalny udział w posiedzeniach sądu w sprawach karnych z innego państwa członkowskiego.

⁷ Sprawozdanie końcowe grupy wysokiego szczebla ds. dostępu do danych do celów skutecznego egzekwowania prawa: https://home-affairs.ec.europa.eu/document/download/4802e306-c364-4154-835b-e986a9a49281_en?filename=Concluding%20Report%20of%20the%20HLG%20on%20access%20to%20data%20for%20effective%20law%20enforcement_en.pdf.

⁸ Temat operacyjny dotyczący przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych, streszczenie i zestawienie odpowiedzi, czerwiec 2024 r.

⁹ Uwagi i wnioski z 59. posiedzenia plenarnego Europejskiej Sieci Sądowej (EJN) (Praga, 9–11 listopada 2022 r.).

¹⁰ Sprawozdanie forum wysokiego szczebla w sprawie przyszłości unijnego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych: https://commission.europa.eu/document/download/606f0f38-12f9-4893-8941-3ac835229bcd_en?filename=JUST_template_comingsoon_standard_16.pdf.

¹¹ Dokument roboczy służb Komisji pt. „Ocena skutków wykonania przez państwa członkowskie zalecenia Rady (UE) 2022/915 z dnia 9 czerwca 2022 r. w sprawie współpracy operacyjnej organów ścigania”, SWD(2025) 36 final, 31.1.2025.

¹² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 4 lipca 2024 r., FP i in., C-760/22, ECLI:EU:C:2024:574; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 czerwca 2024 r., AVVA i in., sprawy połączone C-255/23 i C-285/23, ECLI:EU:C:2024:462; wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2025 r., Bissili, C-325/24, ECLI:EU:C:2025:989.

Wyeliminowanie tych niedociągnięć przyczyniłoby się do skuteczniejszej współpracy wymiarów sprawiedliwości i zwiększenia wzajemnego zaufania między państwami członkowskimi.

W odniesieniu do pierwszego celu wniosek ma zapewnić bardziej jednolitą interpretację i bardziej jednolite stosowanie kluczowych przepisów dyrektywy we wszystkich uczestniczących państwach członkowskich poprzez doprecyzowanie pojęć i przepisów proceduralnych leżących u źródła różnych praktyk krajowych. Jego celem jest w szczególności zwiększenie pewności prawa w odniesieniu do: (i) wykorzystania materiału dowodowego do innych celów i jego dalszego przekazywania, (ii) definicji pojęcia „telekomunikacja” oraz aspektów proceduralnych procedury powiadamiania o przechwytywaniu niewymagającym pomocy technicznej innego państwa członkowskiego, (iii) definicji „organu wydającego” oraz (iv) procedur występowania o wykorzystanie jako materiału dowodowego informacji wymienionych wcześniej między organami ścigania lub wymienionych spontanicznie między organami sądowymi.

We wniosku określono również przepisy dotyczące korzystania z technicznych urządzeń rejestrujących i obserwacji transgranicznej do celów gromadzenia materiału dowodowego oraz wyjaśniono związek między END a obserwacją transgraniczną na podstawie art. 40 konwencji wykonawczej do układu z Schengen. Jego celem jest również usprawnienie terminowego wykonywania niektórych czynności dochodzeniowych wiążących się z gromadzeniem materiału dowodowego w czasie rzeczywistym, takich jak niejawne nadzorowanie przesyłek, a także przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych i obserwacja transgraniczna. Nastąpi to poprzez umożliwienie tymczasowego wykonania takich czynności dochodzeniowych, jeżeli jest to absolutnie niezbędne do zapewnienia ich skuteczności. Jest to szczególnie ważne w postępowaniach przygotowawczych dotyczących przestępczości zorganizowanej, w przypadku których stosowanie tych specjalnych technik dochodzeniowych ma zasadnicze znaczenie dla gromadzenia materiału dowodowego. Ponadto we wniosku usunięto niedociągnięcia stwierdzone w formularzu END. Wniosek ma zatem na celu wzmocnienie praktycznego funkcjonowania wspólnych ram pozyskiwania materiału dowodowego w sprawach transgranicznych, w tym poprzez zmniejszenie niejasności prawnych, które mogą prowadzić do opóźnień, odmowy wykonania lub niespójnych gwarancji procesowych.

Jeżeli chodzi o drugi cel, wyniki konsultacji wykazały, że tylko niektóre państwa członkowskie mają szczegółowe przepisy dotyczące transgranicznego zdalnego udziału w posiedzeniach sądu w sprawach karnych, a treść tych przepisów znacznie się różni. W niektórych przypadkach ramy krajowe nie przewidują nawet udziału organów państw członkowskich, na których terytorium dana osoba się znajduje. Taka fragmentacja jest problematyczna z punktu widzenia ochrony praw procesowych osób, których to dotyczy, a jednocześnie utrudnia skuteczną współpracę wymiarów sprawiedliwości. Konieczne jest wprowadzenie wspólnych procedur, norm i odpowiednich gwarancji, tak aby postępowania były rzetelne, a technologia wideokonferencji mogła być skutecznie wykorzystywana w transgranicznych postępowaniach karnych. Zwiększy to skuteczność współpracy wymiarów sprawiedliwości i wzmocni wzajemne zaufanie w ramach unijnej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

Celem proponowanych przepisów dotyczących zdalnego udziału w posiedzeniach sądu w sprawach karnych jest zatem przede wszystkim zapewnienie skuteczniejszego wykonywania prawa do obecności na rozprawie i skutecznego udziału w posiedzeniach sądu, zagwarantowanego w prawie Unii w art. 47 i 48 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

oraz w dyrektywie (UE) 2016/343¹³. W praktyce osoby uczestniczące w postępowaniu karnym, które skorzystały z prawa do swobodnego przemieszczania się i mieszkają w innym państwie członkowskim lub czasowo w nim przebywają, mogą w szczególnych okolicznościach danej sprawy preferować zdalny udział zamiast odbycia podróży w celu osobistego uczestnictwa. Ewentualnie mogą one napotkać uzasadnione przeszkody utrudniające ich fizyczną obecność na posiedzeniach sądu w państwie członkowskim prowadzącym postępowanie, takie jak ograniczenia związane ze zdrowiem, obowiązki opiekuńcze, ograniczenia związane z pozbawieniem wolności w innym państwie członkowskim lub inne uzasadnione powody. W takich sytuacjach zaistniałe okoliczności mogą *de facto* zmusić daną osobę do zrzeczenia się prawa do obecności na dotyczącej jej rozprawie tylko dlatego, że nie może ona osobiście udać się na posiedzenia, mimo że w rzeczywistości chciałaby w nich uczestniczyć. Dzięki ułatwieniu zdalnego udziału inicjatywa ma zatem na celu zmniejszenie liczby transgranicznych procesów zaocznych oraz zapewnienie, aby korzystanie z prawa do swobodnego przemieszczania się w Unii w praktyce nie ograniczało skutecznego korzystania z praw procesowych w postępowaniu karnym. W szczególności oczekuje się, że inicjatywa zmniejszy również ryzyko wtórnej wiktymizacji ofiar przestępstw poprzez ograniczenie, w stosownych przypadkach, konieczności wielokrotnego podróżowania, niepotrzebnego narażenia na stresujące środowisko lub bezpośredniej konfrontacji z podejrzanym lub oskarżonym w sytuacjach transgranicznych.

Po drugie, jeżeli środki przymusu i przekazanie nie są konieczne lub proporcjonalne, zdalny udział może, w stosownych przypadkach, stanowić alternatywę dla fizycznego przekazania osoby na podstawie decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW¹⁴.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Niniejszy wniosek w sprawie przekształcenia wzmacnia unijne ramy prawne dotyczące instrumentów transgranicznej współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych, wypełniając luki zidentyfikowane w dyrektywie i zachowując spójność z innymi instrumentami.

Proponowane ukierunkowane zmiany w END są spójne z istniejącymi instrumentami Unii w dziedzinie współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych i uzupełniają je; dotyczy to między innymi:

- konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej¹⁵, jako że we wniosku określono procedury występowania o zgodę na wykorzystanie jako materiału dowodowego informacji wymienionych wcześniej spontanicznie między organami sądowymi na mocy tej konwencji;
- konwencji wykonawczej do układu z Schengen, jako że we wniosku wyjaśniono związek między jej art. 40 dotyczącym obserwacji transgranicznej a ramami END;

¹³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym, Dz.U. L 65 z 11.3.2016, s. 1.

¹⁴ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi, Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1.

¹⁵ Konwencja ustanowiona przez Radę zgodnie z art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej, Dz.U. C 197 z 12.7.2000, s. 3.

- dyrektywy w sprawie wymiany informacji między organami ścigania¹⁶, jako że we wniosku określono procedurę występowania o zgodę na wykorzystanie jako materiału dowodowego informacji wymienionych wcześniej między organami ścigania na mocy tej dyrektywy.

Przedmiotowa inicjatywa jest również spójna i tworzy bezpośrednie powiązania z rozporządzeniami w sprawie Eurojustu¹⁷ i Prokuratury Europejskiej¹⁸, a także z decyzją Rady w sprawie Europejskiej Sieci Sądowej¹⁹.

W odniesieniu do nowych przepisów dotyczących występowania o pomoc w celu ułatwienia zdalnego udziału w posiedzeniach sądu w sprawach karnych z innego państwa członkowskiego w drodze europejskiego nakazu zdalnego udziału (ENZU) wniosek wypełnia obecną lukę w dorobku prawnym Unii, który reguluje zdalny udział wyłącznie w określonych kontekstach i w ograniczonych celach.

W rozporządzeniu (UE) 2023/2844²⁰ ustanowiono ramy prawne korzystania z wideokonferencji i innych technologii porozumiewania się na odległość w postępowaniach transgranicznych. W sprawach karnych art. 6 tego rozporządzenia stanowi podstawę prawną korzystania z wideokonferencji lub innej technologii porozumiewania się na odległość do przesłuchiwania podejrzanych, oskarżonych, osób skazanych i innych osób, których dotyczy postępowanie, w ramach ograniczonej liczby procedur współpracy wymiarów sprawiedliwości wyraźnie określonych w tym przepisie²¹. W nowych ramach ustanowiono szczególne rozwiązania umożliwiające podejrzany, oskarżony i ofiarom przestępstw zdalny udział – z innego państwa członkowskiego – w posiedzeniach sądu w postępowaniu głównym, w którym uczestniczą. W ten sposób wypełniają one lukę regulacyjną w istniejących unijnych ramach dotyczących cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, które ograniczały się do cyfryzacji przesłuchań w ramach procedur współpracy wymiarów sprawiedliwości.

¹⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/977 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie wymiany informacji między organami ścigania państw członkowskich i uchylająca decyzję ramową Rady 2006/960/WSiSW, Dz.U. L 134 z 22.5.2023, s. 1.

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz zastąpienia i uchylecia decyzji Rady 2002/187/WSiSW, Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 138.

¹⁸ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej, Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1.

¹⁹ Decyzja Rady 2008/976/WSiSW z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie Europejskiej Sieci Sądowej, Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 130.

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w tych dziedzinach, Dz.U. L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>.

²¹ Wyczerpujący wykaz aktów prawnych, o którym mowa w art. 6 rozporządzenia w sprawie cyfryzacji, obejmuje: a) decyzję ramową Rady 2002/584/WSiSW w sprawie europejskiego nakazu aresztowania, w szczególności jej art. 18 ust. 1 lit. a); b) decyzję ramową 2008/909/WSiSW dotyczącą przekazywania osób skazanych, w szczególności jej art. 6 ust. 3; c) decyzję ramową 2008/947/WSiSW o wzajemnym uznawaniu wyroków i decyzji w sprawie zawieszenia lub warunkowego zwolnienia, w szczególności jej art. 17 ust. 4; d) decyzję ramową 2009/829/WSiSW w sprawie wzajemnego uznawania decyzji w sprawie środków nadzoru stanowiących alternatywę dla tymczasowego aresztowania, w szczególności jej art. 19 ust. 4; e) dyrektywę 2011/99/UE w sprawie europejskiego nakazu ochrony, w szczególności jej art. 6 ust. 4; f) rozporządzenie (UE) 2018/1805 w sprawie wzajemnego uznawania nakazów zabezpieczenia i nakazów konfiskaty, w szczególności jego art. 33 ust. 1.

Art. 24 dyrektywy reguluje przesłuchania w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej formy przekazu audiowizualnego do celów dowodowych. Zgodnie z tym przepisem END można wydać w celu przesłuchania, w drodze wideokonferencji, świadka, biegłego, podejrzanego lub oskarżonego znajdującego się w innym państwie członkowskim w celu zgromadzenia materiału dowodowego. Jak wyjaśnił Trybunał Sprawiedliwości, art. 24 ma zastosowanie do przesłuchań przeprowadzanych w celu gromadzenia materiału dowodowego, których wykonanie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu²².

Niniejszy wniosek ma natomiast na celu ułatwienie pełnego udziału – z innego państwa członkowskiego – we wszystkich rodzajach posiedzeń sądu w sprawach karnych, zarówno na etapie postępowania przygotowawczego, jak i na etapie postępowania sądowego, w zależności od tego, czy dana osoba jest podejrzanym, oskarżonym czy ofiarą przestępstwa. Pełny udział oznacza pełne wykonywanie praw procesowych przysługujących danej osobie, tak jakby była ona fizycznie obecna na posiedzeniu sądu.

W odniesieniu do ofiar przestępstw art. 17 dyrektywy 2012/29/UE²³ przewiduje możliwość przesłuchania ofiar znajdujących się w innym państwie członkowskim z wykorzystaniem technologii wideokonferencji i zobowiązuje państwa członkowskie do ułatwienia – w zakresie, w jakim jest to możliwe na mocy prawa Unii i prawa krajowego – udziału ofiar w formie wideokonferencji, z uwzględnieniem ich roli w postępowaniu. Niniejszy wniosek uzupełnia zatem te ramy poprzez określenie szczegółowych przepisów i gwarancji dotyczących zdalnego udziału ofiar w posiedzeniach sądu w sprawach karnych, w tym przepisów dotyczących gwarancji procesowych, rozwiązań technicznych i skutecznego udziału.

Wniosek jest również w pełni zgodny z dorobkiem prawnym Unii w zakresie praw procesowych w postępowaniu karnym. W art. 8 dyrektywy (UE) 2016/343 zapisano prawo podejrzanych i oskarżonych do obecności na rozprawie. Bez uszczerbku dla tego prawa oraz dla norm określonych w tej dyrektywie w odniesieniu do procesów zaocznych niniejszy wniosek ma na celu wzmocnienie wykonywania prawa do obecności na rozprawie. W tym celu umożliwia się danym osobom zdalny udział w posiedzeniach sądu w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość, jeżeli spełnione są rygorystyczne warunki i zapewniony jest szereg gwarancji. Jednocześnie wniosek ma na celu zapewnienie, aby prawa procesowe i gwarancje, które miały być wykonywane osobiście, mogły być w razie potrzeby skutecznie wykonywane również zdalnie.

Nowe przepisy dotyczące ENZU przyczyniają się do poprawy dostępu do wymiaru sprawiedliwości w transgranicznych postępowaniach karnych. Umożliwiają one podejrzanym, oskarżonym i ofiarom przestępstw, którzy mają miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim, są tam pozbawieni wolności lub tymczasowo w nim przebywają z uzasadnionych powodów, skuteczny udział w postępowaniu karnym bez konieczności odbycia podróży do państwa wydającego. W ten sposób wniosek może, w stosownych okolicznościach, stanowić alternatywę dla fizycznego przekazania na podstawie decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW, w każdym przypadku, gdy środka przymusu nie uznaje się

²² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 2025 r., Bissili, C-325/24, ECLI:EU:C:2025:989, pkt 59.

²³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW, Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57.

w danej sprawie za konieczny, a zamierzony cel ogranicza się do zapewnienia udziału danej osoby w przesłuchaniu lub w toczącym się w jej sprawie procesie sądowym.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Niniejszy pakiet inicjatyw w zakresie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych służy realizacji spójnego i uzupełniającego się celu, jakim jest wzmocnienie zdolności Unii do zapobiegania poważnej przestępczości transgranicznej, jej wykrywania, prowadzenia postępowań przygotowawczych w jej sprawie i wnoszenia w jej sprawie oskarżeń w coraz bardziej złożonym środowisku bezpieczeństwa. Pakiet ten ma służyć zwiększeniu skuteczności, spójności i interoperacyjności unijnej architektury bezpieczeństwa wewnętrznego poprzez modernizację ram prawnych regulujących współpracę między organami ścigania, organami sądowymi i innymi odpowiednimi organami.

Podstawę tych starań stanowią proponowane zmiany rozporządzeń w sprawie Europolu i Eurojustu. Europol i Eurojust pełnią w przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości odrębne, lecz uzupełniające się funkcje: Europol wspiera zapobieganie działalności przestępczej, jej wykrywanie i prowadzenie postępowań przygotowawczych w jej sprawie, natomiast Eurojust ułatwia współpracę wymiarów sprawiedliwości i zapewnia skuteczne działania następcze w zakresie ścigania przestępstw i wymiaru sprawiedliwości. Pakiet ma zatem służyć wzmocnieniu współpracy i komplementarności między obiema agencjami, oraz z innymi odpowiednimi podmiotami unijnymi w obszarach wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych oraz struktury zwalczania nadużyć finansowych, co ma przekładać się na płynne przejście między działaniami organów ścigania a działaniami sądowymi na wszystkich etapach łańcucha wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych.

W tym kontekście zmiany ram europejskiego nakazu dochodzeniowego oraz przepisów o ochronie danych mających zastosowanie w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych dodatkowo służą osiągnięciu tego celu poprzez ułatwienie skutecznej współpracy transgranicznej, poprawę warunków wymiany informacji i zapewnienie spójnych ram prawnych dostosowanych do realiów operacyjnych i rozwoju technologicznego. Łącznie środki zaproponowane w niniejszym pakiecie zwiększą zdolność Unii do reagowania na zmieniające się zagrożenia dla bezpieczeństwa, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych, praworządności i podziału obowiązków między różnymi zaangażowanymi podmiotami.

Niniejszy wniosek jest spójny z odnośnymi politykami Unii, w szczególności pod następującymi względami:

- przyczynia się do realizacji celów strategii ProtectEU²⁴, w której podkreślono potrzebę wzmocnienia współpracy wymiarów sprawiedliwości i zapewnienia skuteczniejszych narzędzi zwalczania poważnej i zorganizowanej przestępczości oraz terroryzmu w coraz bardziej transnarodowym i cyfrowym środowisku;
- jest zgodny z celami komunikatu Komisji „CyfrowaSprawiedliwość@2030”²⁵, w którym promuje się cyfryzację systemów wymiaru sprawiedliwości, w tym rozwój bezpiecznych narzędzi cyfrowych i wykorzystanie interoperacyjnych technologii

²⁴ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie [ProtectEU: europejska strategia bezpieczeństwa wewnętrznego](#), COM(2025) 148 final.

²⁵ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – [CyfrowaSprawiedliwość@2030](#), COM(2025) 802 final.

wideokonferencji w celu poprawy skuteczności, dostępności i odporności postępowań sądowych w całej Unii. W szczególności w komunikacie tym wskazano zdalny udział w rozprawach sądowych w sprawach karnych z innego państwa członkowskiego za pośrednictwem wideokonferencji jako obszar przyszłych działań Komisji (działanie 9);

- wpisuje się w plan działania na rzecz zgodnego z prawem i skutecznego dostępu organów ścigania do danych²⁶, w którym zobowiązano się do oceny potrzeby dalszego wzmocnienia END w celu zwiększenia skuteczności transgranicznych wniosków o uprawnione przechwytywanie;
- wpisuje się w strategię UE w dziedzinie narkotyków²⁷, w której wskazano na potrzebę wzmocnienia END w ramach priorytetu strategicznego dotyczącego zacieśnienia współpracy wymiarów sprawiedliwości w celu poprawy bezpieczeństwa i ochrony społeczeństwa;
- jest w pełni zgodny z dorobkiem prawnym Unii w zakresie ochrony danych osobowych, w szczególności z rozporządzeniem (UE) 2016/679²⁸, dyrektywą (UE) 2016/680²⁹ i rozporządzeniem (UE) 2018/1725³⁰, ponieważ przewidziano w nim, że przetwarzanie danych osobowych prowadzone na podstawie proponowanej dyrektywy musi być zgodne z mającymi zastosowanie unijnymi ramami ochrony danych.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Podstawą inicjatywy jest art. 82 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Art. 82 ust. 1 TFUE stanowi, że współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych w Unii powinna opierać się na zasadzie wzajemnego uznawania wyroków i orzeczeń sądowych. Upoważnia on Unię do przyjmowania środków mających na celu między innymi ustanowienie zasad i procedur zapewniających uznawanie w całej Unii wszystkich form wyroków i orzeczeń sądowych.

Dyrektywę przyjęto na podstawie art. 82 ust. 1 TFUE, podobnie jak inne istniejące instrumenty wzajemnego uznawania. Utrzymanie art. 82 ust. 1 TFUE jako podstawy prawnej

²⁶ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Plan działania na rzecz zgodnego z prawem i skutecznego dostępu organów ścigania do danych, COM(2025) 349 final.

²⁷ Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie strategii UE w dziedzinie narkotyków, 4.12.2025, COM(2025) 743 final.

²⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

²⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW, Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89.

³⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE, Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39.

zapewnia zatem spójność z pierwotnym wyborem oraz odzwierciedla cel i treść zmian wprowadzonych w ramach inicjatywy przekształcenia.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Dyrektywa funkcjonuje już na szczeblu UE jako instrument transgranicznej współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych służący gromadzeniu materiału dowodowego. Ze względu na swój charakter dyrektywa dotyczy kwestii transgranicznych i w związku z tym nie może być skutecznie stosowana przez państwa członkowskie działające samodzielnie. UE wykonała już swoje uprawnienia, przyjmując dyrektywę, w związku z czym należy podjąć dalsze działania również na szczeblu UE.

Jeżeli chodzi o konkretne zmiany wprowadzające przepisy ułatwiające zdalny udział w posiedzeniach sądu w sprawach karnych, w przypadku gdy podejrzany, oskarżony lub ofiara przestępstwa znajduje się w innym państwie członkowskim, transgraniczny charakter tej kwestii oznacza, że żadne państwo członkowskie nie może ustanowić tych przepisów samodzielnie.

Odpowiedzi udzielone w ramach konsultacji publicznych i ukierunkowanych konsultacji potwierdzają, że w tej dziedzinie działania UE mogą przynieść lepsze wyniki niż działania państw członkowskich. Rada uznała, że wyzwania, którym ma sprostać niniejsza inicjatywa, wymagają działań wykraczających poza szczebel krajowy. Niniejszy wniosek stanowi zatem odpowiedź na kwestie podniesione przez państwa członkowskie, jak wyjaśniono powyżej.

Biorąc pod uwagę transgraniczny wymiar kwestii przedstawionych powyżej oraz fakt, że Unia wykonała już swoje uprawnienia w tych kwestiach, wniosek musi zostać przyjęty na szczeblu UE, aby umożliwić osiągnięcie tych celów.

- **Proporcjonalność**

Niniejszy wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności określoną w art. 5 ust. 4 Traktatu o Unii Europejskiej, ponieważ nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia jego celów. Opiera się on na istniejących instrumentach wzajemnego uznawania i infrastrukturze cyfrowej na szczeblu Unii, ograniczając tym samym dodatkowe obciążenia administracyjne i finansowe.

Proponowane ukierunkowane zmiany w END ograniczają się do kwestii wskazanych przez Radę w 10. rundzie wzajemnych ocen oraz w innych sprawozdaniach, o których mowa w sekcji niniejszego uzasadnienia dotyczącej kontekstu. W całym niniejszym wniosku przedstawia się warianty, które w najmniejszym stopniu ingerują w krajowe systemy wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych państw członkowskich, a jednocześnie opierają się na ogólnych ramach dyrektywy.

Proponowane przepisy dotyczące zdalnego udziału w posiedzeniach sądu w sprawach karnych stanowią odpowiedź na postulaty państw członkowskich zgłoszone podczas wzajemnej oceny dyrektywy. Inicjatywa tworzy ukierunkowane ramy, które ograniczają się do ułatwienia państwom członkowskim wydawania i uznawania wniosków o zdalny udział w posiedzeniach sądu w sprawach karnych. Nie prowadzi ona do szerszej harmonizacji krajowych postępowań karnych na szczeblu krajowym. Korzystanie z ENZU w poszczególnych sprawach pozostaje w gestii państw członkowskich i podlega ocenie proporcjonalności i adekwatności w każdej indywidualnej sprawie. Co do zasady zdalny

udział opiera się na zgodzie danej osoby i towarzyszą mu gwarancje zapewniające rzetelność postępowania i skuteczne wykonywanie praw procesowych.

Wniosek respektuje również autonomię proceduralną państw członkowskich, ponieważ prowadzenie rozpraw nadal podlega prawu wydającego państwa członkowskiego, a niektóre czynności wykonawcze – prawu wykonującego państwa członkowskiego.

- **Wybór instrumentu**

Niniejszy wniosek ma na celu wprowadzenie ukierunkowanych zmian w dyrektywie, aby wyeliminować luki, niespójności i niedociągnięcia stwierdzone podczas wdrażania i oceny dyrektywy. Ze względu na ich ukierunkowany charakter ten sam instrument prawny jest najwłaściwszym wyborem do wprowadzenia zmian, a przekształcenie uznaje się za najodpowiedniejszą technikę zastąpienia i uchylecia dyrektywy.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny ex post/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Głównym dokumentem odniesienia na potrzeby oceny dyrektywy jest sprawozdanie końcowe w sprawie wzajemnych ocen. W sprawozdaniu stwierdzono, że dyrektywa stała się skutecznym i powszechnie stosowanym instrumentem współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych w całej Unii Europejskiej oraz że ogólnie uznaje się, iż system ten funkcjonuje prawidłowo. Wskazano w nim jednak szereg wyzwań prawnych i operacyjnych. W sprawozdaniu wezwano w szczególności do wprowadzenia ukierunkowanych zmian w odniesieniu do: (i) wykorzystania materiału dowodowego do innych celów, (ii) przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych, (iii) korzystania z technicznych urządzeń rejestrujących oraz obserwacji transgranicznej oraz (iv) wykorzystania jako materiału dowodowego informacji wymienionych wcześniej między organami ścigania lub wymienionych spontanicznie między organami sądowymi. Podkreślono w nim również, że praktycy zwrócili uwagę na praktyczne trudności związane ze złożonością standardowego formularza END, problemami z tłumaczeniem i opóźnieniami w wykonaniu. W sprawozdaniu zasugerowano ponadto zbadanie kwestii zdalnego udziału oskarżonych w rozprawie. Ogólnie rzecz biorąc, w ocenie zaleca się dalsze doprecyzowanie przepisów i większą harmonizację w celu zwiększenia pewności prawa, skuteczności i spójności stosowania dyrektywy.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Przygotowując wniosek, Komisja przeprowadziła szeroko zakrojone konsultacje w latach 2025 i 2026. Konsultacje były skierowane do szerokiego grona zainteresowanych stron reprezentujących obywateli, organy publiczne, przedstawicieli środowisk akademickich, agencji i organów UE, europejskich stowarzyszeń obrońców i innych odpowiednich zainteresowanych stron.

Konsultacje obejmowały: (i) ukierunkowane konsultacje z organami państw członkowskich, Eurojustem, Europejską Siecią Sądową, Prokuraturą Europejską, Europol, Agencją Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA), Europejską Radą Adwokatów Karnistów oraz Radą Izb Adwokackich i Stowarzyszeń Prawniczych Unii Europejskiej, (ii) informacje zwrotne od opinii publicznej w ramach zaproszenia do zgłaszania uwag, obejmujące uwagi przedstawicieli środowisk akademickich, (iii) trzy specjalne spotkania z ekspertami z

organów państw członkowskich³¹ oraz (iv) spotkanie z grupą ekspertów Komisji ds. prawa karnego³².

Ogólnie rzecz biorąc, panuje powszechna zgoda co do tego, że UE powinna zająć się zidentyfikowanymi kwestiami w drodze ukierunkowanych zmian w dyrektywie.

W szczególności wielu ekspertów dostrzegło wyzwania związane ze stosowaniem niektórych czynności dochodzeniowych do gromadzenia materiału dowodowego w kontekście transgranicznym, zwłaszcza obserwacji transgranicznej do celów gromadzenia materiału dowodowego i technicznych urządzeń rejestrujących (do gromadzenia danych dotyczących lokalizacji, danych dźwiękowych lub danych wizualnych). Powszechnie wyrażano poparcie dla włączenia do dyrektywy szczegółowych przepisów dotyczących tych kwestii. Kilku ekspertów uznało, że przydatne byłoby zdefiniowanie w dyrektywie pojęcia „przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych”. Niektórzy eksperci dostrzegli również możliwość doprecyzowania procedury powiadamiania o przechwytywaniu niewymagającym pomocy technicznej ze strony innego państwa członkowskiego.

Opinie zainteresowanych stron różniły się co do tego, czy zachodzi potrzeba doprecyzowania przepisów dotyczących wykorzystywania materiału dowodowego do innych celów. Niektórzy eksperci poparli jednak uproszczoną procedurę określania szczegółowych warunków wykorzystywania uzyskanego materiału dowodowego oraz występowania o zniesienie tych warunków w celu utrzymania elastyczności i skuteczności transgranicznych postępowań przygotowawczych. Kilka zainteresowanych stron dostrzegło potrzebę określenia procedury występowania o wykorzystanie do celów dowodowych informacji wymienionych wcześniej między organami ścigania, podczas gdy inne podkreśliły, że nowe przepisy powinny uwzględniać różnice w krajowych ramach prawnych. Podobnie konsultacje wykazały, że przepisy krajowe i praktyka krajowa różnią się co do tego, kiedy informacje „wymienione spontanicznie” przez organy sądowe mogą być wykorzystywane jako materiał dowodowy, co wskazuje na potrzebę wprowadzenia konkretnych przepisów regulujących te kwestie. Konsultacje wykazały również potrzebę dalszych ograniczonych doprecyzowań w dyrektywie, takich jak wyjaśnienia dotyczące zakresu END i definicji „organu wydającego”. Wyrażono również potrzebę szkolenia kadr wymiaru sprawiedliwości oraz opracowania podręczników lub dalszych wytycznych, w szczególności w celu wyjaśnienia związku między END a innymi instrumentami, a także w odniesieniu do stosowania END do transgranicznego uznawania i wykonywania specjalnych technik dochodzeniowych. Ponadto wykorzystanie narzędzi uzupełniających, takich jak europejski atlas sądowy i Fiches Belges, uznano za przydatne do zapewnienia sprawnego stosowania END, w szczególności w przypadkach, w których różnice w praktykach i przepisach państw członkowskich dotyczących specjalnych czynności dochodzeniowych stwarzają wyzwania dla współpracy. Eksperci uznali, że konieczne jest regularne aktualizowanie tych narzędzi w celu odzwierciedlenia zmian w przepisach państw członkowskich, właściwych organach i wymogach praktycznych, co zapewni ich stałą wiarygodność i przydatność dla praktyków.

Zainteresowane strony zasadniczo poparły cel, jakim jest ułatwienie transgranicznego zdalnego udziału w postępowaniu karnym dzięki specjalnym unijnym uregulowaniom prawnym. Podkreśliły one jednak potrzebę zachowania rzetelności postępowania i skutecznego wykonywania praw procesowych osób, których dotyczy postępowanie. Większość państw członkowskich i ekspertów podzielała pogląd, że zdalny udział w posiedzeniach sądu powinien być regulowany prawem procesowym wydającego państwa członkowskiego we wszystkich aspektach, z wyjątkiem kontroli tożsamości i warunków

³¹ Trzy specjalne spotkania ekspertów odbyły się 31 marca 2025 r., 2 lipca 2025 r. i 5 maja 2026 r.

³² Spotkanie odbyło się 14 maja 2025 r.

technicznych wideokonferencji, które powinny być regulowane prawem procesowym wykonującego państwa członkowskiego.

Niektórzy eksperci zgodzili się, że w kontekście zdalnym powinny mieć zastosowanie te same gwarancje i środki odwoławcze co w przypadku osobistego udziału w posiedzeniu sądu. Większość zainteresowanych stron podkreśliła jednak potrzebę zapewnienia szczególnych gwarancji, zwłaszcza w odniesieniu do: (i) zgody osoby, której dotyczy ENZU, (ii) dostępności poufnego kanału porozumiewania się między daną osobą a jej obrońcą, (iii) szczególnych środków odwoławczych w przypadku awarii technicznych oraz (iv) ochrony osób wymagających szczególnego traktowania i dzieci. Uwagi te odzwierciedlono we wniosku.

Zainteresowane strony wyraziły jednak różne stanowiska w odniesieniu do: (i) możliwości dopuszczenia wyjątków od wymogu uzyskania zgody (i zakresu takich wyjątków), (ii) rodzaju organów właściwych w zakresie kontroli tożsamości i czynności procesowych w wykonującym państwie członkowskim oraz (iii) istnienia szczególnych środków odwoławczych dodatkowych w stosunku do środków już dostępnych na mocy prawa wydającego państwa członkowskiego. Na przykład większość państw członkowskich wezwała do wprowadzenia ograniczonych wyjątków od konieczności uzyskania zgody danej osoby w wyjątkowych okolicznościach, ale organizacje prawnicze zasadniczo sprzeciwiły się takim odstępstwom. We wniosku przyjęto zatem zrównoważone podejście, utrzymując zgodę danej osoby jako obowiązkowy warunek wydania ENZU, a jednocześnie dopuszczając wąsko ujęte odstępstwo podlegające rygorystycznym gwarancjom i nadzorowi sądowemu.

Szczegółowe podsumowanie wyników konsultacji Komisji zostanie przedstawione w dokumencie roboczym służb Komisji, który będzie towarzyszył niniejszemu wnioskowi.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Oprócz wspomnianych wyżej konsultacji z zainteresowanymi stronami Komisja zgromadziła i wykorzystała wiedzę ekspercką z innych źródeł.

Wniosek opiera się w szczególności na sprawozdaniu końcowym w sprawie wzajemnych ocen, sprawozdaniach Eurojustu i Europejskiej Sieci Sądowej oraz na technicznych i politycznych dyskusjach na forum wysokiego szczebla w sprawie przyszłości unijnego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych.

W odniesieniu do przepisów dotyczących zdalnego udziału w posiedzeniach sądu w sprawach karnych we wniosku uwzględniono również: (i) wyniki projektu badawczego dotyczącego cyfryzacji prawa do obrony w postępowaniu karnym, sfinansowanego przez Komisję Europejską w ramach programu „Sprawiedliwość”³³; (ii) sprawozdanie Agencji Praw Podstawowych UE pt. „Cyfryzacja wymiaru sprawiedliwości: podejście oparte na prawach podstawowych”³⁴ oraz (iii) wstępne wyniki dyskusji na ten temat na konferencjach roboczych³⁵.

³³ <https://www.law.kuleuven.be/linc/english/research/researchdigirights.html>.

³⁴ https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2025-digitalising-justice-fundamental-rights-approach_en.pdf.

³⁵ Konferencja robocza w sprawie wykorzystania wideokonferencji do celów rozprawy w transgranicznych sprawach karnych w UE, zorganizowana przez niderlandzkie Ministerstwo Sprawiedliwości i Uniwersytet Erazma w Rotterdamie, która odbyła się 20 stycznia 2026 r.; doroczna konferencja Fair Trials LEAP 2026.

- **Ocena skutków**

Odstępstwo od wymogu przeprowadzenia oceny skutków uznano za uzasadnione w tym przypadku z dwóch głównych powodów: brak wariantów i brak istotnych negatywnych skutków gospodarczych, społecznych lub środowiskowych. Dyrektywa została już poddana kompleksowej ocenie retrospektywnej w ramach 10. rundy wzajemnych ocen, w wyniku której wydano konkretne zalecenia dotyczące uregulowania elementów nieobjętych jeszcze dyrektywą oraz zmiany obowiązujących przepisów. Prace przeprowadzone przez Radę podczas 10. rundy wzajemnych ocen doprowadziły do wniosku, że zakres realnych wariantów strategicznych jest ograniczony. Obecny przegląd opiera się na tych pracach. Zarówno dyrektywa leżąca u podstaw wniosku, pierwotnie przyjęta z inicjatywy państw członkowskich, jak i proponowane zmiany mają głównie charakter techniczny i proceduralny. Będą one miały wpływ przede wszystkim na organy publiczne zaangażowane w transgraniczną współpracę wymiarów sprawiedliwości. Oczekuje się, że wszelki wpływ na osoby fizyczne lub prawne będzie pozytywny, ponieważ zmiany mają na celu zwiększenie pewności prawa, poprawę skuteczności istniejących procedur i ułatwienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości poprzez wykorzystanie zdalnego udziału w posiedzeniach sądu w sprawach karnych.

Ponieważ inicjatywa dotyczy z natury kwestii transgranicznych, nie budzi szczególnych wątpliwości co do zasady pomocniczości. Oczekuje się, że wszelkie koszty ponoszone przez organy publiczne w związku z wdrażaniem zmian zostaną zrównoważone wzrostem efektywności transgranicznych postępowań przygotowawczych i postępowań karnych, a także ograniczeniem opóźnień, przekazania i związanych z nimi obciążeń operacyjnych. Ponieważ inicjatywa dotyczy z natury kwestii transgranicznych, nie budzi szczególnych wątpliwości co do zasady pomocniczości. W przypadku braku oceny skutków wnioskowi będzie towarzyszył dokument roboczy służb Komisji przedstawiający kontekst polityki, definicję problemu, dokonane wybory strategiczne i oczekiwane skutki, w tym wyniki konsultacji z zainteresowanymi stronami i przyszłych ustaleń dotyczących monitorowania.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Zgodnie z programem sprawności i wydajności regulacyjnej (REFIT) Komisji wszystkie inicjatywy mające na celu zmianę istniejących przepisów UE powinny zmierzać do uproszczenia i zmniejszenia obciążeń administracyjnych państw członkowskich.

Zarówno dyrektywa leżąca u podstaw wniosku, jak i proponowane zmiany mają głównie charakter techniczny i proceduralny. Będą one miały wpływ przede wszystkim na organy publiczne zaangażowane w transgraniczną współpracę wymiarów sprawiedliwości. Oczekuje się, że wszelki wpływ na osoby fizyczne lub prawne będzie pozytywny, ponieważ zmiany mają na celu zwiększenie pewności prawa, poprawę skuteczności istniejących procedur i ułatwienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości poprzez wykorzystanie zdalnego udziału w posiedzeniach sądu w sprawach karnych.

Oczekuje się, że wszelkie koszty ponoszone przez organy publiczne w związku z wdrażaniem zmian zostaną zrównoważone wzrostem efektywności transgranicznych postępowań przygotowawczych i postępowań karnych, a także ograniczeniem opóźnień, przekazania i związanych z nimi obciążeń operacyjnych.

Nie przewiduje się, że wniosek będzie miał wpływ na MŚP i konkurencyjność.

- **Prawa podstawowe**

Wniosek jest zgodny z prawami podstawowymi i zasadami uznanymi w Karcie, w szczególności z prawem do rzetelnego procesu sądowego i do skutecznego środka prawnego oraz z prawem do obrony, zapisanymi w art. 47 i 48 Karty oraz w art. 6 i art. 13 ust. 1 europejskiej konwencji praw człowieka (EKPC). Opiera się on na sześciu dyrektywach UE w sprawie praw procesowych podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym, w szczególności na dyrektywach 2010/64/UE³⁶, 2012/13/UE³⁷, 2013/48/UE³⁸, (UE) 2016/343, (UE) 2016/800³⁹ i (UE) 2016/1919⁴⁰, a także na dyrektywie 2012/29/UE w sprawie praw ofiar przestępstw.

Dyrektywa chroni prawa podstawowe dzięki wprowadzeniu gwarancji do całych ram dotyczących END i innych środków służących pozyskiwaniu materiału dowodowego w sprawach karnych. W szczególności w dyrektywie ustanowiono przepisy szczegółowe mające na celu zapewnienie, aby wydaniu lub zatwierdzeniu END towarzyszyły gwarancje dotyczące poszanowania praw podstawowych danej osoby. Dyrektywa umożliwia również organowi wykonującemu zapewnienie, aby przy wykonywaniu END przestrzegano zasady proporcjonalności oraz praw procesowych i podstawowych danej osoby. Ponadto szczególne mechanizmy proceduralne, takie jak procedury powiadamiania o transgranicznych czynnościach dochodzeniowych, które nie wymagają pomocy ze strony innego państwa członkowskiego, zapewniają poinformowanie państwa członkowskiego, w którym znajduje się osoba, której dotyczy dana czynność, oraz umożliwiają temu państwu interwencję, jeżeli dana czynność nie byłaby dozwolona w podobnej sprawie krajowej.

Proponowane przepisy dotyczące zdalnego udziału w posiedzeniach sądu w sprawach karnych określają jasne i rygorystyczne warunki wydawania i wykonywania ENZU, a także powiązane gwarancje procesowe i środki odwoławcze. Przepisy te zapewniają, aby zdalny udział w posiedzeniach sądu nie odbywał się w sposób podważający rzetelność postępowania lub wykonywanie praw procesowych. W szczególności obowiązek uzyskania zgody osoby, której dotyczy ENZU, ma na celu zapewnienie, aby wykonanie ENZU pozostało zgodne z ochroną praw podstawowych zapisanych w Karcie, w szczególności z prawem do osobistej obecności na rozprawie. Odstępstwo od tego wymogu uzyskania zgody jest dozwolone jedynie w wyjątkowych i jasno określonych sytuacjach, które stanowią dopuszczalne ograniczenia zgodnie z art. 52 Karty. Ponadto wymóg, aby podejrzany lub oskarżony był reprezentowany przez umocowanego obrońcę obecnego w wydającym państwie członkowskim, stanowi dodatkową gwarancję skutecznego wykonywania prawa do obrony.

³⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym, Dz.U. L 280 z 26.10.2010, s. 1.

³⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym, Dz.U. L 142 z 1.6.2012, s. 1.

³⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności, Dz.U. L 294 z 6.11.2013, s. 1.

³⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym, Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 1.

⁴⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wniosek w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania, Dz.U. L 297 z 4.11.2016, s. 1.

Proponowane przepisy dotyczące zdalnego udziału w postępowaniu karnym są zgodne z orzecznictwem zarówno Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC), jak i Trybunału Sprawiedliwości. Chociaż ETPC konsekwentnie uznaje fizyczną obecność oskarżonego na sali sądowej za ważny element prawa do rzetelnego procesu sądowego, orzekł również, że udział w posiedzeniu za pośrednictwem wideokonferencji nie jest sam w sobie niezgodny z prawem do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy, pod warunkiem że dana osoba może: (i) śledzić postępowanie, (ii) widzieć i słyszeć osoby uczestniczące w posiedzeniu, (iii) być widziana i słyszana bez przeszkód technicznych oraz (iv) skutecznie i poufnie porozumiewać się ze swoim obrońcą⁴¹. Wniosek odzwierciedla wszystkie te standardy i, jak wspomniano powyżej, ustanawia szereg dodatkowych gwarancji.

Proponowane przepisy uwzględniają również odpowiednie orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, w szczególności sprawę C-760/22⁴². W sprawie tej Trybunał wyjaśnił, że skoro art. 8 ust. 1 dyrektywy (UE) 2016/343 nie reguluje wyraźnie kwestii zdalnego udziału w procesach karnych, przepis ten nie może stać na przeszkodzie temu, by oskarżony, na swój wyraźny wniosek, mógł uczestniczyć w toczących się w jego sprawie rozprawach za pośrednictwem wideokonferencji. Trybunał Sprawiedliwości potwierdził również, że w przypadku gdy państwa członkowskie zezwalają oskarżonemu na wykonywanie prawa do zdalnego udziału w swoim procesie, przepisy te nie powinny podważać celu dyrektywy (UE) 2016/343, jakim jest wzmocnienie prawa do rzetelnego procesu sądowego w postępowaniu karnym, domniemania niewinności i prawa do obrony zapisanych w Karcie i EKPC.

4. WPLYW NA BUDŻET

Niniejsza inicjatywa ma wpływ na budżet, w szczególności ze względu na jej komponenty związane z cyfryzacją. Obejmuje to prace prawne, polityczne i koordynacyjne w Komisji, a także prace techniczne nad opracowaniem, dostosowaniem, testowaniem, utrzymaniem i wspieraniem zdecentralizowanego systemu informatycznego i jego komponentów.

W towarzyszącej wnioskowi ocenie skutków finansowych i cyfrowych regulacji szczegółowo przedstawiono wpływ na budżet oraz wymagane zasoby ludzkie i administracyjne.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

Komisja sprawdzi, czy przepisy zmienione niniejszą dyrektywą zostały prawidłowo i skutecznie transponowane do prawa krajowego wszystkich uczestniczących państw członkowskich. Przez cały etap transpozycji Komisja będzie organizowała warsztaty poświęcone transpozycji z udziałem wszystkich państw członkowskich.

Wniosek przewiduje gromadzenie danych statystycznych, tak aby Komisja mogła monitorować stosowanie dyrektywy i przedłożyć odpowiednie sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

⁴¹ Wyrok ETPC z dnia 5 października 2006 r. w sprawie Marcello Viola przeciwko Włochom, ECLI:CE:ECHR:2006:1005JUD004510604, pkt 65–67, oraz wyrok ETPC z dnia 27 listopada 2007 r. w sprawie Asciutto przeciwko Włochom, ECLI:CE:ECHR:2007:1127JUD003579502, pkt 62–73; wyrok ETPC z dnia 16 lutego 2016 r. w sprawie Yevdokimov i in. przeciwko Rosji, ECLI:CE:ECHR:2016:0216JUD002723605, pkt 43; ETPC, Sakhnovskiy przeciwko Rosji, skarga nr 21272/03, ECLI:CE:ECHR:2010:1102JUD002127203, pkt 98.

⁴² Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 4 lipca 2024 r., FP i in. (Procès par visioconférence), C-760/22, ECLI:EU:C:2024:574.

- **Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)**

Biorąc pod uwagę, że wniosek zawiera nowe obowiązki prawne w porównaniu z obowiązującą dyrektywą, do powiadomienia o środkach transpozycji konieczne będzie dołączanie dokumentów wyjaśniających, w tym na przykład tabeli korelacji między przepisami krajowymi a dyrektywą. Ma to zapewnić możliwość wyraźnego zidentyfikowania środków transpozycji, które państwa członkowskie włączają do obowiązującego prawodawstwa.

Ponadto istnieje prawdopodobieństwo, że państwa członkowskie zawrą środki krajowe niezbędne do transpozycji niniejszego wniosku w więcej niż jednym akcie prawnym. Z tego powodu konieczne jest, aby państwa członkowskie przekazały Komisji dokument wyjaśniający zawierający tekst przepisów przyjętych w celu transpozycji niniejszej dyrektywy. Dokument ten powinien również wskazywać, w jaki sposób przepisy te odnoszą się do przepisów już przyjętych w celu transpozycji dyrektywy oraz do przepisów objętych innymi odpowiednimi politykami UE.

- **Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku**

Proponuje się wprowadzenie następujących zmian:

W tytule I: przepisy ogólne

W art. 1 określono zakres przedmiotowy dyrektywy.

W art. 2 zawarto wykaz ważnych definicji.

W tytule II określono ramy END i innych środków pozyskiwania materiału dowodowego w sprawach karnych.

W art. 3 zdefiniowano END i opisano obowiązek wykonania END.

W art. 4 określono zakres stosowania END.

W art. 5 wymieniono rodzaje postępowań, w których można wydać END.

W art. 6 określono wymaganą treść END i jego formę.

W art. 7 ustanowiono warunki wydawania i przekazywania END.

W art. 8 ustanowiono procedurę przekazywania END między organem wydającym a wykonującym.

W art. 9 określono szczególne cechy END, gdy END jest związany z wcześniejszym END.

W art. 10 ustanowiono obowiązek uznania i wykonania END przez organ wykonujący.

W art. 11 uregulowano stosowanie innego rodzaju czynności dochodzeniowej i wymieniono czynności, które zawsze muszą być dostępne na mocy prawa państwa wykonującego.

W art. 12 wymieniono podstawy odmowy uznania lub wykonania.

W art. 13 ustanowiono terminy uznania lub wykonania.

W art. 14 określono zasady przekazywania uzyskanych materiałów dowodowych.

W art. 15 wymieniono podstawy odroczenia uznania i odroczenia wykonania.

W art. 16 ustanowiono obowiązek informowania organu wydającego.

W art. 17 określono środki odwoławcze, które muszą być dostępne.

W art. 18 ustanowiono zasady odpowiedzialności karnej urzędników.

W art. 19 ustanowiono zasady odpowiedzialności cywilnej urzędników.

W art. 20 ustanowiono obowiązek zachowania poufności.

W art. 21 określono warunki późniejszego wykorzystania i dalszego przekazywania informacji lub materiałów dowodowych.

W art. 22 określono możliwość tymczasowego przekazania osób pozbawionych wolności do państwa wydającego do celów przeprowadzenia czynności dochodzeniowej.

W art. 23 określono możliwość tymczasowego przekazania osób pozbawionych wolności do państwa wykonującego do celów przeprowadzenia czynności dochodzeniowej.

W art. 24 przewidziano możliwość przesłuchania w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość.

W art. 25 przewidziano możliwość przesłuchania biegłych lub świadków z wykorzystaniem telekonferencji.

W art. 26 przewidziano możliwość żądania informacji o rachunkach bankowych i innych rachunkach finansowych.

W art. 27 przewidziano możliwość żądania informacji o transakcjach bankowych i transakcjach finansowych.

W art. 28 uregulowano czynności dochodzeniowe wymagające gromadzenia materiału dowodowego na bieżąco, w sposób ciągły i przez konkretny okres.

W art. 29 ustanowiono szczegółowe zasady dotyczące dochodzeń niejawnych.

W art. 30 ustanowiono szczegółowe zasady dotyczące obserwacji transgranicznej.

W art. 31 ustanowiono szczegółowe zasady wnioskowania o przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych przy technicznej pomocy innego państwa członkowskiego.

W art. 32 ustanowiono szczegółowe zasady dotyczące środków tymczasowych zapobiegających utracie materiałów dowodowych.

W art. 33 ustanowiono procedurę powiadamiania państwa członkowskiego, którego pomoc techniczna nie jest potrzebna i na którego terytorium znajduje się osoba, której dotyczy przechwytywanie.

W art. 34 ustanowiono procedurę powiadamiania państwa członkowskiego o korzystaniu na jego terytorium z technicznego urządzenia rejestrującego bez konieczności korzystania z pomocy technicznej tego państwa.

W art. 35 ustanowiono procedurę wnioskowania o zgodę na wykorzystanie wcześniej wymienionych informacji jako dowodów.

W tytule III ustanowiono ENZU jako nowy instrument wzajemnego uznawania ułatwiający wnioskowanie o zdalny udział podejrzanego, oskarżonego lub ofiar przestępstw w posiedzeniach sądu w sprawach karnych z innego państwa członkowskiego w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość.

W art. 36 zdefiniowano ENZU.

W art. 37 określono warunki wydawania ENZU.

W art. 38 ustanowiono procedurę uzyskania zgody danej osoby i odpowiednie zabezpieczenia.

W art. 39 określono obowiązkową treść standardowego formularza ENZU.

W art. 40 uregulowano przekazywanie ENZU.

W art. 41 ustanowiono obowiązek uznawania i wykonywania ENZU bez dalszych formalności.

W art. 42 zawarto szczegółowe przepisy dotyczące praktycznych ustaleń w zakresie wykonania wniosków ENZU.

W art. 43 określono obowiązkowe i fakultatywne podstawy odmowy uznania/wykonania ENZU.

W art. 44 określono terminy podejmowania decyzji w sprawie uznania i wykonania ENZU.

W art. 45 uregulowano sytuacje, w których wykonanie ENZU jest niemożliwe.

W art. 46 przewidziano obowiązki w zakresie informowania między właściwymi organami.

W art. 47 uregulowano środki tymczasowe stosowane po wydaniu wyroku skazującego.

W art. 48 zachęca do bezpośrednich konsultacji między organami wydającymi i wykonującymi.

W art. 49 ustanowiono mające zastosowanie prawa procesowe.

W art. 50 ustanowiono prawo do skutecznego środka odwoławczego.

W tytule IV ustanowiono przepisy wspólne.

W art. 51 ustanowiono zasady dotyczące środków komunikacji.

W art. 52 przewidziano możliwość wyznaczenia organów centralnych w państwach członkowskich.

W art. 53 uregulowano kwestie współpracy z Eurojustem i Europejską Siecią Sądową.

W art. 54 uregulowano kwestie kosztów.

W art. 55 nałożono na państwa członkowskie obowiązek dostarczania statystyk.

W art. 56 przewidziano zasady zmiany standardowych formularzy.

W art. 57 określono zasady wykonywania przekazanych uprawnień.

W tytule V ustanowiono przepisy przejściowe i końcowe.

W art. 58 określono obowiązki w zakresie powiadamiania właściwych organów.

W art. 59 uregulowano stosunki z innymi instrumentami unijnymi i międzynarodowymi.

W art. 60 ustanowiono przepisy przejściowe.

W art. 61 ustanowiono terminy transpozycji.

W art. 62 nałożono na Komisję obowiązek składania sprawozdań ze stosowania dyrektywy.

W art. 63 zawarto klauzulę uchylającą.

W art. 64 zawarto klauzulę dotyczącą wejścia w życie.

W art. 65 wskazano adresatów.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych i europejskiego nakazu zdalnego udziału (wersja przekształcona)**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 82 ust. 1 ~~lit. a)~~,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego⁽⁴³⁾,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

↓ nowy

- (1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE⁴⁴ została kilkakrotnie znacząco zmieniona. Ze względu na konieczność wprowadzenia dalszych zmian i w celu zapewnienia jasności dyrektywa ta powinna zostać przekształcona.

↓ 2014/41/UE motyw 1

- (2) Unia Europejska postawiła sobie za cel utrzymanie i rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości.

↓ nowy

- (3) Poważna i zorganizowana przestępczość oraz terroryzm mają coraz bardziej ponadnarodowy charakter i stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa w Unii. Zgodnie z wymogiem art. 67 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Unia ma dążyć do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa, w tym poprzez koordynację i współpracę między organami policyjnymi i sądowymi oraz innymi właściwymi organami, a także poprzez wzajemne uznawanie orzeczeń w sprawach karnych. Skuteczna transgraniczna współpraca wymiarów sprawiedliwości w

⁴³ [...]

⁴⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/41/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie europejskiego nakazu dochodzeniowego w sprawach karnych ([Dz.U. L 130 z 1.5.2014, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/41/oj>).

sprawach karnych ma zatem zasadnicze znaczenie dla ułatwienia gromadzenia i przekazywania materiału dowodowego ponad granicami, a tym samym dla wspierania skutecznego prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń, a także dla umożliwienia Unii i państwom członkowskim skutecznego reagowania na te zagrożenia.

↓ 2014/41/UE motyw 2

- (4) Zgodnie z art. 82 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) współpraca wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych w Unii powinna opierać się na zasadzie wzajemnego uznawania wyroków i orzeczeń sądowych, która to zasada jest od czasu posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere w dniach 15–16 października 1999 r. powszechnie określana kamieniem węgielnym współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych w Unii.

↓ 2014/41/UE motyw 3
(dostosowany)

~~Potrzeba niezwłocznego wzajemnego uznawania postanowień, by zapobiegać niszczeniu, przekształcaniu, przemieszczaniu, przenoszeniu lub wyzbywaniu się materiału dowodowego, znalazła swoje odzwierciedlenie w decyzji ramowej Rady 2003/577/WSiSW⁴⁵. Ponieważ jednak akt ten dotyczy tylko samego zabezpieczenia, postanowieniu o zabezpieczeniu musi towarzyszyć osobny wniosek o przekazanie materiału dowodowego do państwa wydającego postanowienie (zwanego dalej „państwem wydającym”) zgodnie z zasadami wzajemnej pomocy w sprawach karnych. Skutkuje to procedurą dwuetapową, która obniża skuteczność wspomnianego aktu. Ponadto system ten współistnieje z tradycyjnymi instrumentami współpracy i w związku z tym właściwe organy rzadko stosują go w praktyce.~~

↓ 2014/41/UE motyw 4
(dostosowany)

~~Decyzja ramowa Rady 2008/978/WSiSW⁴⁶ dotycząca europejskiego nakazu dowodowego została przyjęta w celu zastosowania w tym zakresie zasady wzajemnego uznawania w odniesieniu do uzyskiwania przedmiotów, dokumentów i danych do wykorzystania w sprawach karnych. Jednakże europejski nakaz dowodowy ma zastosowanie jedynie do już istniejącego materiału dowodowego i obejmuje zatem ograniczony zakres współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych — w odniesieniu do materiału dowodowego. Z uwagi na ograniczone zastosowanie tego nakazu właściwe organy mogą swobodnie korzystać z nowego systemu lub z procedur wzajemnej pomocy prawnej, które i tak nadal mają zastosowanie do materiału dowodowego niepodlegającego europejskiemu nakazowi dowodowemu.~~

⁴⁵ ~~Decyzja ramowa Rady 2003/577/WSiSW z dnia 22 lipca 2003 r. w sprawie wykonania w Unii Europejskiej postanowień o zabezpieczeniu mienia i środków dowodowych (Dz.U. L 196 z 2.8.2003, s. 45).~~

⁴⁶ ~~Decyzja ramowa Rady 2008/978/WSiSW z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie europejskiego nakazu dowodowego dotyczącego przedmiotów, dokumentów i danych, które mają zostać wykorzystane w postępowaniach w sprawach karnych (Dz.U. L 350 z 30.12.2008, s. 72).~~

↓ 2014/41/UE motyw 5
(dostosowany)

~~Od czasu przyjęcia decyzji ramowych 2003/577/WSiSW oraz 2008/978/WSiSW stało się jasne, że istniejące przepisy o gromadzeniu materiału dowodowego są zbyt rozdrobnione i zbyt skomplikowane. Dlatego konieczne jest nowe podejście.~~

↓ 2014/41/UE motyw 6
(dostosowany)

~~W programie sztokholmskim, przyjętym przez Radę Europejską w dniach 10-11 grudnia 2009 r., Rada Europejska uznała, że w dalszym ciągu należy dążyć do utworzenia kompleksowego systemu pozyskiwania dowodów w sprawach o charakterze transgranicznym, opartego na zasadzie wzajemnego uznawania. Rada Europejska zwróciła uwagę, że instrumenty obowiązujące obecnie w tej dziedzinie tworzą rozdrobniony system i że potrzebne jest nowe podejście oparte na zasadzie wzajemnego uznawania, ale uwzględniające także elastyczność tradycyjnego systemu wzajemnej pomocy prawnej. Dlatego Rada Europejska zaapelowała o to, by zastąpić wszystkie istniejące instrumenty w tej dziedzinie – w tym decyzję ramową Rady 2008/978/WSiSW – kompleksowym systemem, który w jak najszerszym zakresie objąłby wszystkie rodzaje dowodów, przewidywałby terminy wykonania i w maksymalnym możliwym zakresie ograniczał podstawy odmowy.~~

↓ nowy

- (5) Dyrektywą 2014/41/UE ustanowiono europejski nakaz dochodzeniowy („END”) jako instrument transgranicznego gromadzenia materiału dowodowego w sprawach karnych. Dyrektywa ta stanowiła odpowiedź na dobrze określoną praktyczną potrzebę stworzenia kompleksowych, opartych na wzajemnym uznawaniu ram pozyskiwania materiału dowodowego w sprawach o wymiarze transgranicznym. Zastąpiła ona poprzedni rozdrobniony system gromadzenia materiału dowodowego i uwzględniła elastyczność tradycyjnego systemu wzajemnej pomocy prawnej.
- (6) Dyrektywa 2014/41/UE, która obowiązuje od dnia 22 maja 2017 r., okazała się skuteczna w praktyce. Doświadczenia zdobyte podczas jej stosowania, w tym ustalenia 10. rundy wzajemnych ocen⁴⁷, ujawniły jednak obszary, w których należy wzmocnić i uzupełnić ramy prawne w celu poprawy jasności prawa i skuteczności transgranicznego gromadzenia materiału dowodowego. Wymaga to ukierunkowanych zmian legislacyjnych dotyczących END, a także ułatwienia zdalnego udziału znajdujących się w innym państwie członkowskim podejrzanych i oskarżonych oraz ofiar przestępstw w posiedzeniach sądu w sprawach karnych w formie wideokonferencji. Wspólne przepisy dotyczące transgranicznej współpracy wymiarów sprawiedliwości w zakresie gromadzenia materiału dowodowego w sprawach karnych na mocy dyrektywy 2014/41/UE należy zatem dalej ulepszać i rozwijać, aby zapewnić skuteczne funkcjonowanie tego instrumentu i wzmocnić współpracę wymiarów sprawiedliwości w zakresie gromadzenia materiału dowodowego.
- (7) Sytuacja prawna w poszczególnych państwach członkowskich w zakresie zdalnego udziału podejrzanych, oskarżonych i ofiar przestępstw w posiedzeniach sądu w formie

⁴⁷ Zatwierdzone przez Komitet Koordynacyjny w dziedzinie Współpracy Policji i Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (CATS) 21 listopada 2024 r.

wideokonferencji z innego państwa członkowskiego nie jest obecnie uregulowana na szczeblu Unii. Państwa członkowskie zmagają się zatem z rozdrobnieniem i niespójnością praktyk transgranicznego zdalnego udziału w posiedzeniach sądu w sprawach karnych. Ze względu na brak przepisów na poziomie Unii osoby fizyczne napotykały przeszkody w dostępie do wymiaru sprawiedliwości w ramach korzystania ze swobody przemieszczania się, a także niepewność prawa.

- (8) Aby rozwiązać te kwestie, w niniejszym wniosku ustanawia się nowe ramy prawne w formie europejskiego nakazu zdalnego udziału (ENZU) umożliwiającego współpracę państw członkowskich w celu ułatwienia skutecznego udziału – w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość – podejrzanego, oskarżonego lub ofiary przestępstwa, jeżeli mają oni status strony postępowania, w co najmniej jednym posiedzeniu sądu w sprawie karnej z innego państwa członkowskiego. ENZU może zatem dotyczyć co najmniej jednego posiedzenia na etapie postępowania przygotowawczego lub sądowego. W dyrektywie 2012/29/UE⁴⁸ zachęcono państwa członkowskie, aby w odniesieniu do ofiar przestępstw ułatwiły składanie wniosków o ich zdalny udział w postępowaniu karnym z innego państwa członkowskiego, jednak nie ustanowiono w niej szczegółowych przepisów służących temu celowi.
- (9) Do celów ENZU zdalny udział należy rozumieć jako obejmujący pełny udział, z innego państwa członkowskiego, we wszystkich rodzajach posiedzeń sądu w sprawach karnych, zarówno na etapie postępowania przygotowawczego, jak i sądowego, stosownie do przypadku, w zależności od tego, czy dana osoba jest podejrzanym, oskarżonym czy ofiarą przestępstwa. Pełny udział oznacza pełne wykonywanie praw procesowych przysługujących danej osobie, tak jakby była ona fizycznie obecna na posiedzeniu, w tym fizycznie uczestniczyła w jakiegokolwiek formie składania zeznań lub przeprowadzania dowodu. Pełny udział oznacza zatem nie tylko obecność na posiedzeniu, lecz także, w stosownych przypadkach, udział danej osoby w przeprowadzaniu dowodu każdego rodzaju w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość. Taki udział powinien zapewnić zainteresowanej osobie możliwość śledzenia przebiegu postępowania i bycia wysłuchaną w warunkach poszanowania prawa do obrony, stosownie do przypadku, oraz rzetelność postępowania.
- (10) Zawsze gdy cel posiedzenia ogranicza się do gromadzenia materiału dowodowego, aby ustalić istotne fakty w odniesieniu do istnienia przestępstwa, okoliczności jego popełnienia lub tożsamości jego sprawcy, oraz w zakresie, w jakim nie wykracza to poza to, co jest konieczne do tego celu, właściwy organ powinien skorzystać z możliwości wydania END, czy to w celu przesłuchania danej osoby na terytorium państwa wykonującego, czy to w celu przesłuchania jej z państwa wykonującego w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość, czy też w celu tymczasowego przekazania osoby pozbawionej wolności do państwa wydającego END.
- (11) Do celów niniejszej dyrektywy wideokonferencje lub inne technologie porozumiewania się na odległość należy rozumieć jako technologię transmisji audiowizualnej, która umożliwia dwukierunkowe i symultaniczne przesyłanie obrazu i

⁴⁸ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW ([Dz.U. L 315 z 14.11.2012, s. 57](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj>).

dźwięku, a tym samym pozwala na interakcję wizualną, dźwiękową i ustną, w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844⁴⁹.

- (12) Wykorzystanie wideokonferencji i innych technologii porozumiewania się na odległość w postępowaniu karnym wymaga niezawodnej i bezpiecznej infrastruktury technicznej, będącej w stanie zapewnić skuteczny udział zainteresowanej osoby. Taka technologia powinna umożliwiać zainteresowanej osobie skuteczne korzystanie z przysługujących jej praw procesowych, w tym z możliwości poufnego porozumiewania się z adwokatem, który powinien być obecny na sali sądowej w państwie wydającym. Państwa członkowskie powinny zatem zapewnić właściwym organom dostęp do środków technicznych, które są wystarczająco bezpieczne, dostępne i niezawodne do celów zdalnego udziału w postępowaniu karnym.

↓ 2014/41/UE motyw 7
(dostosowany)

- (13) ~~To nowe podejście opiera się na jednym instrumencie zwanym europejskim nakazem dochodzeniowym (END). END ma być wydawany w celu wezwania do przeprowadzenia w państwie wykonującym END (zwanym dalej „państwem”) państwie (X) wykonującym”) jednej lub więcej określonych czynności dochodzeniowych służących gromadzeniu materiału dowodowego. Obejmuje to również pozyskanie materiału dowodowego, którym organ wykonujący już dysponuje.~~

↓ 2014/41/UE motyw 8

- (14) END powinien mieć wymiar horyzontalny i dlatego powinien dotyczyć wszystkich czynności dochodzeniowych mających na celu gromadzenie materiału dowodowego. Niemniej utworzenie wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego i gromadzenie materiału dowodowego w ramach takiego zespołu podlega specjalnym przepisom, które lepiej jest określić osobno. Bez uszczerbku dla stosowania niniejszej dyrektywy obowiązujące instrumenty powinny zatem być nadal stosowane w odniesieniu do tego rodzaju czynności dochodzeniowych.

↓ nowy

- (15) W niektórych sytuacjach skuteczne wykonanie czynności dochodzeniowej w celu gromadzenia materiału dowodowego wymaga, aby osoba, której dotyczy czynność przeprowadzana w państwie wykonującym, została poinformowana o tej czynności dochodzeniowej w celu uzyskania materiału dowodowego oraz aby osoba ta miała możliwość bycia przy niej obecną lub brania w niej udziału. Na podstawie niniejszej dyrektywy powinno być zatem możliwe doręczanie w tym celu pism procesowych, pod warunkiem że jest to absolutnie niezbędne do wykonania czynności dochodzeniowej w celu uzyskania materiału dowodowego.

⁴⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie cyfryzacji współpracy sądowej i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach cywilnych i handlowych o charakterze transgranicznym oraz współpracy wymiarów sprawiedliwości i dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych o charakterze transgranicznym oraz zmieniające niektóre akty w tych dziedzinach (Dz.U. L, 2023/2844, 27.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2844/oj>).

↓ 2014/41/UE motyw 9

~~Niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do obserwacji transgranicznej, o której mowa w konwencji wykonawczej do układu z Schengen⁵⁰.~~

↓ 2014/41/UE motyw 10

- (16) END powinien się koncentrować na żądanej czynności dochodzeniowej. Organ wydający najlepiej potrafi ocenić, na bazie swojej wiedzy o szczegółach danego dochodzenia, jaką czynność dochodzeniową należy wykonać. Jednak gdy tylko jest to możliwe, organ wykonujący powinien wykonać inny rodzaj czynności dochodzeniowej, jeżeli wskazana czynność nie istnieje w jego prawie krajowym lub nie byłaby dopuszczalna w podobnej sprawie krajowej. Dopuszczalność powinna oznaczać, że wskazana czynność dochodzeniowa istnieje w prawie państwa wykonującego, ale jest prawnie dopuszczalna tylko w pewnych sytuacjach, np. gdy czynność tę można wykonać wyłącznie w związku z przestępstwami o określonym ciężarze, wobec osób, co do których istnieje już pewien stopień podejrzenia, lub za zgodą danej osoby. Organ wykonujący może też zastosować innego rodzaju czynność dochodzeniową, jeżeli doprowadzi ona do takiego samego rezultatu jak czynność dochodzeniowa wskazana w END, ale w mniejszym stopniu ingeruje w prawa podstawowe danej osoby.

↓ 2014/41/UE motyw 11
(dostosowany)

- (17) END powinien zostać wybrany, jeśli wykonanie czynności dochodzeniowej wydaje się proporcjonalne, odpowiednie i mające zastosowanie do danej sprawy. Organ wydający powinien zatem ocenić, czy żądany materiał dowodowy jest konieczny i proporcjonalny do celów postępowania, czy wybrana czynność dochodzeniowa jest konieczna i proporcjonalna do gromadzenia tego materiału dowodowego oraz czy poprzez wydanie END należy zaangażować w gromadzenie tego materiału dowodowego inne państwo członkowskie. Taką samą ocenę należy przeprowadzić w ramach procedury zatwierdzania, gdy zatwierdzenie END jest wymagane na mocy niniejszej dyrektywy. ~~Wykonania END nie należy odmawiać, powołując się na podstawę inną niż wymieniona w niniejszej dyrektywie. Organ wykonujący powinien jednak mieć prawo wyboru mniej inwazyjnej czynności dochodzeniowej niż czynność wskazana w danym END, jeśli umożliwia ona osiągnięcie podobnego skutku.~~

↓ 2014/41/UE motyw 12
(dostosowany)
⇒ nowy

- (18) Przy wydawaniu END ⇒ lub ENZU ⇐ organ wydający powinien zwrócić szczególną uwagę na zapewnienie pełnego poszanowania praw określonych w art. ⇒ 47 i ⇐ 48 Karty ~~praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą praw podstawowych”).~~ ⇒ Prawo do rzetelnego procesu sądowego stanowi jedną

⁵⁰ ~~Konwencja Wykonawcza do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 roku między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz.U. L 239 z 22.9.2000, s. 19).~~

z podstawowych zasad społeczeństwa demokratycznego. ⇐ Domniemanie niewinności ⇒ , prawo do obecności na rozprawie ⇐ oraz ☒ inne prawa ☒ ~~prawo~~ do obrony w postępowaniu karnym stanowią jedne z najważniejszych praw podstawowych uznanych w Karcie w odniesieniu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych. Wszelkie ograniczenie takich praw ~~czynnością dochodzeniową nakazaną~~ zgodnie z niniejszą dyrektywą powinno być w pełni zgodne z wymogami art. 52 Karty praw podstawowych w odniesieniu do konieczności, proporcjonalności i celów, którym ma służyć, zwłaszcza ochrony praw i wolności innych osób.

↓ nowy

- (19) Niniejsza dyrektywa powinna zostać wdrożona, aby zapewnić pełne respektowanie i przestrzeganie praw przewidzianych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE⁵¹, 2012/13/UE⁵², 2013/48/UE⁵³, (UE) 2016/343⁵⁴, (UE) 2016/800⁵⁵ i (UE) 2016/1919⁵⁶, dotyczących praw procesowych podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym, a także przewidzianych w dyrektywie 2012/29/UE praw ofiar przestępstw.
- (20) W szczególności wdrożenie tytułu III niniejszej dyrektywy nie powinno mieć wpływu na prawo do fizycznej obecności na rozprawie zapisane w art. 8 ust. 1 dyrektywy (UE) 2016/343 ani na przepisy innych aktów prawnych Unii w obszarze współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych lub prawa karnego procesowego, a zwłaszcza na przepisy dotyczące wykorzystania wideokonferencji lub innych technologii transmisji audiowizualnej w sprawach karnych.
- (21) Przy wdrażaniu niniejszej dyrektywy należy odpowiednio uwzględnić szczególne potrzeby osób wymagających szczególnego traktowania, czyli osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Zwłaszcza korzystanie z wideokonferencji lub innych technologii porozumiewania się na odległość może stanowić dodatkowe wyzwanie dla tych osób i może wymagać szczególnych gwarancji proceduralnych i zastosowania rozwiązań takich jak zapewnienie odpowiednich środków wsparcia. Przy określaniu, czy dana osoba znajduje się w trudnej sytuacji, należy przyjąć szerokie i elastyczne podejście,

⁵¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym ([Dz.U. L 280 z 26.10.2010, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/64/oj>).

⁵² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym ([Dz.U. L 142 z 1.6.2012, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2012/13/oj>).

⁵³ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności ([Dz.U. L 294 z 6.11.2013, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/48/oj>).

⁵⁴ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/343 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie wzmocnienia niektórych aspektów domniemania niewinności i prawa do obecności na rozprawie w postępowaniu karnym ([Dz.U. L 65 z 11.3.2016, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/343/oj>).

⁵⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/800 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie gwarancji procesowych dla dzieci będących podejrzanymi lub oskarżonymi w postępowaniu karnym ([Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/800/oj>).

⁵⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie pomocy prawnej z urzędu dla podejrzanych i oskarżonych w postępowaniu karnym oraz dla osób, których dotyczy wnioski w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania ([Dz.U. L 297 z 4.11.2016, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/1919/oj>).

aby zapewnić wszystkim osobom wymagającym szczególnego traktowania możliwość skutecznego korzystania z przysługujących im praw. Na osoby wymagające szczególnego traktowania należy zwrócić szczególną uwagę przy ocenie, czy wydanie ENZU jest odpowiednie i proporcjonalne, oraz przy rozważaniu wszelkich odstępstw od wymogu uzyskania zgody. Jeżeli dana osoba jest dzieckiem, należy przede wszystkim uwzględnić jej najlepszy interes. Aby zapewnić skuteczny udział danej osoby, właściwe organy powinny ściśle współpracować w celu określenia i wdrożenia odpowiednich środków dostosowanych do jej indywidualnych potrzeb.

↓ 2014/41/UE motyw 13

~~Aby zapewnić przekazanie END właściwemu organowi państwa wykonującego, organ wydający może wykorzystać wszelkie możliwe lub odpowiednie środki przekazania, na przykład zabezpieczony system telekomunikacyjny europejskiej sieci sądowej, Eurojust lub inne kanały używane przez organy wymiaru sprawiedliwości lub organy ścigania.~~

↓ 2014/41/UE motyw 15
(dostosowany)

~~Niniejsza dyrektywa powinna być wykonywana przy jednoczesnym uwzględnieniu dyrektyw 2010/64/UE⁵⁷, 2012/13/UE⁵⁸ oraz 2013/48/UE⁵⁹ Parlamentu Europejskiego i Rady, dotyczących praw w postępowaniu karnym.~~

↓ 2014/41/UE motyw 11
(dostosowany)

- (22) Wykonania END nie należy odmawiać, powołując się na podstawę inną niż wymieniona w niniejszej dyrektywie. Organ wykonujący powinien jednak mieć prawo wyboru mniej inwazyjnej czynności dochodzeniowej niż czynność wskazana w danym END, jeśli umożliwia ona osiągnięcie podobnego skutku.

↓ 2014/41/UE motyw 16

- (23) Czynnościami niewykorzystującymi środków przymusu mogą być na przykład takie czynności, które nie naruszają prawa do prywatności lub prawa własności, w zależności od prawa krajowego.

⁵⁷ ~~Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/64/UE z dnia 20 października 2010 r. w sprawie prawa do tłumaczenia ustnego i tłumaczenia pisemnego w postępowaniu karnym (Dz.U. L 280 z 26.10.2010, s. 1).~~

⁵⁸ ~~Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/13/UE z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie prawa do informacji w postępowaniu karnym (Dz.U. L 142 z 1.6.2012, s. 1).~~

⁵⁹ ~~Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (Dz.U. L 294 z 6.11.2013, s. 1).~~

↓ 2014/41/UE motyw 17
(dostosowany)
⇒ nowy

- (24) Zasada *ne bis in idem* jest jedną z podstawowych zasad prawa w Unii, uznaną w Karcie praw podstawowych i rozwiniętą w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Dlatego też organ wykonujący powinien być uprawniony do odmowy wykonania END, jeżeli jego wykonanie byłoby sprzeczne z tą zasadą. Zważywszy na wstępny charakter postępowania związanego z END, jego wykonania nie należy odmawiać, gdy jego celem jest ustalenie, czy istnieje ewentualny konflikt z zasadą *ne bis in idem* lub gdy organ wydający zapewnił, że ☒ w przypadku END ☒ materiał dowodowy przekazany w rezultacie wykonania END nie będzie wykorzystany do ścigania lub karania osoby, której sprawa została ostatecznie rozstrzygnięta w innym państwie członkowskim na podstawie tych samych faktów. ⇒ W przypadku ENZU, ponieważ zdalny udział stanowi element prowadzenia postępowania karnego i służy ustaleniu winy w danej sprawie, jeżeli stwierdzono, że dana osoba została już prawomocnie osądzona za te same czyny lub że wydano ostateczną decyzję wykluczającą dalsze postępowanie co do istoty sprawy, organ wykonujący powinien odmówić uznania i wykonania danego ENZU. ⇐
-

↓ 2014/41/UE motyw 18
(dostosowany)

- (25) Podobnie jak w przypadku instrumentów wzajemnego uznawania niniejsza dyrektywa nie wpływa na zmianę obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawnych zapisanych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) oraz w Karcie praw podstawowych. ~~Aby panowała co do tego jasność, do tekstu należy włączyć konkretny przepis.~~
-

↓ 2014/41/UE motyw 19
(dostosowany)
⇒ nowy

- (26) Utworzenie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Unii opiera się na wzajemnym zaufaniu i domniemaniu przestrzegania przez inne państwa członkowskie prawa Unii, a zwłaszcza praw podstawowych. Domniemanie to jest jednak wzruszalne. W związku z tym, jeśli istnieją istotne podstawy do uznania, że wykonanie czynności dochodzeniowej określonej w END ⇒ lub wykonanie ENZU ⇐ będzie skutkowało naruszeniem prawa podstawowego ☒ danej osoby ☒ oraz że państwo wykonujące zlekceważy swoje obowiązki dotyczące ~~poszanowania~~ ☒ ochrony ☒ praw podstawowych uznanych w Karcie, wykonania END ⇒ lub ENZU ⇐ należy odmówić.
-

↓ 2014/41/UE motyw 20
⇒ nowy

- (27) Powinna istnieć możliwość odmowy uznania lub wykonania END ⇒ lub ENZU również wówczas ⇐, gdy jego uznanie lub wykonanie w państwie wykonującym skutkowałoby naruszeniem immunitetu lub przywileju w tym państwie. Nie istnieje

wspólna definicja immunitetu ani przywileju w prawie Unii, a zatem dokładne zdefiniowanie tych pojęć pozostawia się przepisom prawa krajowego, które mogą obejmować ochronę mającą zastosowanie do zawodów medycznych i prawniczych; pojęcia te nie powinny być jednak interpretowane w sposób sprzeczny z obowiązkiem uchylenia pewnych podstaw odmowy zawartych w Protokole do Konwencji o pomocy w sprawach karnych między państwami członkowskimi Unii Europejskiej⁶⁰. Podstawy te mogą również obejmować zasady wolności prasy oraz wolności wypowiedzi w innych mediach, chociaż nie są one zazwyczaj uznawane za przywilej ani immunitet.

↓ 2014/41/UE motyw 21
⇒ nowy

- (28) Aby współpraca między państwami członkowskimi w sprawach karnych przebiegała szybko, skutecznie i spójnie, potrzebne jest określenie terminów. Decyzję co do uznania lub wykonania należy podjąć, a daną czynność dochodzeniową — wykonać, równie szybko i potraktować równie priorytetowo jak w podobnej sprawie krajowej. Aby decyzja lub wykonanie nastąpiły w rozsądnym czasie lub aby dochowane zostały wymogi formalne państwa wydającego, należy określić terminy. ⇒ Szczególną uwagę należy poświęcić czynnościom dochodzeniowym polegającym na gromadzeniu materiału dowodowego na bieżąco, w sposób ciągły i przez konkretny okres, takim jak monitorowanie transakcji bankowych lub innych transakcji finansowych, które są prowadzone przy użyciu jednego lub większej liczby określonych rachunków, oraz niejawne nadzorowanie przesyłek na terytorium państwa wykonującego, przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych i obserwacja transgraniczna, którym należy poświęcić natychmiastową uwagę, a jeżeli jest to absolutnie niezbędne do zachowania ich skuteczności, organ wykonujący może podjąć decyzję o zezwoleniu na ich tymczasowe wykonanie w oczekiwaniu na decyzję w sprawie uznania lub wykonania, z zastrzeżeniem zaprzestania wykonywania w przypadku odmowy uznania. ⇐

↓ 2014/41/UE motyw 22

- (29) Dostępne środki odwoławcze przeciwko END powinny przynajmniej być równoważne środkom odwoławczym dostępnym w sprawie krajowej przeciwko danej czynności dochodzeniowej. Zgodnie z własnym prawem krajowym państwa członkowskie powinny zagwarantować możliwość zastosowania tych środków odwoławczych, w tym przez poinformowanie w odpowiednim czasie wszelkich zainteresowanych stron o możliwościach i sposobach korzystania z nich. W przypadkach gdy zastrzeżenia do merytorycznych podstaw wydania END są wnoszone przez zainteresowaną stronę w państwie wykonującym, wskazane jest, by informacje o takim zaskarżeniu przekazać organowi wydającemu oraz by stosownie powiadomić zainteresowaną stronę.

⁶⁰ Protokół ustanowiony przez Radę zgodnie z art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej do Konwencji o pomocy w sprawach karnych między państwami członkowskimi Unii Europejskiej (Dz.U. C 326 z 21.11.2001, s. 2).

↓ nowy

- (30) Jeżeli informacje lub materiał dowodowy uzyskano w drodze wykonania END lub zastosowania procedury powiadamiania, która nie wymaga pomocy powiadamianego państwa członkowskiego, a prawo państwa wykonującego lub powiadamianego państwa członkowskiego przewiduje warunki ograniczające wykorzystanie takich informacji lub materiału dowodowego do celów innych niż te, do których je pierwotnie zgromadzono, warunki te należy należycie wskazać w momencie przekazywania materiału dowodowego lub w terminie wskazanym do celów procedury powiadamiania. Każde dalsze przekazanie do innego państwa członkowskiego, państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej powinno wymagać uprzedniej zgody.
- (31) W przypadku gdy właściwy organ zwraca się o zgodę – wymaganą jego prawem krajowym lub warunkami związanymi z pierwotnym przekazaniem informacji – na wykorzystanie jako materiału dowodowego w postępowaniu karnym informacji uprzednio wymienionych między organami ścigania lub w drodze spontanicznej wymiany informacji, o taką zgodę należy wystąpić w odniesieniu do każdego zamierzonego wykorzystania tych informacji, w tym każdego wykorzystania ich w inny sposób.

↓ 2014/41/UE motyw 23
(dostosowany)
⇒ nowy

- (32) Wydatki powstałe na terenie państwa wykonującego związane z wykonaniem END ⇒ lub ENZU ⇐ powinny być ponoszone wyłącznie przez to państwo. ☒ Takie ustalenie jest zgodne ☒ ~~zgodnie~~ z ogólną zasadą wzajemnego uznawania. Jednak wykonanie END ⇒ lub ENZU ⇐ może wiązać się ze szczególnie wysokimi kosztami po stronie państwa wykonującego. ☒ W przypadku END ☒ ~~Takie~~ szczególnie wysokie koszty mogą być związane na przykład ze skomplikowanymi opiniami biegłych lub szeroko zakrojonymi operacjami policyjnymi lub też długotrwałymi działaniami obserwacyjnymi ⇒ , a w przypadku ENZU mogą wynikać z organizacji dużej liczby zdalnych posiedzeń ⇐. ~~Takie koszty nie powinny~~ ☒ Nie powinno to ☒ przeszkodzić wykonaniu END ⇒ lub ENZU ⇐, a ~~organy wydające i wykonujące~~ ☒ organ wydający i organ wykonujący ☒ powinny postarać się określić, które koszty należy uznać za szczególnie wysokie. Kwestia kosztów może być przedmiotem konsultacji między państwem wydającym a państwem wykonującym i zaleca się, by kwestię tę wyjaśniły na etapie konsultacji. W ostateczności organ wydający może podjąć decyzję o wycofaniu END ⇒ lub ENZU ⇐ lub utrzymaniu go; a wówczas ta część kosztów, którą państwo wykonujące uznało za szczególnie wysoką i która jest absolutnie niezbędna w toku postępowania, powinna być pokryta przez państwo wydające. ☒ W przypadku END ☒ ~~ten~~ mechanizm nie powinien stanowić dodatkowej podstawy odmowy i w żadnym przypadku nie należy go nadużywać w sposób, który opóźni wykonanie END lub przeszkodzi w jego wykonaniu.

↓ 2014/41/UE motyw 24
(dostosowany)
⇒ nowy

- (33) END zapewnia istnienie jednego systemu pozyskiwania materiału dowodowego. Niemniej do niektórych rodzajów czynności dochodzeniowych, które powinny zostać wskazane w END, takich jak tymczasowe przekazanie osób pozbawionych wolności, przesłuchania z wykorzystaniem tele- lub wideokonferencji, ~~u~~pozyskiwanie informacji o rachunkach lub ~~operacjach bankowych, stosowanie~~ ☒ transakcjach bankowych, niejawne nadzorowanie przesyłek ☒ ~~niejawnie nadzorowanych, lub dochodzenia~~ ~~niejawnych,~~ ☒ obserwacja lub korzystanie z technicznych urządzeń rejestrujących ☒, potrzebne są dodatkowe przepisy. Czynności dochodzeniowe wymagające gromadzenia materiału dowodowego na bieżąco, w sposób ciągły i przez konkretny okres ☒, jak również obserwacja transgraniczna, ☒ powinny być objęte END, ale w przypadkach gdy jest to konieczne, państwo wydające i państwo wykonujące powinny dokonywać uzgodnień praktycznych, aby uwzględnić różnice między krajowymi systemami prawnymi.

↓ 2014/41/UE motyw 25
(dostosowany)
⇒ nowy

- (34) W ☒ tytule II ☒ niniejszej ~~dyrektywie~~ ☒ dyrektywy ☒ zawarto zasady przeprowadzania czynności dochodzeniowej na wszystkich — łącznie z fazą sądową — etapach postępowania karnego, w razie potrzeby z udziałem danej osoby, w celu gromadzenia materiału dowodowego. Na przykład END może zostać wydany z myślą o tymczasowym przekazaniu danej osoby do państwa wydającego lub o przeprowadzeniu przesłuchania z wykorzystaniem wideokonferencji ☒ ☒ o ile czynność ta ma cel dowodowy, a jej wykonanie nie wykracza poza to, co jest konieczne do celów gromadzenia materiału dowodowego. ☒ Jednak gdy dana osoba ma zostać przekazana do innego państwa członkowskiego w celu prowadzenia przeciwko niej postępowania, w tym gdy osoba ta ma być postawiona przed sądem, należy wydać europejski nakaz aresztowania (ENA) zgodnie z decyzją ramową Rady 2002/584/WSiSW⁶¹.

↓ 2014/41/UE motyw 26
⇒ nowy

- (35) W celu zapewnienia proporcjonalnego stosowania ENA organy wydające powinny rozważyć, czy END ☒ lub ENZU ☒ będzie skutecznym i proporcjonalnym środkiem prowadzenia postępowania karnego. Organ wydający powinien rozważyć zwłaszcza, czy wydanie END w celu przesłuchania podejrzanego lub oskarżonego z wykorzystaniem wideokonferencji ☒ lub wydanie ENZU pozwalającego na zdalny udział podejrzanego lub oskarżonego w posiedzeniach sądu w sprawie karnej ☒ nie byłoby skuteczną alternatywą.

⁶¹ Decyzja ramowa Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. L 190 z 18.7.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/584/oj).

↓ 2014/41/UE motyw 27

- (36) END może zostać wydany w celu uzyskania materiału dowodowego dotyczącego wszelkiego rodzaju rachunków posiadanych w banku lub instytucji finansowej niebędącej bankiem przez osobę objętą postępowaniem karnym. Możliwość tę należy pojmować szeroko, jako obejmującą nie tylko podejrzanych lub oskarżonych, ale również wszelkie inne osoby, w odniesieniu do których takie informacje są uznawane przez właściwe organy za niezbędne w trakcie postępowania karnego.

↓ 2014/41/UE motyw 28

- (37) W przypadku gdy niniejsza dyrektywa zawiera odniesienia do instytucji finansowych, termin ten należy rozumieć zgodnie z odpowiednią definicją zawartą w art. 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 ~~dyrektywie 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady~~⁶².

↓ 2014/41/UE motyw 29

- (38) W przypadku gdy END jest wydawany po to, by uzyskać szczegółowe dane o konkretnym rachunku, termin „szczegółowe dane” należy rozumieć jako co najmniej: imię i nazwisko posiadacza rachunku, jego adres, informacje o wszelkich pełnomocnictwach do tego rachunku i wszelkie inne dane lub dokumenty dostarczone przez posiadacza rachunku w momencie otwierania rachunku, będące nadal w posiadaniu banku.

↓ nowy

- (39) Zakres stosowania END obejmuje obserwację transgraniczną jako czynność dochodzeniową podejmowaną głównie w celu gromadzenia materiału dowodowego na potrzeby postępowania karnego i obejmującą tworzenie nagrań dźwiękowych, wizualnych lub innych za pomocą środków technicznych obsługiwanych przez funkcjonariuszy organów ścigania. Do obserwacji transgranicznej prowadzonej w ramach operacyjnej współpracy policyjnej nadal stosuje się konwencję wykonawczą do układu z Schengen⁽⁴⁾. Mający zastosowanie instrument prawny powinno się określać na podstawie głównego celu danego środka. W szczególności w przypadku gdy obserwację zarządzono lub gdy na nią zezwolono w ramach postępowania karnego w celu uzyskania materiału dowodowego, powinno się ją prowadzić na podstawie niniejszej dyrektywy. W przypadku wątpliwości co do tego, który instrument ma zastosowanie, właściwe organy państwa wydającego i państwa wykonującego powinny niezwłocznie się ze sobą skonsultować.

⁶² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/849 z dnia 20 maja 2015 r. w sprawie zapobiegania wykorzystywaniu systemu finansowego do prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu, zmieniająca rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 i uchylająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/60/WE oraz dyrektywę Komisji 2006/70/WE (Dz.U. L 141 z 5.6.2015, s. 73, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2015/849/oj>).

⁶³ ~~Dyrektywa 2005/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 października 2005 r. w sprawie przeciwdziałania korzystaniu z systemu finansowego w celu prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu (Dz.U. L 309 z 25.11.2005, s. 15).~~

- (40) Aby zapewnić skuteczność postępowań przygotowawczych, właściwe organy powinny mieć możliwość – na ściśle określonych warunkach – kontynuowania obserwacji na terytorium innego państwa członkowskiego, jeżeli jej ciągłość jest niezbędna do tego, aby nie zaburzyć gromadzenia materiału dowodowego. Taka obserwacja transgraniczna nie powinna pociągać za sobą wykonywania przez funkcjonariuszy państwa wydającego uprawnień do stosowania środków przymusu ani do egzekwowania prawa na terytorium państwa wykonującego. Obserwacja transgraniczna powinna nadal podlegać kontroli państwa wykonującego, zachowującego uprawnienia do określania warunków, wymagania przekazania operacji swoim własnym organom lub odmowy kontynuowania obserwacji, jeżeli taki środek nie byłby dozwolony w podobnej sprawie krajowej. Odstępstwo umożliwiające kontynuowanie obserwacji w sytuacjach należycie uzasadnionej pilnej potrzeby powinno podlegać wykładni ścisłej i należy z niego korzystać tylko wtedy, gdy nie można wcześniej przekazać END bez zagrożenia danej czynności. Ze względu na pilny charakter takich sytuacji każde państwo członkowskie wyznacza organ właściwy do przyjmowania i przetwarzania pilnych powiadomień dotyczących obserwacji transgranicznej. Organem takim może być organ sądowy, organ ścigania lub organ centralny, zgodnie z prawem krajowym. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby wyznaczone w ten sposób organy były dostępne i zdolne do przetwarzania takich powiadomień 24 godziny na dobę, 7 dni w tygodniu.

↓ 2014/41/UE motyw 30
⇒ nowy

- (41) ⇒ Aby zapewnić skuteczne i neutralne pod względem technologicznym stosowanie przepisów regulujących przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych na mocy niniejszej dyrektywy, pojęcie „przekazu telekomunikacyjnego” należy interpretować szeroko. Powinno ono obejmować wszelką komunikację przekazywaną za pośrednictwem sieci łączności elektronicznej lub usług łączności elektronicznej zdefiniowanych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972⁶⁴. Odniesienie do definicji zawartych w dyrektywie (UE) 2018/1972 zapewnia dostosowanie niniejszej dyrektywy do rozwoju technologii łączności elektronicznej i zapobiega wynikającym z rozwoju technologicznego rozbieżnościom w jej interpretacji przez poszczególne państwa członkowskie. ⇐ Możliwości współpracy na mocy niniejszej dyrektywy w zakresie przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych nie powinny być ograniczone do treści takich przekazów, ale mogą również obejmować gromadzenie związanych z takimi przekazami telekomunikacyjnymi danych o częstotliwości wykorzystania i o lokalizacji rozmówcy, co umożliwi właściwym organom wydawanie END do celów uzyskiwania mniej inwazyjnych danych dotyczących przekazów telekomunikacyjnych. END wydany z myślą o uzyskaniu historycznych danych o częstotliwości wykorzystania i o lokalizacji rozmówcy związanych z przekazami telekomunikacyjnymi powinien być realizowany na mocy ogólnego systemu mającego zastosowanie do wykonywania END i, w zależności od prawa państwa wykonującego, może być uznawany za czynność dochodzeniową wymagającą zastosowania przymusu.

⁶⁴

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1972 z dnia 11 grudnia 2018 r. ustanawiająca Europejski kodeks łączności elektronicznej (Dz.U. L 321 z 17.12.2018, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj>).

↓ 2014/41/UE motyw 31
(dostosowany)

- (42) Gdy kilka państw członkowskich jest w stanie udzielić niezbędnej pomocy technicznej, END należy przesłać tylko do jednego z nich, a pierwszeństwo w tym względzie powinno mieć państwo członkowskie, w którym dana osoba się znajduje. Państwa członkowskie, w których znajduje się osoba, ~~wobec której prowadzone jest~~ ☒ której dotyczy ☒ przechwytywanie, a których pomoc techniczna nie jest potrzebna do przechwytywania, powinny zostać o tym powiadomione zgodnie z niniejszą dyrektywą. Jednakże jeżeli pomoc techniczna tylko jednego państwa nie jest wystarczająca, END można przesłać do więcej niż jednego państwa wykonującego.
-

↓ 2014/41/UE motyw 32

- (43) W END, w którym wnosi się o przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych, organ wydający powinien podać organowi wykonującemu wystarczające informacje, takie jak szczegóły przestępstwa będącego przedmiotem dochodzenia, by umożliwić organowi wykonującemu ocenę, czy zastosowanie danej czynności dochodzeniowej byłoby dozwolone w podobnej sprawie krajowej.
-

↓ 2014/41/UE motyw 33
(dostosowany)

- (44) Państwa członkowskie powinny mieć na uwadze, że dla ułatwienia współpracy w ramach ~~niniejszego instrumentu~~ ☒ niniejszej dyrektywy ☒ pod względem legalnego przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych ważne jest zapewnienie możliwości udzielenia pomocy technicznej przez dostawcę obsługującego ogólnodostępne sieci telekomunikacyjne i ☒ świadczącego ☒ ~~oferującego~~ tego typu usługi na terytorium danego państwa członkowskiego.
-

↓ 2014/41/UE motyw 34
(dostosowany)

- (45) ~~Niniejsza dyrektywa~~ ☒ END ☒, z uwagi na swój zakres zastosowania, dotyczy jedynie środków tymczasowych służących gromadzeniu materiału dowodowego. W związku z tym należy podkreślić, że w trakcie postępowania karnego wszelkie przedmioty, w tym aktywa finansowe, mogą podlegać różnym środkom tymczasowym, nie tylko w celu gromadzenia materiału dowodowego, ale również w celu konfiskaty. Rozróżnienie między tymi dwoma celami środków tymczasowych nie zawsze jest oczywiste, a cel danego środka tymczasowego może w trakcie postępowania ulegać zmianie. Z tego względu kluczowe jest, by zachować płynne zależności między różnymi instrumentami mającymi zastosowanie do tego obszaru. Ponadto, z tego samego względu, ocenę, czy dany przedmiot ma być wykorzystany jako materiał dowodowy, a zatem czy ma stać się przedmiotem END, należy pozostawić organowi wydającemu.

- (46) W przypadku gdy techniczne urządzenie rejestrujące, na korzystanie z którego zezwolono zgodnie z prawem jednego państwa członkowskiego, wprowadzane jest na terytorium innego państwa członkowskiego, którego pomoc techniczna nie jest potrzebna, mechanizm powiadamiania powinien umożliwiać właściwym organom tego państwa członkowskiego ocenę, w ograniczonym czasie, czy dalsze korzystanie z tego urządzenia byłoby dopuszczalne w porównywalnej sprawie krajowej, oraz, w stosownych przypadkach, sprzeciwienie się dalszemu korzystaniu z niego lub określenie warunków wykorzystania uzyskanego materiału. Przekazywanie zgromadzonych przez takie urządzenie danych za pośrednictwem sieci łączności elektronicznej lub usług łączności elektronicznej w celu ich przechowywania nie powinno samo w sobie kwalifikować danego środka jako przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych. Kwalifikację taką powinno się stosować wyłącznie w przypadku, gdy środek jest wyraźnie ukierunkowany na pozyskiwanie przekazów przesyłanych za pośrednictwem takich sieci lub usług. Brak sprzeciwu w wyznaczonym terminie powinien umożliwić dalsze stosowanie środka przez okres wskazany w powiadomieniu. Mechanizm ten ma zastosowanie w ramach niniejszej dyrektywy i pozostaje bez uszczerbku dla stosowania konwencji wykonawczej do układu z Schengen w odniesieniu do obserwacji transgranicznej prowadzonej do celów operacyjnej współpracy policyjnej. Wybór mającego zastosowanie instrumentu zależy od głównego celu środka, a nie od wykorzystywanych środków technicznych.
- (47) Organ wydający może wydać ENZU tylko wtedy, gdy w dana osoba jest lub w czasie planowanego posiedzenia (planowanych posiedzeń) będzie zatrzymana w państwie wykonującym, ma lub będzie mieć w nim miejsce zamieszkania lub tymczasowego pobytu z uzasadnionych powodów uniemożliwiających lub w inny sposób utrudniających fizyczną obecność tej osoby w państwie wydającym, oraz gdy organ wydający uzna to za właściwe i proporcjonalne w świetle konkretnych okoliczności danej sprawy. O ile ENZU nie zostanie wydany na wniosek danej osoby, osoba ta musi wyrazić zgodę na zdalny udział. Zgoda musi być dobrowolna, konkretna, świadoma i jednoznacznie wskazująca na to, że dana osoba zgadza się na zdalny udział w posiedzeniu lub posiedzeniach. W tym celu należy zapewnić, aby dana osoba została poinformowana o przysługujących jej prawach i miała dostęp do pełnomocnika procesowego, zanim zostanie poproszona o wyrażenie zgody.
- (48) Do organu wydającego należy ocena, na podstawie dostępnych mu informacji, czy istnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że podejrzany, oskarżony lub ofiara przestępstwa ma miejsce zamieszkania w państwie wykonującym, oraz czy na tej podstawie byłoby właściwe i proporcjonalne, aby osoba ta uczestniczyła w danym posiedzeniu lub danych posiedzeniach zdalnie. W przypadku gdy dostępne są jedynie ograniczone informacje, taka ocena powinna być przedmiotem konsultacji między organem wydającym a organem wykonującym w celu potwierdzenia miejsca zamieszkania podejrzanego, oskarżonego lub ofiary przestępstwa w państwie współpracującym do celów doręczenia wezwania do stawienia się na posiedzeniu lub posiedzeniach. Do celów oceny miejsca zamieszkania znaczenie mogą mieć różne obiektywne okoliczności, które mogłyby wskazywać na to, że dana osoba ustanowiła lub na czas planowanego posiedzenia lub planowanych posiedzeń zamierza ustanowić w danym państwie członkowskim zwykły ośrodek swoich interesów życiowych. Uzasadnione podstawy, by przypuszczać, że dana osoba ma miejsce zamieszkania w państwie wykonującym, mogą istnieć w szczególności w przypadku, gdy dana

osoba została zarejestrowana jako mająca miejsce zamieszkania w państwie wykonującym poprzez otrzymanie dowodu tożsamości lub dokumentu pobytowego, lub poprzez zarejestrowanie w oficjalnym rejestrze meldunkowym. W przypadku gdy dana osoba nie jest zarejestrowana w państwie wykonującym, na miejsce jej zamieszkania może wskazywać fakt, że osoba ta wyraziła zamiar osiedlenia się w tym państwie członkowskim lub w następstwie długiego trwałego pobytu w tym państwie członkowskim nawiązała z nim pewne więzi, porównywalne z takimi, które byłyby następstwem posiadania w nim formalnego miejsca zamieszkania. W celu ustalenia, czy w konkretnej sytuacji między daną osobą a państwem wykonującym istnieją wystarczające więzi dające uzasadnione podstawy, by sądzić, że dana osoba ma miejsce zamieszkania w tym państwie członkowskim, należy wziąć pod uwagę różne obiektywne czynniki charakteryzujące sytuację tej osoby, do których należą w szczególności długość, charakter i warunki jej obecności w państwie wykonującym lub więzi rodzinne lub gospodarcze, jakie łączą tę osobę z państwem współpracującym. Do celów ustalenia, czy istnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że dana osoba ma miejsce zamieszkania w państwie wykonującym, można uwzględnić zarejestrowany pojazd, rachunek bankowy, fakt nieprzerwanego pobytu danej osoby w państwie wykonującym lub inne obiektywne czynniki. Krótka wizyta, pobyt wakacyjny, w tym w domu wakacyjnym, lub podobny pobyt w państwie wykonującym, bez jakiegokolwiek dalszego istotnego związku, nie wystarczają do stwierdzenia, że miejsce zamieszkania danej osoby znajduje się w tym państwie członkowskim.

- (49) Jeżeli okaże się, że podejrzany, oskarżony lub ofiara przestępstwa nie mają miejsca zamieszkania w państwie wykonującym, lecz jedynie tymczasowo w nim przebywają, organ wydający powinien ocenić, czy istnieją uzasadnione powody ich fizycznej nieobecności na danych posiedzeniach. Jeżeli informacji tej nie można wywnioskować z materiałów, którymi dysponuje sąd, dana osoba lub jej pełnomocnik procesowy przedstawia organowi wydającemu wszelkie uzasadnione powody niestawiennictwa na posiedzeniach. Obejmuje to sytuacje, w których dana osoba nie ma istotnego związku z państwem wykonującym, tak że nie kwalifikuje się ono jako jej miejsce zamieszkania, ale tymczasowo w tym państwie przebywa.
- (50) W należycie uzasadnionych i wyjątkowych sytuacjach może być konieczne zapewnienie zdalnego udziału danej osoby bez jej uprzedniej zgody, w szczególności w przypadku wystąpienia poważnego zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, jeżeli wykazano, że zagrożenie to jest rzeczywiste i aktualne lub możliwe do przewidzenia, oraz w przypadku gdy odroczenie posiedzenia lub posiedzeń lub zawieszenie postępowania ze względu na np. nieobecność podejrzanego lub oskarżonego byłoby sprzeczne ze skutecznym i prawidłowym sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości. Korzystanie z takiego odstępstwa powinno pozostać ograniczone wyłącznie do sytuacji konieczności i podlegać odpowiednim zabezpieczeniom w celu zapewnienia, aby nie miało ono negatywnego wpływu na rzetelność postępowania ani na prawo do obrony.
- (51) Przy ocenie, czy należy wydać ENZU, organ wydający powinien sprawdzić, czy spełnione zostały wszystkie warunki określone w niniejszej dyrektywie. Ponadto organ ten może rozważyć, czy w okolicznościach danej sprawy nie byłoby możliwe, właściwe lub proporcjonalne skorzystanie z ENA na mocy decyzji ramowej 2002/584/WSiSW. Może tak być w szczególności w przypadku, gdy kara, którą zagrożone jest dane przestępstwo, nie osiąga progu określonego w art. 2 ust. 1 tej decyzji ramowej lub gdy zastosowanie ENA nie byłoby konieczne ani proporcjonalne,

ponieważ ENZU uznaje się za wystarczające do zapewnienia udziału danej osoby w danym posiedzeniu lub danych posiedzeniach. Organ wydający może również uwzględnić sytuacje, w których obecność podejrzanego lub oskarżonego na posiedzeniu jest obowiązkowa, a ich przekazanie zostało odroczone na czas nieokreślony z poważnych przyczyn humanitarnych zgodnie z art. 23 ust. 4 decyzji ramowej 2002/584/WSiSW, lub w których dana osoba jest pozbawiona wolności w państwie wykonującym, lub zastosowano wobec niej alternatywny środek uniemożliwiający opuszczenie przez nią terytorium tego państwa, a tymczasowe przekazanie zgodnie z art. 24 ust. 2 tej decyzji ramowej nie jest możliwe ani właściwe.

- (52) Przy ustalaniu, czy należy wydać ENZU, organ wydający powinien mieć również możliwość uwzględnienia innych okoliczności istotnych dla skutecznego i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości. W szczególności organ ten może rozważyć, czy w przypadku niewydania ENZU postępowanie karne musiałyby się odbyć pod nieobecność podejrzanego lub oskarżonego, czy też przekazanie postępowania karnego na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3011⁶⁵ nie byłoby możliwe lub nie służyłoby skutecznemu i prawidłowemu sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Organ wydający może również uwzględnić interesy ofiary przestępstwa, w tym jej szczególne potrzeby w zakresie ochrony, o których mowa w art. 23 dyrektywy 2012/29/UE. Ponadto organ wydający może rozważyć powagę lub charakter przestępstwa lub złożoność postępowania, aby ocenić, czy wydanie ENZU byłoby w danym przypadku właściwe.
- (53) Podstawy odmowy wykonania środków transgranicznych powinny być ograniczone i nie powinny podważać skuteczności współpracy sądowej. Organ wydający i organ wykonujący powinny ściśle współpracować i konsultować się ze sobą przed podjęciem decyzji o nieuznaniu lub niewykonaniu END lub ENZU.
- (54) W kontekście ENZU organ wykonujący powinien mieć możliwość odmowy jego wykonania, na podstawie indywidualnej oceny, w wyjątkowych sytuacjach, w których wykonanie ENZU stanowiłoby nieproporcjonalne obciążenie krajowego systemu sądowego, które mogłoby nadmiernie opóźnić, zakłócić lub uniemożliwić prawidłowe sprawowanie jego krajowego wymiaru sprawiedliwości, oraz gdy takich konsekwencji nie można złagodzić w drodze współpracy i konkretnych praktycznych porozumień z organem wydającym.
- (55) Posiedzenia zdalne powinno regulować prawo państwa wydającego. Organ wydający i organ wykonujący powinny uzgodnić praktyczne ustalenia w zakresie wykonywania ENZU. Jasny podział obowiązków między tymi organami jest niezbędny do zapewnienia prawidłowego przebiegu posiedzenia, pewności prawa i skutecznego wykonywania praw procesowych osoby, której ENZU dotyczy. Organ wykonujący powinien ułatwić praktyczną organizację posiedzenia na swoim terytorium i zapewnić osobie, której ENZU dotyczy, możliwość korzystania z jej praw w kontekście wykonywania ENZU. Organ wydający powinien pozostawać odpowiedzialny za prowadzenie posiedzenia oraz za zapewnienie skutecznego udziału osoby, której ENZU dotyczy, i wykonywania przez nią odpowiednich praw zgodnie z prawem państwa wydającego. Organ wydający może zobowiązać organ wykonujący do dopełnienia pewnych formalności i procedur przy wykonywaniu ENZU, takich jak szczególne wymogi wezwania danej osoby do stawienia się na posiedzenie lub

⁶⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3011 z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie przekazywania postępowań w sprawach karnych (Dz.U. L, 2024/3011, 18.12.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3011/oj>).

posiedzenia zdalne lub udzielenie tej osobie informacji wyraźnie wymaganych na mocy prawa państwa wydającego.

- (56) Aby zagwarantować pewność prawa i uniknąć niepotrzebnych zakłóceń postępowania karnego, konsekwencje niestawiennictwa danej osoby w celu zdalnego udziału w posiedzeniu po jej należytych wezwaniach przez organy państwa wykonującego powinno regulować prawo państwa wydającego, tak jak w przypadku sprawy krajowej. W zależności od okoliczności sprawy takie konsekwencje mogą obejmować zmianę terminu posiedzenia, cofnięcie ENZU lub kontynuowanie postępowania zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami proceduralnymi państwa wydającego. Stosowanie tych przepisów powinno nadal być zgodne z prawem Unii i prawami podstawowymi, w szczególności z prawem podejrzanych i oskarżonych do obecności na rozprawie, ustanowionym w dyrektywie (UE) 2016/343.
- (57) Organ wykonujący powinien sporządzać protokoły i rejestrować istotne elementy związane z wykonywaniem ENZU, aby zapewnić jawność, przejrzystość i rozliczalność oraz, w stosownych przypadkach, możliwość skorzystania ze środków odwoławczych. Protokoły te, po ich przekazaniu organowi wydającemu, włącza się do akt krajowych.
- (58) Aby zagwarantować rzetelność postępowania karnego i skuteczne wykonywanie praw podejrzanego lub oskarżonego, którego dotyczy ENZU, organ wydający powinien zapewnić, aby osobę tę reprezentował obrońca umocowany w wydającym państwie członkowskim, który jest fizycznie obecny na posiedzeniu lub posiedzeniach. Fizyczna obecność obrońcy na sali sądowej ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia, aby podejrzany lub oskarżony mógł skutecznie korzystać z praw procesowych przysługujących mu na mocy prawa państwa wydającego i prawa Unii. Ofiary przestępstw powinny być reprezentowane zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa krajowego i unijnego. Należy zapewnić odpowiednie rozwiązania techniczne i praktyczne, aby umożliwić bezpieczną, poufną i skuteczną komunikację między obrońcą lub pełnomocnikiem procesowym obecnym w państwie wydającym a osobą biorącą zdalny udział w posiedzeniu lub posiedzeniach.
- (59) Aby uniknąć ryzyka wtórnej lub ponownej wiktyimizacji ofiar przestępstw, wszelkie posiedzenia związane z ENZU powinny być prowadzone z poszanowaniem indywidualnych potrzeb ofiar. Zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE ofiary mają prawo do otrzymania wsparcia emocjonalnego. W tym celu organ wykonujący powinien zapewnić, aby takie wsparcie było dostępne przez cały czas wykonywania ENZU. Organy lub służby odpowiedzialne za udzielanie takiego wsparcia powinny zostać wskazane przez państwa członkowskie.
- (60) Zdalny udział w posiedzeniu sądu w sprawie karnej na podstawie ENZU nie powinien w żaden sposób obniżać poziomu ochrony zapewnianej uczestnikom postępowania karnego i powinien należycie uwzględniać potrzebę zachowania rzetelności postępowania, równości stron i skutecznego wykonywania prawa do obrony. Uczestnicy postępowania powinni mieć możliwość skutecznego korzystania z praw procesowych przysługujących im w postępowaniu karnym na mocy prawa Unii oraz prawa krajowego państwa wydającego i państwa wykonującego zgodnie z ustaleniami przewidzianymi w tytule III niniejszej dyrektywy, niezależnie od tego, czy uczestniczą w posiedzeniu fizycznie czy zdalnie.
- (61) Skuteczne wykonywanie praw procesowych w kontekście zdalnego udziału nie powinno ograniczać się do samego przeprowadzenia i czasu trwania posiedzenia lub posiedzeń. Osoby biorące zdalny udział w posiedzeniu powinny mieć możliwość

wykonywania wszystkich praw w postępowaniu, do którego odnosi się ENZU, takich jak składanie wniosków w ramach przygotowania do posiedzenia, dostęp do akt sprawy i wszelkie inne prawa procesowe przysługujące im na mocy prawa Unii i prawa państwa wydającego, na warunkach w miarę możliwości równoważnych warunkom mającym zastosowanie w przypadku fizycznego udziału.

- (62) Aby w praktyce zapewnić prawo do fizycznej obecności na rozprawie, osoby, które wyraziły zgodę na zdalny udział lub wystąpiły z wnioskiem o niego, powinny zachować możliwość powrotu do fizycznego udziału, jeżeli sobie tego życzą. W takiej sytuacji należy wycofać ENZU.
- (63) Osoby, których ENZU dotyczy, powinny mieć dostęp do skutecznych środków odwoławczych zgodnie z art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, zarówno w państwie wydającym, jak i w państwie wykonującym, w przypadku gdy wydanie, uznanie lub wykonanie ENZU narusza ich prawa. Ponadto w przypadku wydania ENZU bez zgody osoby, której on dotyczy, powinna istnieć możliwość przeprowadzenia skutecznej kontroli sądowej decyzji o wydaniu ENZU w celu sprawdzenia jej zgodności z warunkami i zabezpieczeniami określonymi w tytule III niniejszej dyrektywy.
- (64) Rzetelność postępowania, którego dotyczy ENZU, jest ściśle związana z wiarygodnością i skutecznością technicznych i praktycznych warunków jego przeprowadzania. Przerwanie komunikacji z salą rozpraw i inne usterki techniczne, w tym w odniesieniu do poufności lub skuteczności komunikacji między osobą, której ENZU dotyczy, a jej obrońcą lub pełnomocnikiem procesowym, mogą mieć negatywny wpływ na skuteczne wykonywanie praw procesowych i na rzetelność postępowania. Osoba, której ENZU dotyczy, powinna mieć zatem możliwość podniesienia tych kwestii przed organem wydającym lub właściwymi organami państwa wykonującego, które na tej podstawie poinformują organ wydający. Do organu wydającego należy zarządzenie w razie potrzeby odpowiednich środków zaradczych, w tym zawieszenie, odroczenie lub powtórzenie danego posiedzenia.
- (65) W przypadku gdy na podstawie ENZU podejrzany lub oskarżony brał zdalny udział w postępowaniu, które zakończyło się wyrokiem skazującym tę osobę i nakładającym na nią karę pozbawienia wolności, środek polegający na pozbawieniu wolności, środek polegający na konfiskacie lub karę finansową lub inny środek nadzoru, ważne jest zapewnienie ciągłości i skuteczności współpracy z wykorzystaniem dostępnych instrumentów współpracy sądowej, stosownie do przypadku. Instrumenty te obejmują w szczególności decyzję ramową 2002/584/WSiSW w przedmiocie wydania osoby w celu wykonania kary, decyzję ramową Rady 2008/909/WSiSW⁶⁶ w przedmiocie uznania w państwie wykonującym prawomocnego wyroku skazującego daną osobę i przejścia kary do wykonania, a także rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1805⁶⁷ w zakresie uznawania nakazów konfiskaty. W takich sytuacjach państwo wydające i państwo wykonujące powinny pozostawać w bliskim kontakcie, aby zapewnić zastosowanie w danej sprawie niezbędnych środków tymczasowych do czasu otrzymania i wykonania wniosków w sprawie współpracy

⁶⁶ Decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności lub inny środek polegający na pozbawieniu wolności – w celu wykonania tych wyroków w Unii Europejskiej ([Dz.U. L 327 z 5.12.2008, s. 27](http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/909/oj), ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2008/909/oj).

⁶⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1805 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie wzajemnego uznawania nakazów zabezpieczenia i nakazów konfiskaty ([Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 1](http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1805/oj), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1805/oj>).

sądowej po nałożeniu kary. Jeżeli państwo wydające zamierza wydać ENA, państwo wykonujące powinno mieć możliwość, zgodnie ze swoim prawem krajowym, przyjęcia odpowiednich środków tymczasowych do czasu otrzymania i wykonania ENA. Środki takie powinny być proporcjonalne i ściśle ograniczone do tego, co jest konieczne do zapewnienia, aby dana osoba pozostała na terytorium danego państwa w celu skutecznego wykonania prawomocnego orzeczenia.

- (66) Właściwe stosowanie niniejszej dyrektywy wymaga komunikacji między właściwymi organami. Należy je zachęcać, aby w stosownych przypadkach konsultowały się ze sobą w celu ułatwienia sprawnego i skutecznego stosowania niniejszej dyrektywy, bezpośrednio albo, w stosownych przypadkach, za pośrednictwem Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) ustanowionej rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727⁶⁸ lub Europejskiej Sieci Sądowej, uregulowanej decyzją Rady 2008/976/WSiSW⁶⁹. Właściwe organy zachęca się również, aby w stosownych przypadkach zwracały się do Eurojustu o pełnienie roli koordynatora w ramach jego kompetencji w celu wspierania i koordynowania transgranicznych czynności dochodzeniowych z myślą o gromadzeniu materiałów dowodowych, w tym niejawnego nadzorowania przesyłek, obserwacji transgranicznej, dochodzeń niejawnych lub przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych, biorąc pod uwagę szczególne wyzwania związane z koordynacją, jakie wiążą się z takimi czynnościami, oraz wiedzę fachową, jaką Eurojust może wnieść w tym zakresie. Właściwe organy mogą również zwrócić się do Eurojustu o ułatwienie przekazywania END, ENZU lub powiadomień i wniosków o wyrażenie zgody na wykorzystanie informacji wcześniej wymienionych jako materiału dowodowego.
- (67) Aby zapewnić szybką, bezpośrednią, interoperacyjną, niezawodną i bezpieczną wymianę danych, wykorzystać dotychczasowe inwestycje i zapewnić spójność z innymi aktami Unii, komunikacja między organami na podstawie niniejszej dyrektywy powinna co do zasady odbywać się za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego ustanowionego rozporządzeniem (UE) 2023/2844. W szczególności ten zdecentralizowany system informatyczny powinien być co do zasady wykorzystywany do wymiany formularzy END i ENZU oraz do wszelkich innych kontaktów urzędowych między organami na podstawie niniejszej dyrektywy.
- (68) W przypadku gdy w odniesieniu do niektórych form komunikacji niniejsza dyrektywa przewiduje, że komunikacja może być prowadzona „w dowolny sposób” lub „wszelkimi odpowiednimi metodami”, organy powinny mieć swobodę wyboru, z jakiej metody komunikacji skorzystać. Przepisy te należy rozumieć jako określające sytuacje, w których korzystanie ze zdecentralizowanego systemu informatycznego może nie być odpowiednie zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2023/2844. W takich sytuacjach organy powinny mieć możliwość korzystania z innych środków komunikacji, pod warunkiem że wymiana informacji odbywa się w sposób bezpieczny i niezawodny, zgodnie z tym rozporządzeniem.
- (69) Aby zmniejszyć obciążenie administracyjne właściwych organów oraz zapewnić bardziej kompletną, wiarygodną, spójną i terminową sprawozdawczość statystyczną,

⁶⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1727 z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust) oraz zastąpienia i uchylenia decyzji Rady 2002/187/WSiSW (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 138, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1727/oj>).

⁶⁹ Decyzja Rady 2008/976/WSiSW z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie Europejskiej Sieci Sądowej (Dz.U. L 348 z 24.12.2008, s. 130, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2008/976/oj>).

oprogramowanie wzorcowe opracowane przez Komisję powinno w zaprogramowany sposób gromadzić dane statystyczne niezbędne do celów monitorowania, a dane te powinny być przekazywane Komisji. W przypadku gdy państwa członkowskie postanowią korzystać z krajowych systemów informatycznych zamiast oprogramowania wzorcowego opracowanego przez Komisję, systemy takie mogą być wyposażone w funkcję zaprogramowanego zbierania tych danych i w takim przypadku dane te należy przekazywać Komisji. Łącznik e-CODEX również można wyposażyć w funkcję umożliwiającą uzyskanie odpowiednich danych statystycznych.

↓ 2014/41/UE motyw 35
(dostosowany)
⇒ nowy

- (70) W przypadku gdy o wzajemnej pomocy mówi się w stosownych instrumentach międzynarodowych, takich jak konwencje zawarte na forum Rady Europy ⇒ lub Organizacji Narodów Zjednoczonych ⇐, niniejsza dyrektywa powinna mieć pierwszeństwo przed tymi konwencjami ☒ w stosunkach ☒ między państwami członkowskimi uczestniczącymi w jej przyjęciu.

↓ 2014/41/UE motyw 14

- (71) Zachęca się państwa członkowskie, by wskazując stosowany język, uwzględniły co najmniej jeden język powszechnie używany w Unii inny niż swój język lub języki urzędowe.

↓ 2014/41/UE motyw 36

- (72) Typy przestępstw wyszczególnione w załączniku ~~IXD~~ powinny być interpretowane w sposób spójny z interpretacją na podstawie istniejących aktów prawnych dotyczących wzajemnego uznawania.

↓ 2014/41/UE motyw 37
(dostosowany)

~~We wspólnej deklaracji politycznej państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącej dokumentów wyjaśniających⁷⁰ państwa członkowskie zobowiązały się dołączać, w uzasadnionych przypadkach, do powiadomienia o środkach transpozycji jeden lub większą liczbę dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów służących transpozycji. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy Parlament Europejski i Rada uznają, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.~~

↓ 2014/41/UE motyw 38
(dostosowany)
⇒ nowy

- (73) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie ~~wzajemne uznawanie decyzji o pozyskiwaniu materiału dowodowego~~, ⇒ procedury gromadzenia materiału

⁷⁰ Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

dowodowego w sprawach karnych i procedury zapewnienia zdalnego udziału podejrzanego, oskarżonego lub ofiary przestępstwa w posiedzeniach sądu w sprawach karnych z innego państwa członkowskiego w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość, ⇨ nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na ~~swoje~~ rozmiary i skutki ☒ działań ☒ możliwe jest lepsze jego osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia ~~tego celu~~ ⇨ tych celów ⇨.

↓ 2014/41/UE motyw 39

⇨ nowy

- (74) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w art. 6 TUE i w Karcie praw podstawowych, w szczególności w jej tytule VI, w prawie międzynarodowym i umowach międzynarodowych, których Unia lub wszystkie państwa członkowskie są stronami, w tym w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz w konstytucjach państw członkowskich we właściwych im obszarach zastosowania. Żadnego z przepisów niniejszej dyrektywy nie wolno interpretować jako zakazującego odmowy wykonania END ⇨ lub ENZU ⇨, jeżeli na podstawie obiektywnych przesłanek można sądzić, że ⇨ taki END lub ENZU ⇨ został wydany w celu ścigania lub ukarania osoby ze względu na jej płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię, orientację seksualną, obywatelstwo, język lub poglądy polityczne albo że jej sytuacja może ulec pogorszeniu z którejkolwiek z tych przyczyn.

⇨ nowy

- (75) Przetwarzanie danych osobowych na podstawie niniejszej dyrektywy obejmuje gromadzenie, wymianę, późniejsze wykorzystanie i dalsze przekazywanie odpowiednich informacji i materiałów dowodowych do celów określonych w art. 82 TFUE. W celu zapewnienia spójności i skutecznej ochrony danych osobowych ich przetwarzanie na podstawie niniejszej dyrektywy powinno być zgodne z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680⁷¹, chyba że przetwarzanie danych osobowych odbywa się w kontekście postępowań, o których mowa w art. 5 lit. b) i c) oraz, gdy jest to związane z takimi postępowaniami, w lit. d) niniejszej dyrektywy, do których może mieć zastosowanie rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679⁷². Organ wydający, organ wykonujący, a także inne organy właściwe do wydawania i przyjmowania powiadomień lub wniosków o wyrażenie zgody na wykorzystanie wcześniej wymienionych informacji jako materiału dowodowego

⁷¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW ([Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 89](http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/680/oj>).

⁷² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) ([Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1](http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/679/oj>).

należy uznać za administratorów w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych na podstawie dyrektywy (UE) 2016/680 i rozporządzenia (UE) 2016/679. Organy centralne mogą udzielać wsparcia administracyjnego tym właściwym organom, a w zakresie, w jakim przetwarzają one dane osobowe w imieniu tych administratorów, należy je uznać za podmioty przetwarzające dane odnośnego administratora. W odniesieniu do przetwarzania danych osobowych przez Eurojust zastosowanie powinno mieć rozporządzenie (UE) 2018/1725⁷³, a także szczegółowe przepisy o ochronie danych określone w rozporządzeniu (UE) 2018/1727. W odniesieniu do przetwarzania danych osobowych przez Prokuraturę Europejską (EPPO), ustanowioną rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939⁷⁴, rozporządzenie (UE) 2018/1725 powinno mieć zastosowanie od dnia wejścia w życie zmian do rozporządzenia (UE) 2017/1939 oraz szczegółowych przepisów o ochronie danych określonych w tym rozporządzeniu.

↓ 2014/41/UE motyw 40

~~Ochrona osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych jest prawem podstawowym. Zgodnie z art. 8 ust. 1 Karty praw podstawowych i art. 16 ust. 1 TFUE każda osoba ma prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących.~~

↓ 2014/41/UE motyw 41

~~Państwa członkowskie powinny zapewnić w stosowaniu niniejszej dyrektywy przejrzyste polityki dotyczące przetwarzania danych osobowych, a osobom, których dane dotyczą, możliwość korzystania z praw do środków odwoławczych w celu ochrony ich danych osobowych.~~

↓ 2014/41/UE motyw 42

~~Dane osobowe uzyskane na mocy niniejszej dyrektywy powinny być przetwarzane jedynie w razie konieczności i powinny być proporcjonalne do celów zgodnych z zapobieganiem przestępstwom, prowadzeniem w ich sprawie dochodzenia, ich wykrywaniem i ściganiem lub egzekwowaniem sankcji karnych i korzystaniem z prawa do obrony. Jedynie upoważnione osoby powinny mieć dostęp do informacji zawierających dane osobowe, które można uzyskać w procesach uwierzytelniania.~~

↓ 2014/41/UE motyw 43

~~Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który jest dołączony do TUE oraz TFUE, Zjednoczone Królestwo zgłosiło zamiar uczestnictwa w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.~~

⁷³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE ([Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39](http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

⁷⁴ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej ([Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1](http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

↓ 2014/41/UE motyw 44

~~Zgodnie z art. 1 i 2 oraz art. 4a ust. 1 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, który jest dołączony do TUE oraz TFUE, oraz bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy, nie jest nią związana ani jej nie stosuje.~~

↓ nowy

- (76) [Zgodnie z art. 3 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, Irlandia powiadomiła[, pismem z dnia...,] o chęci uczestniczenia w przyjęciu i stosowaniu niniejszej dyrektywy.] LUB [Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 21 w sprawie stanowiska Zjednoczonego Królestwa i Irlandii w odniesieniu do przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, załączonego do TUE i do TFUE, bez uszczerbku dla art. 4 tego protokołu, Irlandia nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy i nie jest nią związana ani jej nie stosuje.]

↓ 2014/41/UE motyw 45
(dostosowany)

- (77) Zgodnie z art. 1 i 2 Protokołu nr 22 w sprawie stanowiska Danii, ~~który jest dołączony~~ ☒ załączonego ☒ do TUE ~~oraz~~ ☒ i do ☒ TFUE, Dania nie uczestniczy w przyjęciu niniejszej dyrektywy ~~i~~ nie jest nią związana ani jej nie stosuje.

↓ 2014/41/UE motyw 46
(dostosowany)

- (78) ~~Europejski Inspektor Ochrony Danych~~ ☒ Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1725 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych, który ☒ wydał opinię w dniu ☒ [...] ☒ 5 października 2010 r.⁷⁵ na podstawie art. 41 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 45/2001⁷⁶,

↓ nowy

- (79) Zobowiązanie do transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinno być ograniczone do tych przepisów, które stanowią merytoryczną zmianę w porównaniu z wcześniejszą dyrektywą. Zobowiązanie do transpozycji przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z wcześniejszej dyrektywy.
- (80) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminu transpozycji do prawa krajowego dyrektywy określonej w części B załącznika X,

⁷⁵ Dz.U. C 355 z 29.12.2010, s. 1.

⁷⁶ Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych (Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1).

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Artykuł 1

Przedmiot

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia przepisy dotyczące:
 - (a) wydawania, uznawania i wykonywania europejskich nakazów dochodzeniowych (END) w celu pozyskiwania materiału dowodowego w sprawach karnych, w tym w celu pozyskiwania materiału dowodowego, którym właściwe organy państwa wykonującego już dysponują;
 - (b) wydawania pilnych powiadomień o obserwacji transgranicznej oraz powiadomień o transgranicznych czynnościach dochodzeniowych, przy których nie jest konieczna pomoc techniczna innego państwa członkowskiego, w tym prawa sprzeciwu przysługującego powiadamianemu państwu członkowskiemu;
 - (c) występowania z wnioskiem o wyrażenie zgody na wykorzystanie jako materiału dowodowego informacji wcześniej wymienionych przez organy ścigania lub spontanicznie wymienionych przez organy sądowe oraz udzielenia lub odmowy udzielenia takiej zgody; oraz
 - (d) wydawania, uznawania i wykonywania europejskich nakazów zdalnego udziału (ENZU), aby podejrzany, oskarżony lub ofiara przestępstwa, którzy mają status strony w postępowaniu karnym, brali zdalny udział w co najmniej jednym posiedzeniu sądu w sprawie karnej, z innego państwa członkowskiego, w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość.
2. Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na obowiązek poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawnych zapisanych w art. 6 TUE, w tym prawa do obrony i rzetelnego procesu sądowego przysługującego osobom objętym postępowaniem karnym, ani nie wpływa na obowiązki ciążące w tym względzie na organach wymiaru sprawiedliwości.
3. Tytuł III niniejszej dyrektywy nie ma wpływu na prawo do obecności na rozprawie zapisane w art. 8 ust. 1 dyrektywy (UE) 2016/343 ani na przepisy innych aktów prawnych Unii w obszarze współpracy wymiarów sprawiedliwości w sprawach karnych lub prawa karnego procesowego.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

Artykuł 2

Definicje

1. ~~Na użytek~~ ☒ Do celów ☒ niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

⇒ nowy

- (a) „państwo wydające” oznacza państwo członkowskie, w którym wydawany jest END ⇒ lub państwo członkowskie, w którym wydawany jest ENZU; ⇐ ~~z~~
- (b) „państwo wykonujące” oznacza państwo członkowskie wykonujące END, w którym ma zostać przeprowadzona dana czynność dochodzeniowa ⇒ , lub wykonujące ENZU państwo członkowskie, w którym znajduje się osoba, której ENZU dotyczy; ⇐
- (c) „organ wydający” oznacza:
- (i) sędziego, sąd ☒ lub ☒ ~~sędziego śledczego lub prokuratora właściwego w danej sprawie; lub~~
- (ii) ☒ prokuratora właściwego w danej sprawie: ☒

↓ nowy

- w przypadku END, jeżeli prawo krajowe wymaga uprzedniej zgody sędziego, sądu lub sędziego śledczego na daną czynność dochodzeniową i nie uzyskano takiej zgody zgodnie z procedurami krajowymi, zanim END zostanie przekazany organowi wykonującemu, jest on zatwierdzany przez sędziego, sąd lub sędziego śledczego, który weryfikuje zgodność z warunkami wydania END zgodnie z niniejszą dyrektywą, w szczególności z warunkami określonymi w art. 7 ust. 1;
- w przypadku ENZU, zanim zostanie on przekazany organowi wykonującemu ENZU, jest on zatwierdzany – po przeanalizowaniu jego zgodności z warunkami wydawania ENZU zgodnie z niniejszą dyrektywą – przez sędziego, sąd lub sędziego śledczego w państwie wydającym;

↓ 2014/41/UE

⇒ nowy

- (iii) ⇒ w przypadku END, ⇐ każdy inny właściwy organ określony przez państwo wydające i w danym przypadku wypełniający swoją funkcję organu dochodzeniowego w postępowaniu karnym, który jest w danej sprawie właściwy, by nakazać gromadzenie materiału dowodowego zgodnie z prawem krajowym. Dodatkowo, zanim END zostanie przekazany organowi wykonującemu END, jest on zatwierdzany, po

przeanalizowaniu jego zgodności z warunkami wydawania END zgodnie z niniejszą dyrektywą, w szczególności z warunkami określonymi w art. 76 ust. 1, przez sędziego, sąd, sędziego śledczego lub prokuratora w państwie wydającym. ⇒ W przypadku gdy prawo krajowe wymaga uprzedniej zgody sędziego, sądu lub sędziego śledczego na daną czynność dochodzeniową i nie uzyskano takiej zgody zgodnie z procedurami krajowymi, zatwierdzenia może dokonać wyłącznie sędzia, sąd lub sędzia śledczy; ⇐ ~~Jeżeli END został zatwierdzony przez organ wymiaru sprawiedliwości, organ ten może także być uznany za organ wydający do celów przekazania END;~~

- d) „organ wykonujący” oznacza organ właściwy do uznania END i zapewnienia jego wykonania zgodnie z niniejszą dyrektywą oraz z procedurami mającymi zastosowanie w podobnych sprawach krajowych, ⇒ oraz sędziego, sąd lub sędziego śledczego właściwych do uznania ENZU i zapewnienia jego wykonania zgodnie z niniejszą dyrektywą ⇐. Procedury takie mogą wymagać zatwierdzenia przez sąd w państwie wykonującym, jeśli przewiduje to prawo krajowe;=

⇓ nowy

- (e) „państwo członkowskie prowadzące postępowanie przygotowawcze” oznacza państwo członkowskie, w którym wydaje się powiadomienie zgodnie z art. 33 lub 34;
- (f) „powiadamiane państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, które otrzymuje powiadomienie zgodnie art. 33 lub 34 i którego pomoc techniczna nie jest potrzebna do przeprowadzenia danej czynności dochodzeniowej;
- (g) „przekaz telekomunikacyjny” oznacza wszelką komunikację – w tym zarówno treść przekazu, jak i związane z nim dane – przekazywaną za pośrednictwem sieci łączności elektronicznej zdefiniowanych w art. 2 pkt 1 dyrektywy (UE) 2018/1972 lub usług łączności elektronicznej zdefiniowanych w art. 2 pkt 4 tej dyrektywy;
- (h) „zdecentralizowany system informatyczny” oznacza zdecentralizowany system informatyczny zdefiniowany w art. 2 pkt 3 rozporządzenia (UE) 2023/2844.
2. Jeżeli zgodnie z ust. 1 END został zatwierdzony przez organ wymiaru sprawiedliwości lub jeżeli ENZU został zatwierdzony przez sędziego, sąd lub sędziego śledczego, organ ten może także być uznany za organ wydający do celów przekazania END lub ENZU.

⊠ TYTUŁ II ⊠

⊠ WSPÓŁPRACA TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE POZYSKIWANIA MATERIAŁU DOWODOWEGO W SPRAWACH KARNYCH ⊠

ROZDZIAŁ I

EUROPEJSKI NAKAZ DOCHODZENIOWY

Artykuł ~~3~~

~~Europejski nakaz dochodzeniowy~~ ⊠ END ⊠ i obowiązek jego wykonania

1. ~~Europejski nakaz dochodzeniowy (END)~~ to orzeczenie sądowe wydane lub zatwierdzone przez organ wymiaru sprawiedliwości ~~jednego państwa~~ ⊠ wydającego ⊠ ~~członkowskiego (zwanego dalej „państwem wydającym”)~~ w celu wezwania ~~innego państwa~~ ⊠ wykonującego ⊠ ~~członkowskiego (zwanego dalej „państwem wykonującym”)~~ do przeprowadzenia jednej lub kilku określonych czynności dochodzeniowych w celu uzyskania materiału dowodowego zgodnie z ⊠ niniejszym tytułem oraz tytułami I, IV i V ⊠ ~~niniejszą dyrektywą~~. ⇒ Jeżeli jest to absolutnie niezbędne do wykonania takich czynności dochodzeniowych, organ wydający może również zwrócić się o doręczenie pism procesowych danej osobie ⇐.

END można także wydać w celu uzyskania materiału dowodowego, którym właściwe organy państwa wykonującego już dysponują.
2. Państwa członkowskie wykonują END, stosując zasadę wzajemnego uznawania i przestrzegając przepisów ⊠ niniejszego tytułu oraz tytułów I, IV i V ⊠ ~~niniejszej dyrektywy~~.
3. O wydanie END wnosić może podejrzany lub oskarżony lub prawnik działający w imieniu takiej osoby w ramach mającego zastosowanie prawa do obrony wynikającego z przepisów krajowych oraz zgodnie z krajową procedurą karną.
4. ~~Niniejsza dyrektywa nie ma wpływu na obowiązek poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawnych zapisanych w art. 6 TUE, w tym prawa do obrony osób objętych postępowaniem karnym, ani nie wpływa na obowiązki ciążące w tym względzie na organach wymiaru sprawiedliwości.~~

Artykuł ~~4~~

Zakres stosowania END

END podlega każda czynność dochodzeniowa poza utworzeniem wspólnego zespołu dochodzeniowo-śledczego oraz gromadzeniem materiału dowodowego w ramach takiego zespołu dochodzeniowo-śledczego, przewidzianego w art. 13 Konwencji o pomocy

w sprawach karnych między państwami członkowskimi Unii Europejskiej⁷⁷ (zwanej dalej „konwencją”) oraz w decyzji ramowej Rady 2002/465/WSiSW⁷⁸, z wyjątkiem przypadków, gdy czynności te podejmowane są w celu zastosowania art. 13 ust. 8 konwencji oraz art. 1 ust. 8 decyzji ramowej 2002/465/WSiSW.

↓ nowy

END podlega również doręczanie pism procesowych danej osobie w zakresie, w jakim doręczenie takie jest absolutnie niezbędne do wykonania czynności dochodzeniowej mającej na celu uzyskanie materiału dowodowego, o który zwrócono się w END.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

Artykuł 54

Rodzaje postępowań, w których można wydać END

END można wydać:

- a) w odniesieniu do postępowania karnego, które wszczął organ wymiaru sprawiedliwości lub które może zostać wszczęte przed organem wymiaru sprawiedliwości w sprawie o przestępstwo na mocy prawa ☒ krajowego ☐ państwa wydającego;
- b) w postępowaniu wszczętym przez organy administracji w związku z czynami~~☒~~, które są zagrożone ☐ ~~zagrożonymi~~ karą na mocy prawa krajowego państwa wydającego, gdyż stanowią naruszenie przepisów prawa, ~~oraz gdy~~ ☒ w przypadku gdy wydana ☐ decyzja może skutkować wszczęciem postępowania przed sądem właściwym w szczególności w sprawach karnych;
- c) w postępowaniu wszczętym przez organy wymiaru sprawiedliwości w związku z czynami, które są zagrożone karą na mocy prawa krajowego państwa wydającego, gdyż stanowią naruszenie przepisów prawa, w przypadku gdy wydana decyzja może skutkować wszczęciem postępowania przed sądem właściwym w szczególności w sprawach karnych; ~~oraz~~
- d) w związku z postępowaniami, o których mowa w lit. a), b) oraz c), odnoszącymi się do czynów zabronionych lub naruszeń prawa, za które osoba prawna może zostać pociągnięta do odpowiedzialności lub ukarana w państwie wydającym.

Artykuł 65

Treść i forma END

1. Organ wydający wypełnia formularz END określony w załączniku IA, podpisuje go i poświadcza prawdziwość i poprawność zawartych w nim informacji.

⁷⁷ Konwencja ustanowiona przez Radę zgodnie z art. 34 Traktatu o Unii Europejskiej o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej (Dz.U. C 197 z 12.7.2000, s. 3).

⁷⁸ Decyzja ramowa Rady 2002/465/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (Dz.U. L 162 z 20.6.2002, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_framw/2002/465/oj).

END zawiera w szczególności następujące informacje:

- (a) dane organu wydającego oraz, w stosownych przypadkach, organu zatwierdzającego;
- (b) przedmiot i podstawy wydania END;
- (c) dostępne niezbędne informacje o osobie(-ach), której(-ych) dotyczy END;
- (d) opis przestępstwa, które jest przedmiotem ~~dochodzenia~~ lub postępowania ☒ przygotowawczego lub sądowego, ☒ i mające zastosowanie przepisy prawa karnego państwa wydającego;
- (e) opis żądanej(-ych) czynności dochodzeniowej(-ych) i materiał dowodowy, który należy uzyskać;z

- (f) w stosownych przypadkach potwierdzenie, że żądana(-e) czynność(-ci) dochodzeniowa(-e) została(-y) zatwierdzona(-e) przez sędziego, sąd lub sędziego śledczego, w tym datę i numer referencyjny decyzji zatwierdzającej, z wyjątkiem sytuacji, gdy END został wydany lub zatwierdzony przez sędziego, sąd lub sędziego śledczego;
- (g) informacje o możliwościach skorzystania ze środków odwoławczych.

- 2. Każde państwo członkowskie określa, którego(-ych) z urzędowych języków instytucji Unii oprócz jego własnego(-ych) języka(-ów) urzędowego(-ych) można użyć do wypełnienia lub tłumaczenia END, gdy to państwo członkowskie jest państwem wykonującym.
- 3. Właściwy organ państwa wydającego dokonuje tłumaczenia END określonego w załączniku ~~IA~~ na język urzędowy państwa wykonującego lub na inny język wskazany przez państwo wykonujące zgodnie z ust. 2 ☒ niniejszego artykułu ☒.

- 4. Jeżeli organ wydający zwraca się o doręczenie pism procesowych niezbędnych do wykonania czynności dochodzeniowej, o którą zwrócono się w END, i istnieją podstawy, by sądzić, że dana osoba nie rozumie języka, w którym sporządzono pismo, które ma zostać doręczone, do takiego pisma dołącza się tłumaczenie na język zrozumiały dla adresata.

ROZDZIAŁ II

PROCEDURY I GWARANCJE DOTYCZĄCE PAŃSTWA WYDAJĄCEGO

Artykuł ~~76~~

Warunki wydawania i przekazywania END

1. Organ wydający może wydać END jedynie wówczas, gdy spełnione są następujące warunki:
 - (a) wydanie END jest konieczne i proporcjonalne do celów postępowania, o którym mowa w art. ~~54~~, przy uwzględnieniu praw przysługujących podejrzanemu lub oskarżonemu; oraz
 - (b) w podobnej sprawie krajowej zarządzenie przeprowadzenia czynności dochodzeniowej(-ych) wskazanej(-ych) w END jest dopuszczalne na tych samych warunkach.
2. Każdorazowej oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 1, dokonuje organ wydający.
3. Gdy organ wykonujący ma powody sądzić, że warunki, o których mowa w ust. 1, nie zostały spełnione, może przeprowadzić konsultacje z organem wydającym w sprawie celowości wykonania END. Po takich konsultacjach organ wydający może podjąć decyzję o wycofaniu END.

Artykuł ~~87~~

Przekazywanie END

↓ 2023/2843 art. 11 ust. 2
⇒ nowy

1. Organ wydający przekazuje END wypełniony zgodnie z art. ~~65~~ organowi wykonującemu ⇒ bezpośrednio lub, w stosownych przypadkach, przy udziale organu centralnego, o którym mowa w art. 52 ⇐.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)
⇒ nowy

2. ~~Wszelkie dalsze~~ ☒ Wszystkie inne ☒ kontakty urzędowe odbywają się bezpośrednio między organem wydającym a organem wykonującym ⇒ lub, w stosownych przypadkach, przy udziale organu centralnego, o którym mowa w art. 52 ⇐.
3. ~~5.~~ Jeżeli organ wykonujący nie jest znany, organ wydający podejmuje wszelkie niezbędne działania, w tym za pośrednictwem punktów kontaktowych ~~EN~~ ☒ Europejskiej Sieci Sądowej przewidzianych w decyzji 2008/976/WSiSW ☒, by uzyskać odpowiednie informacje od państwa wykonującego.

- ~~4. Organ wydający może przekazać END za pośrednictwem systemu telekomunikacyjnego europejskiej sieci sądowej (EJN) utworzonej wspólnym działaniem Rady 98/428/WSiSW⁷⁹.~~
46. Jeżeli organ państwa wykonującego, który otrzymał END, nie jest organem właściwym do jego uznania lub do przedsięwzięcia środków koniecznych do jego wykonania, przekazuje go z urzędu organowi wykonującemu i informuje o tym organ wydający.
57. Organ wykonujący oraz organ wydający rozwiązują wszelkie trudności dotyczące przekazywania lub ustalania autentyczności dokumentów niezbędnych do wykonania END w drodze bezpośrednich kontaktów lub, w stosownych przypadkach, przy udziale centralnych organów państw członkowskich.

Artykuł ~~98~~

END związany z wcześniejszym END

1. Jeżeli organ wydający wydaje END uzupełniający wcześniejszy END, dokonuje stosownej adnotacji na ten temat w END ~~w części D formularza określonego w załączniku A.~~
2. ☒ Jeżeli ☐ ~~Organ~~ wydający~~ę~~ pomagając~~e~~ w wykonywaniu END w państwie wykonującym zgodnie z art. ~~109~~ ust. 4, może ☒ , podczas obecności w tym państwie wykonującym ☐ — bez uszczerbku dla powiadomień dokonywanych na podstawie art. ~~5833~~ ust. 1 lit. c) — skierować bezpośrednio do organu wykonującego END uzupełniający wcześniejszy END.
3. END uzupełniający wcześniejszy END musi być poświadczony zgodnie z art. ~~65~~ ust. 1 akapit pierwszy oraz, w stosownych przypadkach, musi być zatwierdzony zgodnie z art. ~~2 lit. e)~~ ⇨ 2 ust. 1 lit. c) ⇐.

ROZDZIAŁ III

PROCEDURY I GWARANCJE DOTYCZĄCE PAŃSTWA WYKONUJĄCEGO

Artykuł ~~109~~

Uznawanie i wykonywanie

1. Organ wykonujący uznaje END przekazany zgodnie z ☒ mającymi zastosowanie przepisami ☐ niniejszej dyrektywy, nie wymagając dopełnienia żadnych dodatkowych formalności oraz zapewnia jego wykonanie w taki sam sposób i w takim samym trybie, jak w przypadku gdyby dana czynność dochodzeniowa została zarządzona przez organ państwa wykonującego, chyba że ten organ wykonujący powołuje się na jedną z podstaw odmowy uznania lub wykonania lub

⁷⁹ ~~Wspólne działanie 98/428/WSiSW z dnia 29 czerwca 1998 r. przyjęte przez Radę na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, w sprawie utworzenia Europejskiej Sieci Sądowej (Dz.U. L 191 z 7.7.1998, s. 4).~~

jedną z podstaw odroczenia przewidzianych w ~~☒~~ niniejszym tytule ~~☒~~ ~~niniejszej dyrektywie~~.

2. O ile ~~☒~~ niniejszy tytuł ~~☒~~ ~~niniejsza dyrektywa~~ nie stanowi inaczej, organ wykonujący dopełnia formalności i procedur wyraźnie wskazanych przez organ wydający, pod warunkiem że takie formalności i procedury nie są sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa państwa wykonującego.
3. W przypadku przekazania organowi wykonującemu END, który nie został wydany przez organ wydający określony w art. ~~2 lit. e)~~ ~~⇒ 2 ust. 1 lit. c)~~ ~~⇐~~, organ wykonujący zwraca END państwu wydającemu.
4. Organ wydający może zażądać, by przy wykonywaniu END co najmniej jeden organ państwa wydającego udzielił pomocy właściwym organom państwa wykonującego w zakresie, w jakim wyznaczone organy państwa wydającego byłyby w stanie pomóc w przeprowadzaniu danych czynności dochodzeniowych wskazanych w END w podobnej sprawie krajowej. Organ wykonujący spełnia to żądanie, pod warunkiem że taka pomoc nie jest sprzeczna z podstawowymi zasadami prawa obowiązującymi w państwie wykonującym ani nie narusza żywotnych interesów tego państwa w zakresie bezpieczeństwa narodowego.
5. Podczas wykonywania END organy państwa wydającego obecne w państwie wykonującym są związane prawem państwa wykonującego. Nie mają one na terytorium państwa wykonującego żadnych uprawnień organów ścigania, chyba że wykonywanie takich uprawnień na terytorium państwa wykonującego jest zgodne z prawem państwa wykonującego i zostało uzgodnione między organem wydającym i organem wykonującym.
6. Aby ułatwić skuteczne stosowanie niniejszego artykułu, organ wydający i organ wykonujący mogą konsultować się ze sobą wszelkimi odpowiednimi metodami.

Artykuł ~~1140~~

Zastosowanie innego rodzaju czynności dochodzeniowej

1. Organ wykonujący stosuje w miarę możliwości inną czynność dochodzeniową niż wskazana w END, gdy:
 - (a) czynność dochodzeniowa wskazana w END nie istnieje w prawie państwa wykonującego; albo
 - (b) czynność dochodzeniowa wskazana w END nie byłaby dopuszczalna w podobnej sprawie krajowej.
2. Bez uszczerbku dla art. ~~1244~~ ust. 1 nie ma zastosowania do następujących czynności dochodzeniowych, które muszą być zawsze dostępne na mocy prawa krajowego państwa wykonującego:
 - (a) pozyskiwanie informacji lub materiałów dowodowych znajdujących się już w posiadaniu organu wykonującego, a informacje te lub materiały można było pozyskać zgodnie z prawem państwa wykonującego w ramach postępowania karnego lub do celów END;
 - (b) pozyskiwanie informacji zawartych w bazach danych prowadzonych przez organy policyjne lub organy wymiaru sprawiedliwości i bezpośrednio dostępnych dla organu wykonującego w ramach postępowania karnego;

- (c) przesłuchanie świadka, biegłego, ofiary, podejrzanego lub oskarżonego lub osoby trzeciej na terytorium państwa wykonującego;
 - (d) wszelkie czynności dochodzeniowe nieobejmujące środków przymusu określone w prawie państwa wykonującego;
 - (e) identyfikacja osób posiadających abonament na określony numer telefonu lub adres IP.
3. Organ wykonujący może także zastosować czynność dochodzeniową inną niż wskazana w END, gdy czynność dochodzeniowa wybrana przez organ wykonujący będzie miała taki sam rezultat jak czynność dochodzeniowa wskazana w END przy użyciu mniej inwazyjnych środków.
4. Jeżeli organ wykonujący postanowi skorzystać z możliwości określonej w ust. 1 i 3, informuje o tym najpierw organ wydający, który może zdecydować o wycofaniu lub uzupełnieniu END.
5. W przypadku gdy zgodnie z ust. 1 czynność dochodzeniowa wskazana w END nie istnieje w prawie państwa wykonującego lub nie byłaby dopuszczalna w podobnej sprawie krajowej, a brak jest innej czynności dochodzeniowej, która miałaby ten sam skutek co żądana czynność dochodzeniowa, organ wykonujący powiadamia organ wydający, że udzielenie żądanej pomocy nie było możliwe.

Artykuł ~~12~~

Podstawy odmowy uznania lub wykonania

1. Bez uszczerbku dla art. $\Rightarrow$ 1 ust. 2 $\Leftarrow$ ~~1 ust. 4~~, odmowa uznania lub wykonania END w państwie wykonującym może nastąpić, jeżeli:
- (a) w prawie państwa wykonującego istnieje immunitet lub przywilej, który uniemożliwia wykonanie END lub istnieją przepisy o ustalaniu i ograniczaniu odpowiedzialności karnej związane z wolnością prasy i wolnością wypowiedzi w innych mediach, które to przepisy uniemożliwiają wykonanie END;
 - (b) w danym przypadku wykonanie END naruszałoby żywotne interesy w zakresie bezpieczeństwa narodowego, narażałoby na niebezpieczeństwo źródło informacji lub wiązałoby się z wykorzystaniem informacji niejawnych odnoszących się do określonych działań wywiadu;
 - (c) END wydano w postępowaniu, o którym mowa w art. ~~54~~ lit. b) i c), a dana czynność dochodzeniowa nie byłaby ~~dopuszczalna~~ $\times$ dozwolona $\times$ na mocy prawa państwa wykonującego w podobnej sprawie krajowej;
 - (d) wykonanie END byłoby sprzeczne z zasadą *ne bis in idem*;
 - (e) END dotyczy zarzutu popełnienia przestępstwa poza terytorium państwa wydającego, ale częściowo lub w całości na terytorium państwa wykonującego, a czyn, w związku z którym wydano END, nie stanowi przestępstwa w państwie wykonującym;
 - (f) istnieją istotne przesłanki uznania, że wykonanie czynności dochodzeniowej wskazanej w END byłoby nie do pogodzenia ze spoczywającymi na państwie ~~wykonania~~ $\times$ wykonującym $\times$ obowiązkami wynikającymi z art. 6 TUE i z Karty praw podstawowych;

- (g) czyn, w związku z którym wydano END, nie stanowi przestępstwa na mocy prawa państwa wykonującego, chyba że dotyczy on przestępstwa wymienionego wśród kategorii przestępstw wyszczególnionych w załączniku ~~IXD~~ i wskazanego w END przez organ wydający, a przestępstwo to w państwie wydającym podlega karze pozbawienia wolności lub środkowi polegającemu na pozbawieniu wolności na maksymalny okres co najmniej trzech lat; lub
 - (h) na mocy prawa państwa wykonującego stosowanie czynności dochodzeniowej wskazanej w END jest ograniczone do określonego wykazu lub określonej kategorii przestępstw lub do przestępstw zagrożonych karą o określonym maksymalnym wymiarze, ale nieobejmujących przestępstwa podanego w END.
2. Ust. 1 lit. g) oraz h) nie mają zastosowania do czynności dochodzeniowych, o których mowa w art. ~~1140~~ ust. 2.
 3. W przypadku gdy END dotyczy przestępstwa związanego z podatkami, opłatami, cłami i dewizami, organ wykonujący nie może odmówić uznania lub wykonania, powołując się na fakt, że prawo państwa wykonującego nie nakłada podatków lub opłat tego samego rodzaju lub nie przewiduje tego samego rodzaju przepisów dotyczących podatków, opłat, ceł czy dewiz, co prawo państwa wydającego.
 4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 lit. a), b), d), e) i f), zanim organ wykonujący postanowi o odmowie uznania lub wykonania ~~END~~ ~~END~~, w całości lub w części, ~~END~~, organ ten wszelkimi odpowiednimi metodami zasięga opinii organu wydającego oraz w stosownych przypadkach występuje do organu wydającego o niezwłoczne dostarczenie wszelkich niezbędnych informacji.
 5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 lit. a), oraz w przypadku gdy uprawnienie do uchylenia danego przywileju lub immunitetu spoczywa w gestii organu państwa wykonującego, organ wykonujący niezwłocznie zwraca się do tego organu o wykonanie tego uprawnienia. W przypadku gdy uprawnienie do uchylenia przywileju bądź immunitetu leży w gestii organu innego państwa lub organizacji międzynarodowej, organ wydający występuje do takiego organu o skorzystanie z tego uprawnienia.

Artykuł ~~1342~~

Terminy uznania lub wykonania

1. Decyzja co do uznania lub wykonania ~~END~~ ~~END~~ jest podejmowana, a dana czynność dochodzeniowa — przeprowadzana, równie szybko i traktowana równie priorytetowo, jak w podobnej sprawie krajowej, a w każdym razie w terminie przewidzianym w niniejszym artykule.
- ~~2. Jeżeli organ wydający zaznaczył w END, że — z uwagi na terminy proceduralne, ciężar przestępstwa lub inne szczególnie pilne okoliczności — konieczny jest termin krótszy niż wskazany w niniejszym artykule, lub jeżeli wskazał w END, że daną czynność dochodzeniową należy wykonać w określonym dniu, organ wykonujący uwzględnia ten wymóg w maksymalnym możliwym stopniu.~~
2. ~~3.~~ ⇒ W przypadku gdy nie wskazano, że sprawa jest pilna, ⇐ ~~o~~ Organ wykonujący:

- a) podejmuje decyzję co do uznania lub wykonania END możliwie szybko i ~~bez uszczerbku dla ust. 5~~ nie później niż w terminie 30 dni od otrzymania END przez właściwy organ wykonujący;

↓ 2014/41/UE
⇒ nowy

- ⇒ (b) przeprowadza daną czynność dochodzeniową niezwłocznie i nie później niż 90 dni po podjęciu decyzji, o której mowa w lit. a), ~~41~~ jeżeli nie występują podstawy odroczenia określone w art. 15 lub jeżeli państwo wykonujące nie dysponuje jeszcze samo materiałem dowodowym, którego dotyczy czynność dochodzeniowa wskazana w END, ~~organ wykonujący przeprowadza daną czynność dochodzeniową niezwłocznie, ale nie naruszając ust. 5 nie później niż 90 dni po podjęciu decyzji, o której mowa w ust. 3.~~

↓ nowy

3. Jeżeli organ wydający zaznaczył w END, że — z uwagi na terminy proceduralne, ciężar przestępstwa lub inne szczególnie pilne okoliczności — konieczny jest termin krótszy niż wskazany w niniejszym artykule, lub jeżeli organ wydający wskazał w END, że daną czynność dochodzeniową należy wykonać w określonym dniu, organ wykonujący nadaje temu żądaniu priorytet i uwzględnia je w maksymalnym możliwym stopniu przy wykonywaniu tej czynności dochodzeniowej.
4. Jeżeli END dotyczy czynności wymagających gromadzenia materiału dowodowego na bieżąco, w sposób ciągły i przez konkretny okres, o czym mowa w art. 28, przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych, o których mowa w art. 31, lub obserwacji transgranicznej, o której mowa w art. 30, organ wykonujący:
- (a) traktuje to żądanie jako wymagające natychmiastowej uwagi;
 - (b) bez zbędnej zwłoki podejmuje decyzję w sprawie uznania lub wykonania;
 - (c) jeżeli jest to konieczne do zapewnienia skuteczności danej czynności – zezwala na jej tymczasowe wykonywanie w oczekiwaniu na decyzję w sprawie uznania lub wykonania END.
5. Tymczasowe wykonywanie czynności, o którym mowa w ust. 4 lit. c), ustaje w przypadku odmowy uznania lub wykonania END. Wszelkie uzyskane materiały można wykorzystać wyłącznie wówczas, gdy jest to absolutnie niezbędne do zapobieżenia bezpośredniemu i poważnemu zagrożeniu dla bezpieczeństwa publicznego. O takim wykorzystaniu i jego przyczynach powiadamia się organ wykonujący.

↓ 2014/41/UE
⇒ nowy

6. ~~5.~~ Jeżeli w określonym przypadku właściwy organ wykonujący nie ma praktycznej możliwości dotrzymania terminu określonego w ust. ~~3~~ ~~⇒ 2 lit. a)~~ ~~⇒~~ lub ~~⇒~~ terminu skróconego albo ~~⇒~~ przeprowadzenia czynności dochodzeniowej w określonym dniu zgodnie z ust. ~~⇒ 3~~ ~~⇒~~ ~~2~~, informuje o tym niezwłocznie w dowolny sposób właściwy organ państwa wydającego, podając przyczyny opóźnienia i szacunkowy okres potrzebny do podjęcia decyzji. W takich

przypadkach termin określony w ust. ~~3~~ ⇒ 2 lit. a) ⇐ można przedłużyć maksymalnie o 30 dni.

7. ~~6.~~ Jeżeli w określonym przypadku właściwy organ wykonujący nie ma praktycznej możliwości dotrzymania terminu określonego w ust. ~~4~~ ⇒ 2 lit. b) ⇐, informuje o tym niezwłocznie w dowolny sposób właściwy organ państwa wydającego, podając przyczyny opóźnienia, i konsultuje się z organem wydającym w kwestii stosownego terminu wykonania danej czynności dochodzeniowej.

↓ nowy

8. W przypadku gdy wykonanie END opóźnia się ze względu na przywilej lub immunitet wynikający z prawa krajowego państwa wykonującego, bieg terminu, o którym mowa w ust. 1–4, rozpoczyna się dopiero w dniu, w którym organ wykonujący zostanie poinformowany o uchyleniu tego przywileju lub immunitetu.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

Artykuł ~~14~~¹³

Przekazywanie materiału dowodowego

1. W wyniku wykonania END organ wykonujący przekazuje państwu wydającemu bez zbędnej zwłoki ☒ u ☒ pozyskany lub będący już w posiadaniu właściwych organów państwa wykonującego materiał dowodowy.
- Jeżeli wystąpiono o to w END i jeżeli możliwość taką dopuszcza prawo państwa wykonującego, materiał dowodowy przekazuje się natychmiast właściwym organom państwa wydającego, które pomagają w wykonaniu END zgodnie z art. ~~10~~⁹ ust. 4.
2. Przekazanie materiału dowodowego może zostać zawieszone do czasu podjęcia decyzji dotyczącej środka odwoławczego, chyba że w END wskazano dostateczne powody, dla których natychmiastowe przekazanie jest niezbędne do właściwego prowadzenia dochodzenia lub do zachowania praw osób. ~~Jednak p~~Przekazanie materiału dowodowego zostaje ☒ jednak ☒ zawieszone, jeśli spowodowałoby poważną i nieodwracalną szkodę osobie, której dotyczy END.
3. Przekazując uzyskany materiał dowodowy, organ wykonujący zaznacza, czy wymaga jego zwrotu do państwa wykonującego, gdy tylko przestanie być potrzebny państwu wydającemu.
4. Gdy przedmioty, dokumenty lub dane mają znaczenie także dla innych postępowań, organ wykonujący może, na wyraźny wniosek i po konsultacjach z organem wydającym, tymczasowo przekazać ten materiał dowodowy pod warunkiem jego zwrotu do państwa wykonującego, gdy tylko przestanie on być potrzebny w państwie wydającym lub w każdym innym momencie uzgodnionym między właściwymi organami.

↓ nowy

5. W stosownych przypadkach organ wykonujący wskazuje, czy wykorzystanie takiego materiału dowodowego podlega warunkom określonym w art. 21.

Artykuł 15

Podstawy odroczenia uznania lub odroczenia wykonania

1. Uznanie lub wykonanie END w państwie wykonującym można odroczyć, jeżeli:
 - (a) jego wykonanie mogłoby zaszkodzić toczącemu się dochodzeniu lub postępowaniu karnemu — o okres uznany przez państwo wykonujące za zasadny;
 - (b) odnośne przedmioty, dokumenty lub dane są już wykorzystywane w innym postępowaniu — dopóki nie będą już one w nim potrzebne.

2. Gdy tylko ustaną podstawy odroczenia, organ wykonujący natychmiast podejmuje czynności konieczne do wykonania END oraz informuje o tym organ wydający.

Artykuł 16

Obowiązek informowania

1. ~~Właściwy~~ Organ państwa wykonującego, który otrzymuje END, potwierdza jego otrzymanie niezwłocznie, a w każdym razie najpóźniej w terminie tygodnia od otrzymania END, wypełniając i odsyłając formularz zamieszczony w załączniku ~~IIB~~.
Jeżeli zgodnie z art. ~~7 ust. 3~~ ⇒ 52 ⇐ został wyznaczony organ centralny, obowiązek ~~ten~~ ☒ określony w akapicie pierwszym ☒ ma zastosowanie zarówno do organu centralnego ☒ państwa wykonującego ☒, jak i do organu wykonującego, który otrzymał END ~~za pośrednictwem~~ ☒ od takiego ☒ organu centralnego.
W przypadkach określonych w art. ~~7 ust. 6~~ ~~ust. 4~~ obowiązek ☒ określony w akapicie pierwszym ☒ ~~ten~~ ma zastosowanie zarówno do ~~właściwego~~ organu, który ~~go otrzymał~~ pierwotnie ☒ otrzymał END ☒, jak i do organu wykonującego, któremu END został ostatecznie przekazany.

2. Bez uszczerbku dla art. ~~1140~~ ust. 4 i 5₃ organ wykonujący informuje natychmiast w dowolny sposób organ wydający:
 - a) jeżeli organ wykonujący nie jest w stanie podjąć decyzji co do uznania lub wykonania END, gdyż formularz określony w załączniku ~~IA~~ jest niekompletny lub ewidentnie błędnie wypełniony;
 - b) jeżeli wykonując END, organ wykonujący uzna bez dalszych dociekań, że celowe może być przeprowadzenie czynności dochodzeniowych, których nie

przewidziano pierwotnie lub których nie można było wskazać w momencie wydawania END – po to, aby organ wydający mógł w danej sprawie podjąć dalsze działania; lub

- c) jeżeli organ wykonujący ustali, że w konkretnym przypadku nie jest w stanie dopełnić formalności i procedur wyraźnie określonych przez organ wydający zgodnie z art. 109.

Na wniosek organu wydającego przekazane informacje zostają niezwłocznie potwierdzone zgodnie z art. ~~⇒ 51 ⇐ 5a~~.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)
→₁ 2023/2843 art. 11 ust. 4 lit. b)

3. →₁ Bez uszczerbku dla art. ~~1140~~ ust. 4 i 5₃ organ wykonujący niezwłocznie informuje organ wydający: ←
- a) o wszelkich decyzjach podjętych na podstawie art. ~~1140~~ lub ~~1244~~;
- b) o wszelkich decyzjach o odroczeniu wykonania lub uznania END, o powodach odroczenia oraz, ~~o ile to możliwe~~ ☒ w miarę możliwości ☒, o spodziewanym okresie odroczenia.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)
⇒ nowy

☒ ROZDZIAŁ IV ☒

☒ ŚRODKI ODWOŁAWCZE, ZABEZPIECZENIA I ODPOWIEDZIALNOŚĆ ☒

Artykuł ~~1744~~

Środki odwoławcze

1. Państwa członkowskie zapewniają, by w odniesieniu do czynności dochodzeniowych wskazanych w END ⇒ podejrzanym, oskarżonym i innym osobom, których prawa te czynności naruszają, ⇐ przysługiwały ☒ skuteczne ☒ środki odwoławcze równoważne środkom, które przysługiwałyby ☒ tym osobom ☒ w podobnej sprawie krajowej. ⇒ W przypadku gdy END wydano w celu uzyskania materiału dowodowego, którym właściwe organy państwa wykonującego już dysponują, państwa członkowskie zapewniają podejrzanym, oskarżonym i wszelkim innym osobom, których prawa zostały naruszone, możliwość skorzystania w państwie wykonującym ze środków odwoławczych równoważnych środkiem dostępnym w podobnych sprawach krajowych w celu zakwestionowania zgodności z prawem czynności dochodzeniowych przeprowadzonych w celu zgromadzenia tego materiału dowodowego. ⇐
2. Merytoryczne podstawy wydania END można kwestionować wyłącznie w drodze zarzutu w państwie wydającym, bez uszczerbku dla gwarancji dotyczących praw podstawowych w państwie wykonującym.
3. O ile nie podważy to poufności dochodzenia zgodnie z art. ~~2049~~ ust. 1, organ wydający i organ wykonujący przedsięwzięją stosowne środki, by zapewnić przekazanie informacji o przewidzianych w prawie krajowym możliwościach

skorzystania ze środków odwoławczych, gdy zaistnieje możliwość ich zastosowania, i w odpowiednim czasie, by umożliwić ich skuteczne wykonanie.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by terminy na skorzystanie ze środka odwoławczego były takie same jak terminy obowiązujące w podobnych sprawach krajowych i by były stosowane w sposób gwarantujący możliwość skutecznego skorzystania z tych środków odwoławczych przez osoby, których to dotyczy.
5. Organ wydający i organ wykonujący informują się nawzajem o środkach odwoławczych, ~~z których skorzystano przeciw wydaniu, uznaniu lub wykonaniu~~ ☒ wniesionych od wydania, uznania lub wykonania ☒ END. ☒ Organ wykonujący informuje organ wydający o wniesieniu środka odwoławczego kwestionującego zgodność z prawem czynności dochodzeniowych przeprowadzonych w celu zgromadzenia materiału dowodowego, w przypadku gdy END wydano w celu uzyskania tego materiału dowodowego, którym właściwe organy państwa wykonującego już dysponują. ☒
6. Wniesienie środka odwoławczego nie wstrzymuje wykonania czynności dochodzeniowej, chyba że taki skutek przewidziano w odniesieniu do podobnych spraw krajowych.
7. Państwo wydające uwzględnia skuteczne zakwestionowanie na drodze prawnej uznania lub wykonania END zgodnie z prawem krajowym. Bez uszczerbku dla krajowych przepisów proceduralnych państwa członkowskie zapewniają, by w postępowaniu karnym w państwie wydającym przy ocenie materiału dowodowego uzyskanego za pomocą END przestrzegane było prawo do obrony i do rzetelnego postępowania.

Artykuł ~~18~~¹⁷

Odpowiedzialność karna funkcjonariuszy

Gdy w ramach stosowania ☒ niniejszego tytułu ☒ ~~niniejszej dyrektywy~~ funkcjonariusze państwa wydającego są obecni na terytorium państwa wykonującego, to w zakresie przestępstw popełnionych przez nich lub przeciwko nim traktuje się ich tak jak funkcjonariuszy państwa wykonującego.

Artykuł ~~19~~¹⁸

Odpowiedzialność cywilna funkcjonariuszy

1. W przypadkach, gdy w ramach stosowania ☒ niniejszego tytułu ☒ ~~niniejszej dyrektywy~~ funkcjonariusze państwa członkowskiego są obecni na terytorium innego państwa członkowskiego, za wszelkie szkody spowodowane przez swoich funkcjonariuszy podczas działań odpowiada to pierwsze państwo członkowskie zgodnie z prawem państwa członkowskiego, na którego terytorium działają ci funkcjonariusze.
2. Państwo członkowskie, na którego terytorium powstała szkoda określona w ust. 1, naprawia taką szkodę na warunkach mających zastosowanie do szkody spowodowanej przez jego własnych funkcjonariuszy.
3. Państwo członkowskie, którego funkcjonariusze wyrządzili szkodę jakiegokolwiek osobie na terytorium innego państwa członkowskiego, w pełni zwraca wszelkie kwoty, które to drugie państwo członkowskie wypłaciło ofiarom lub osobom uprawnionym w ich miejsce.

4. Bez uszczerbku dla możliwości dochodzenia swoich praw wobec osób trzecich i z wyłączeniem ust. 3, każde państwo członkowskie w przypadkach, o których mowa w ust. 1, odstępuje od żądania naprawienia szkód, których doznało ze strony innego państwa członkowskiego.

Artykuł ~~20~~19

Poufność

1. Każde państwo członkowskie podejmuje konieczne środki, aby wykonując END, organ wydający i organ wykonujący należycie uwzględniały poufny charakter dochodzenia.
2. Organ wykonujący gwarantuje zgodnie ze swoim prawem krajowym poufność faktów i treści podanych w END, jednak obowiązek nie dotyczy tych faktów i treści, których ujawnienie jest niezbędne do wykonania danej czynności dochodzeniowej. Jeżeli organ wykonujący nie jest w stanie dopełnić wymogu poufności, informuje o tym niezwłocznie organ wydający.
3. W razie braku odmiennych wytycznych ze strony organu wykonującego, organ wydający nie ujawnia, zgodnie ze swoim prawem krajowym, żadnych materiałów dowodowych ani informacji dostarczonych przez organ wykonujący w zakresie, w jakim ujawnienie nie jest konieczne do dochodzenia lub postępowania opisanego w END.
4. Każde państwo członkowskie podejmuje konieczne środki, aby banki nie ujawniały danemu klientowi banku ani innym osobom trzecim, że państwu wydającemu przekazano informacje zgodnie z art. 26 i 27 ani że prowadzone jest dochodzenie.

↓ nowy

5. Przepisy ust. 1–4 nie mają wpływu na art. 21, określający warunki późniejszego wykorzystania i dalszego przekazywania informacji lub materiałów dowodowych.

Artykuł 21

Warunki późniejszego wykorzystania i dalszego przekazywania informacji lub materiałów dowodowych

1. W przypadku gdy informacje lub materiały dowodowe uzyskano w wyniku wykonania END lub zgodnie z art. 33 i 34, a w podobnym przypadku krajowym prawo państwa wykonującego lub powiadamianego państwa członkowskiego przewiduje warunki ograniczające wykorzystanie informacji lub materiałów dowodowych do celów innych niż te, do których je zgromadzono, właściwy organ tego państwa członkowskiego wskazuje – z chwilą przekazywania informacji lub materiałów dowodowych, a w przypadku powiadomienia na mocy art. 33 lub 34 – niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu 96 godzin od otrzymania powiadomienia – że warunki te mają również zastosowanie w państwie członkowskim, które uzyskało informacje lub materiały dowodowe na podstawie niniejszego tytułu.
2. Organ wydający lub, w stosownych przypadkach, właściwy organ państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze („organ występujący z wnioskiem”) uzyskuje uprzednią zgodę organu wykonującego lub, w stosownych

przypadkach, właściwego organu powiadamianego państwa członkowskiego („organ współpracujący”) na wykorzystanie tych informacji lub materiałów dowodowych do celów innych niż te, do których je zgromadzono, lub na przekazanie informacji lub materiałów dowodowych innemu państwu członkowskiemu, państwu trzeciemu lub organizacji międzynarodowej w następujących przypadkach:

- (a) gdy przed wykorzystaniem informacji lub materiałów dowodowych do celów innych niż te, do których je zgromadzono, wskazano warunki zgodnie z ust. 1;
 - (b) we wszystkich przypadkach – przed przekazaniem informacji lub materiałów dowodowych innemu państwu członkowskiemu, państwu trzeciemu lub organizacji międzynarodowej.
3. Organ występujący z wnioskiem wypełnia formularz wniosku o zgodę na podstawie ust. 2 określony w załączniku IV, podpisuje go i poświadcza prawdziwość i poprawność zawartych w nim informacji. Formularz ten tłumaczy się na język urzędowy państwa członkowskiego, do którego skierowany jest wniosek, lub na inny język akceptowany przez to państwo zgodnie z art. 6 ust. 2.
4. Organ współpracujący podejmuje decyzję w sprawie wniosku jak najszybciej i nie później niż 14 dni po jego otrzymaniu. Jeżeli dotrzymanie tego terminu nie jest wykonalne, organ współpracujący niezwłocznie informuje o tym organ występujący z wnioskiem, podając uzasadnienie, i może przedłużyć ten termin o maksymalnie 10 dni.
5. Bez uszczerbku dla ust. 6 zgody udziela się z wyjątkiem sytuacji, w której:
- (a) zastosowanie ma podstawa odmowy uznania lub wykonania END lub, w stosownych przypadkach, podstawa sprzeciwu na mocy art. 33 lub 34;
 - (b) wykorzystanie lub dalsze przekazanie, którego dotyczy wniosek, miałyby wpływ na toczące się postępowanie przygotowawcze lub sądowe postępowanie karne;
 - (c) warunki określone w rozdziale V rozporządzenia (UE) 2016/679 lub rozdziale V dyrektywy (UE) 2016/680 nie zostały spełnione.
- Decyzję, o której mowa w ust. 4, można odroczyć do czasu ustania takiej przyczyny.
6. Organ współpracujący może – jako warunek udzielenia zgody na przekazanie informacji lub materiałów dowodowych innemu państwu członkowskiemu, państwu trzeciemu lub organizacji międzynarodowej – wymagać, aby wnioskowi o taką zgodę towarzyszył END, wniosek o wzajemną pomoc prawną lub równoważny instrument współpracy wymiarów sprawiedliwości wydany przez organy właściwe w danej sprawie.⁷ W przypadku gdy z powodu bezpośredniego i poważnego zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego nie można uzyskać uprzedniej zgody, informacje lub materiały dowodowe można wykorzystać lub przekazać niezwłocznie, pod warunkiem że organ współpracujący zostanie o tym powiadomiony w ciągu 24 godzin i poinformowany o powodach uzasadniających pilny charakter sprawy.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)
⇒ nowy

ROZDZIAŁ IV

PRZEPISY SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄCE NIEKTÓRYCH CZYNNOŚCI DOCHODZENIOWYCH

Artykuł 22

Tymczasowe przekazanie osób pozbawionych wolności do państwa wydającego do celów przeprowadzenia czynności dochodzeniowej

1. END można wydać w celu tymczasowego przekazania osoby pozbawionej wolności w państwie wykonującym w związku z przeprowadzeniem czynności dochodzeniowej służącej gromadzeniu materiału dowodowego, która to czynność wymaga obecności tej osoby na terytorium państwa wydającego, pod warunkiem że osoba ta zostanie odesłana z powrotem w terminie określonym przez państwo wykonujące.
2. Oprócz podstaw odmowy uznania lub wykonania, o których mowa w art. ~~124~~, odmowę wykonania END mogą również uzasadniać następujące okoliczności:
 - (a) osoba pozbawiona wolności nie wyraża zgody; lub
 - (b) przekazanie może skutkować przedłużeniem okresu pozbawienia tej osoby wolności.
3. Bez uszczerbku dla ust. 2 lit. a), gdy państwo wykonujące uznaje to za konieczne ze względu na wiek lub stan fizyczny lub psychiczny danej osoby pozbawionej wolności, jej przedstawicielowi prawnemu umożliwia się wyrażenie opinii na temat tymczasowego przekazania.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zezwolenia na tranzyt osoby pozbawionej wolności przez terytorium trzeciego państwa członkowskiego (zwanego dalej „tranzytowym państwem członkowskim”) udziela się na wniosek, do którego załączane są wszelkie niezbędne dokumenty.
5. Uzgodnienia praktyczne dotyczące tymczasowego przekazania osoby, w tym szczegółowe warunki pozbawienia wolności w państwie wydającym, a także daty jej przekazania z terytorium państwa wykonującego i powrotu na nie są przedmiotem ustaleń między państwem wydającym a państwem wykonującym, przy zapewnieniu, że uwzględniony został stan fizyczny lub psychiczny danej osoby, a także poziom bezpieczeństwa wymagany w państwie wydającym.
6. Osoba przekazywana pozostaje pozbawiona wolności na terytorium państwa wydającego, a jeżeli dochodzi do tranzytu — na terytorium tranzytowego państwa członkowskiego, w związku z czynami lub wyrokami, które były podstawą pozbawienia jej wolności w państwie wykonującym, chyba że państwo wykonujące wystąpi o jej zwolnienie.
7. Okres pozbawienia wolności na terytorium państwa wydającego zalicza się na poczet okresu pozbawienia wolności, któremu przekazywana osoba musi lub będzie musiała się poddać na terytorium państwa wykonującego.
8. Bez uszczerbku dla ust. 6, przekazanej osoby nie ściga się, nie pozbawia wolności ani nie poddaje żadnym innym ograniczeniom wolności osobistej w państwie wydającym w związku z czynami lub wyrokami, które nastąpiły przed jej wyjazdem

z terytorium państwa wykonującego, i które nie zostały wyszczególnione w odnośnym END.

9. Immunitet, o którym mowa w ust. 8, ustaje, jeżeli po piętnastu kolejnych dniach liczonych od dnia, w którym obecność przekazanej osoby przestaje być wymagana przez organy wydające, osoba ta miała możliwość wyjazdu, lecz:
 - (a) pozostała na terytorium tego państwa; ~~lub~~ ☒ albo ☒
 - (b) po opuszczeniu jego terytorium powróciła na nie.
10. Koszty wynikające ze stosowania niniejszego artykułu są ponoszone zgodnie z art. ~~542~~, poza kosztami związanymi z przekazaniem osoby do i z państwa wydającego, które są ponoszone przez to państwo.

Artykuł 23

Tymczasowe przekazanie osób pozbawionych wolności do państwa wykonującego do celów przeprowadzenia czynności dochodzeniowej

1. END można wydać po to, aby osoba pozbawiona wolności w państwie wydającym została tymczasowo przekazana do celów przeprowadzenia czynności dochodzeniowej mającej na celu zgromadzenie materiału dowodowego, która to czynność wymaga obecności tej osoby na terytorium państwa wykonującego.
2. Art. 22 ust. 2 lit. a) i ust. 3–9 stosuje się odpowiednio do tymczasowego przekazania na mocy niniejszego artykułu.
3. Koszty wynikające ze stosowania niniejszego artykułu są ponoszone zgodnie z art. ~~542~~, poza kosztami związanymi z przekazaniem danej osoby do i z państwa wykonującego, które są ponoszone przez państwo wydające.

Artykuł 24

Przesłuchanie w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej ☒ technologii porozumiewania się na odległość ☒ ~~formy przekazu audiowizualnego~~

1. Jeżeli dana osoba znajduje się na terytorium państwa wykonującego i musi zostać przesłuchana w charakterze świadka lub biegłego przez właściwy organ państwa wydającego, organ wydający może wydać END w celu przesłuchania świadka lub biegłego ~~z wykorzystaniem~~ ☒ w formie ☒ wideokonferencji lub ☒ z wykorzystaniem ☒ innej ~~formy przekazu audiowizualnego~~ ☒ technologii porozumiewania się na odległość ☒, zgodnie z ust. 5, ~~6 i~~ 7.

Organ wydający może wydać END również w celu przesłuchania podejrzanego lub oskarżonego ☒ w formie ☒ ~~z wykorzystaniem~~ wideokonferencji lub ☒ z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość, ☒ ~~formy przekazu audiowizualnego~~ ⇒ jeżeli środek ten ma na celu gromadzenie materiału dowodowego i jego wykonanie nie wykracza poza to, co jest konieczne do tego celu ⇐.

2. Oprócz podstaw odmowy uznania lub wykonania, o których mowa w art. ~~124~~, wykonania END dotyczącego przesłuchania podejrzanego lub oskarżonego można odmówić ☒, gdy ☒ ~~w następujących przypadkach:~~ a) ☒ dany ☒ podejrzaný lub oskarżony nie wyraża zgody ☒ na przesłuchanie w takiej formie ☒ ~~lub~~

~~b) wykonanie takiej czynności dochodzeniowej w konkretnym przypadku byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa państwa wykonującego.~~

3. Organ wydający i organ wykonujący uzgadniają między sobą kwestie praktyczne. Przy uzgadnianiu takich kwestii organ wykonujący zobowiązuje się, że:
 - (a) wezwie danego świadka lub biegłego do stawienia, wskazując termin i miejsce przesłuchania;
 - (b) wezwie podejrzanego lub oskarżonego do stawienia na przesłuchaniu w trybie przewidzianym w prawie państwa wykonującego i poinformuje takie osoby o ich prawach na mocy prawa państwa wydającego, z wyprzedzeniem umożliwiającym skuteczne skorzystanie z przysługującego im prawa do obrony;
 - (c) zapewni ustalenie tożsamości osoby, która ma zostać przesłuchana.
4. Jeżeli w okolicznościach danej sprawy organ wykonujący nie ma dostępu do środków technicznych umożliwiających przeprowadzenie przesłuchania w formie wideokonferencji ☒ lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość ☒, środki takie może mu za obopólną zgodą udostępnić państwo wydające.
5. Do przesłuchania ~~z wykorzystaniem~~ ☒ w formie ☒ wideokonferencji lub ☒ z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość ☒ ~~formy przekazu audiowizualnego~~ zastosowanie mają następujące zasady:
 - (a) przedstawiciel właściwego organu państwa wykonującego jest obecny w czasie przesłuchania i korzysta w razie konieczności z pomocy tłumacza; osoba ta odpowiada też za zapewnienie ustalenia tożsamości osoby, która ma zostać przesłuchana i za przestrzeganie podstawowych zasad prawa państwa wykonującego;
 - ~~Jeżeli organ wykonujący uzna, że podczas przesłuchania doszło do naruszenia podstawowych zasad prawa państwa wykonującego, podejmuje natychmiast niezbędne kroki, aby zapewnić kontynuowanie przesłuchania zgodnie z tymi zasadami;~~
 - (b) środki ochrony osoby, która ma zostać przesłuchana, zostają w razie konieczności uzgodnione przez właściwe organy państwa wydającego i państwa wykonującego;
 - (c) przesłuchanie jest prowadzone bezpośrednio przez właściwy organ lub pod kierunkiem właściwego organu państwa wydającego, zgodnie z jego własnymi przepisami;
 - (d) na żądanie państwa wydającego lub osoby, która ma zostać przesłuchana, państwo wykonujące zapewnia jej w razie potrzeby pomoc tłumacza ustnego;
 - (e) podejrzani lub oskarżeni są informowani przed przesłuchaniem o prawach procesowych, które im przysługują, w tym o prawie do odmowy składania wyjaśnień, na mocy prawa państwa wykonującego i państwa wydającego. Świadkowie i biegli mogą skorzystać z prawa do odmowy składania zeznań, które przysługuje im na mocy przepisów państwa wykonującego lub wydającego, i są o tym ☒ prawie ☒ informowani przed przesłuchaniem.
6. Bez uszczerbku dla środków uzgodnionych ~~ale~~ w ☒ odniesieniu do ☒ ochrony osób organ wykonujący sporządza na zakończenie przesłuchania protokół, w którym

odnotowuje datę i miejsce przesłuchania, tożsamość przesłuchanej osoby, tożsamość i funkcję wszystkich innych osób ~~z państwa wykonującego~~ ☒ w państwie wykonującym ☒ uczestniczących w przesłuchaniu, wszelkie złożone przyrzeczenia oraz warunki techniczne przesłuchania. Organ wykonujący przekazuje ten protokół organowi wydającemu.

7. Każde państwo członkowskie podejmuje niezbędne kroki w celu zapewnienia, by w przypadku gdy dana osoba jest przesłuchiwana na jego terytorium na mocy niniejszego artykułu i mimo obowiązku złożenia zeznań odmawia ich złożenia lub składa zeznania niezgodne z prawdą, jego prawo krajowe było stosowane w taki sam sposób, jak w przypadku gdyby przesłuchanie było prowadzone w ramach postępowania krajowego.

Artykuł 25

Przesłuchanie ~~w formie konferencji telefonicznej~~ ☒ z wykorzystaniem telekonferencji ☒

1. Jeżeli dana osoba znajduje się na terytorium jednego państwa członkowskiego, a musi zostać przesłuchana w charakterze świadka lub biegłego przez właściwe organy innego państwa członkowskiego, organ wydający tego drugiego państwa członkowskiego może — gdy nie jest to odpowiednie lub możliwe, by osoba, która ma być przesłuchana, pojawiała się osobiście na terytorium tego państwa — po przeanalizowaniu innych stosownych środków, wydać END w celu przesłuchania świadka lub biegłego z wykorzystaniem telekonferencji, zgodnie z ust. 2.
2. O ile nie postanowiono inaczej, art. 24 ust. 3, 5, 6 i 7 stosuje się odpowiednio do przesłuchań z wykorzystaniem telekonferencji.

Artykuł 26

Informacje o rachunkach bankowych i innych rachunkach finansowych

1. END można wydać w celu ustalenia, czy osoba fizyczna lub prawna objęta danym postępowaniem karnym posiada lub kontroluje jeden lub kilka dowolnego rodzaju rachunków w jakimkolwiek banku na terytorium państwa wykonującego, a jeżeli tak — w celu uzyskania wszelkich szczegółowych informacji dotyczących zidentyfikowanych rachunków.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje konieczne działania umożliwiające mu udzielanie informacji, o których mowa w ust. 1, zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym artykule.
3. Informacje określone w ust. 1 dotyczą także rachunków, do korzystania z których osoba objęta danym postępowaniem karnym posiada pełnomocnictwo, jeżeli informacji tych zażądano w END.
4. Obowiązek ustanowiony w niniejszym artykule ma zastosowanie tylko w takim zakresie, w jakim bank prowadzący dany rachunek dysponuje odnośnymi informacjami.
5. W END organ wydający uzasadnia, dlaczego uważa, że prawdopodobne jest, iż żądane informacje będą miały zasadnicze znaczenie dla danego postępowania karnego, i na jakiej podstawie przypuszcza, że banki w państwie wykonującym prowadzą dany rachunek, oraz w miarę możliwości wskazuje, o które banki może

chodzić. Podaje on również w END wszelkie posiadane informacje mogące ułatwić jego wykonanie.

6. END można wydać również w celu ustalenia, czy osoba fizyczna lub prawna objęta danym postępowaniem karnym posiada jeden lub więcej rachunków w jakiegokolwiek pozabankowej instytucji finansowej na terytorium państwa wykonującego. Ust. 3, ~~4~~ i ~~5~~ stosuje się odpowiednio. W takich przypadkach i w uzupełnieniu podstaw odmowy uznania i wykonania, o których mowa w art. ~~124~~, wykonania END można również odmówić, ~~jeśli~~ ☒ jeżeli ☒ przeprowadzenie danej czynności dochodzeniowej nie byłoby dozwolone w podobnej sprawie krajowej.

Artykuł 27

Informacje o transakcjach bankowych i innych transakcjach finansowych

1. END może zostać wydany w celu uzyskania szczegółowych informacji o konkretnych rachunkach bankowych i o transakcjach bankowych, które zostały przeprowadzone w określonym okresie za pomocą jednego lub kilku rachunków wskazanych w END, w tym w celu uzyskania szczegółowych informacji o rachunku nadawcy lub odbiorcy.
2. Każde państwo członkowskie podejmuje konieczne działania umożliwiające mu udzielanie informacji, o których mowa w ust. 1, zgodnie z warunkami określonymi w niniejszym artykule.
3. Obowiązek przewidziany w niniejszym artykule ma zastosowanie tylko w zakresie, w jakim bank prowadzący rachunek dysponuje jednostronnymi informacjami.
4. Organ wydający uzasadnia w END, dlaczego uważa żądane informacje za istotne do celów danego postępowania karnego.
5. END może również zostać wydany w odniesieniu do informacji, o których mowa w ust. 1, w przypadku transakcji finansowych prowadzonych przez pozabankowe instytucje finansowe. Ust. 3 i ~~4~~ stosuje się odpowiednio. W takich przypadkach i w uzupełnieniu podstaw odmowy uznania i wykonania, o których mowa w art. ~~124~~, wykonania END można również odmówić, ~~jeśli~~ ☒ jeżeli ☒ przeprowadzenie danej czynności dochodzeniowej nie byłoby dozwolone w podobnej sprawie krajowej.

Artykuł 28

Czynności dochodzeniowe wymagające gromadzenia materiału dowodowego na bieżąco, w sposób ciągły i przez konkretny okres

1. W przypadku gdy END został wydany w celu przeprowadzenia czynności dochodzeniowej wymagającej gromadzenia materiału dowodowego na bieżąco, w sposób ciągły i przez określony okres, takie~~je~~ jak:
 - (a) monitorowanie ~~operacji~~ ☒ transakcji ☒ bankowych lub innych ~~operacji~~ ☒ transakcji ☒ finansowych, które są prowadzone przy użyciu jednego lub większej liczby określonych rachunków;
 - (b) niejawne nadzorowanie przesyłek na terytorium państwa wykonującego;

↓ nowy

- (c) obserwacja na terytorium państwa wykonującego;
- (d) instalacja i korzystanie z urządzenia technicznego umożliwiającego gromadzenie danych dotyczących lokalizacji, danych dźwiękowych lub danych wizualnych na terytorium państwa wykonującego,

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

⇒ nowy

jego wykonania można odmówić — w uzupełnieniu podstaw odmowy uznania i wykonania, o których mowa w art. ~~1244~~, jeżeli przeprowadzenie danej czynności dochodzeniowej nie byłoby dozwolone w podobnej sprawie krajowej.

- 2. Państwo wydające oraz państwo wykonujące dokonują uzgodnień praktycznych dotyczących czynności dochodzeniowej, o której mowa w ust. 1 lit. b), ~~⇒ c) i d)~~, ~~⇐~~ oraz w innych przypadkach, gdy jest to konieczne.
- 3. Organ wydający wskazuje w END, dlaczego uważa, że żądane informacje są istotne do celów danego postępowania karnego.
- 4. Prawo do działania, do kierowania operacjami związanymi z wykonaniem END, o którym mowa w ust. 1, oraz do sprawowania kontroli nad tymi operacjami przysługuje właściwym organom państwa wykonującego.

Artykuł 29

Dochodzenia niejawne

- 1. END może zostać wydany do celów wystąpienia do państwa wykonującego o pomoc państwu wydającemu w prowadzeniu dochodzeń w sprawach przestępstw przez funkcjonariuszy działających niejawnie lub pod fałszywą tożsamością (zwanych dalej „dochodzeniami niejawnymi”).
- 2. Organ wydający stwierdza w END, dlaczego uważa, że prawdopodobnym jest, iż dochodzenie niejawne będzie istotne do celów danego postępowania karnego. Decyzja dotycząca uznania i wykonania END wydanego na podstawie niniejszego artykułu jest podejmowana w odniesieniu do indywidualnych przypadków przez właściwe organy państwa wykonującego z należyтым uwzględnieniem jego krajowego prawa i krajowych procedur.
- 3. W uzupełnieniu podstaw odmowy uznania i odmowy wykonania, o których mowa w art. ~~1244~~, organ wykonujący może odmówić wykonania END, o którym mowa w ust. 1, w przypadku gdy:
 - (a) przeprowadzenie dochodzenia niejawnego nie byłoby ~~dopuszczalne~~ ☒ dozwolone ☒ w podobnej sprawie krajowej; lub
 - (b) nie było możliwe osiągnięcie porozumienia co do uzgodnień odnoszących się do dochodzeń niejawnych, zgodnie z ust. 4.
- 4. Dochodzenia niejawne odbywają się zgodnie z prawem krajowym i procedurami państwa członkowskiego, na którego terytorium się toczą. Prawo do działania, do kierowania operacjami związanymi z dochodzeniem niejawnym oraz do

sprawowania kontroli nad tymi operacjami przysługuje wyłącznie właściwym organom państwa wykonującego. Czas trwania dochodzeń niejawnych, szczegółowe warunki i status prawny funkcjonariuszy uczestniczących w takich dochodzeniach jest uzgadniany przez państwo wydające i państwo wykonujące z należytym uwzględnieniem ich krajowych praw i procedur.

↓ nowy

Artykuł 30

Obserwacja transgraniczna

1. END może zostać wydany w ramach postępowania, o którym mowa w art. 5 lit. a), w celu zezwolenia na kontynuowanie na terytorium państwa wykonującego obserwacji rozpoczętej w państwie wydającym, w przypadku gdy taka obserwacja polega na obserwacji osoby lub obiektu przez funkcjonariuszy organów ścigania i obejmuje tworzenie nagrań dźwiękowych, wizualnych lub innych za pomocą środków technicznych obsługiwanych przez funkcjonariuszy organów ścigania w celu uzyskania materiału dowodowego.
2. W END podaje się powody uzasadniające zastosowanie obserwacji transgranicznej.
3. W uzupełnieniu podstaw odmowy uznania lub odmowy wykonania, o których mowa w art. 12, wykonania END, o którym mowa w ust. 1, można również odmówić w przypadku, gdy dana czynność dochodzeniowa nie byłaby dozwolona w podobnej sprawie krajowej. Organ wykonujący może uzależnić swoją zgodę od spełnienia wszelkich warunków, jakie miałyby zastosowanie w podobnej sprawie krajowej.
4. Właściwe organy państwa wydającego i państwa wykonującego uzgadniają czas trwania i praktyczne aspekty obserwacji transgranicznej, w tym wykorzystanie środków technicznych i sposoby postępowania zaangażowanych funkcjonariuszy. Funkcjonariusze organów ścigania państwa wydającego prowadzący obserwację transgraniczną mogą działać wyłącznie w celu prowadzenia i dokumentowania obserwacji transgranicznej, nie mogą stosować środków przymusu i nie mogą wchodzić do prywatnych pomieszczeń na terytorium państwa wykonującego.
5. Prowadzenie obserwacji transgranicznej przekazuje się na wniosek funkcjonariuszom organów ścigania państwa wykonującego.
6. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, jeżeli ze względu na konieczność pilną potrzebę nie jest możliwe wydanie i przekazanie END przed wjazdem osoby lub obiektu objętych nadzorem na terytorium państwa wykonującego, funkcjonariusze organów ścigania państwa wydającego mogą kontynuować obserwację transgraniczną na terytorium państwa wykonującego, pod warunkiem że:
 - (a) niezwłocznie po przekroczeniu granicy przez funkcjonariuszy organów ścigania państwa wydającego organ właściwy do wydawania i przekazywania pilnych powiadomień powiadamia wszelkimi odpowiednimi metodami organ właściwy do przyjmowania pilnych powiadomień o kontynuowaniu obserwacji transgranicznej w państwie wykonującym oraz o powodach uzasadniających tę pilną potrzebę;

- (b) niezwłocznie i nie później niż 48 godzin po przekroczeniu granicy, o którym mowa w lit. a), wydano END i przekazano go organowi wykonującemu z podaniem powodów, dla których jego wcześniejsze przekazanie nie było możliwe;
 - (c) obserwacja transgraniczna jest prowadzona zgodnie z wszelkimi instrukcjami wydanymi przez właściwe organy państwa wykonującego;
 - (d) obserwacja transgraniczna ustaje, gdy tylko zwróci się o to organ wykonujący lub w przypadku odmowy uznania lub wykonania END;
 - (e) jeżeli decyzja w sprawie uznania lub wykonania END nie zostanie podjęta w ciągu 24 godzin od przekazania END, kontynuacja obserwacji transgranicznej zależy od decyzji organu wykonującego o zezwoleniu na tymczasowe wykonywanie obserwacji transgranicznej zgodnie z art. 13 ust. 4 lit. c);
 - (f) w przypadku odmowy uznania lub wykonania END lub gdy tymczasowe wykonywanie obserwacji transgranicznej nie jest dozwolone na mocy lit. e), wszelkie materiały uzyskane w wyniku obserwacji transgranicznej można wykorzystać wyłącznie wówczas, gdy jest to absolutnie niezbędne do zapobieżenia bezpośredniemu i poważnemu zagrożeniu dla bezpieczeństwa publicznego, a organ wykonujący powiadamia się o takim wykorzystaniu i jego przyczynach.
7. Powiadomienia, o którym mowa w ust. 6 lit. a), dokonuje się na formularzu zamieszczonym w załączniku V. Formularz ten tłumaczy się na język urzędowy powiadamianego państwa członkowskiego lub na inny język akceptowany przez powiadamiane państwo członkowskie zgodnie z art. 6 ust. 2. W przypadku gdy takiego tłumaczenia nie da się dostarczyć w terminie, powiadomienie można przekazać w języku powszechnie rozumianym w innych państwach członkowskich.
8. W przypadku gdy organem powiadamianym, o którym mowa w ust. 6 lit. a), nie jest organ wykonujący, niezwłocznie informuje on organ wykonujący.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

~~ROZDZIAŁ V~~

~~PRZECHWYTYWANIE PRZEKAZÓW TELEKOMUNIKACYJNYCH~~

~~Artykuł 31~~30~~~~

Przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych przy technicznej pomocy innego państwa członkowskiego

1. END może być wydany w sprawie przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych w państwie członkowskim, którego pomoc techniczna jest potrzebna.
2. W przypadku gdy więcej niż jedno państwo członkowskie jest w stanie udzielić pełnej niezbędnej pomocy technicznej w odniesieniu do tej samej operacji przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych, END jest przesyłany tylko do jednego z nich. Priorytet zawsze jest dawany temu państwu członkowskiemu,

w którym znajduje się lub będzie się znajdowała osoba, której dotyczy przechwytywanie.

3. END, o którym mowa w ust. 1, zawiera również następujące informacje:
 - (a) informacje niezbędne do celów identyfikacji ~~podmiotu operacji~~ ☒ osoby, której dotyczy ☒ przechwytywanie;
 - (b) pożądaný czas trwania przechwytywania: ~~era~~
 - (c) wystarczającą ilość danych technicznych, w szczególności identyfikator celu, by zagwarantować, że END może być wykonany.
4. Organ wydający uzasadnia w END, dlaczego uważa, że wskazana czynność dochodzeniowa jest istotna do celów danego postępowania karnego.
5. W uzupełnieniu podstaw odmowy uznania lub odmowy wykonania, o których mowa w art. 11, wykonania END, o którym mowa w ust. 1, można również odmówić w przypadku, gdy dana czynność dochodzeniowa nie byłaby ~~dopuszczalna~~ ☒ dozwolona ☒ w podobnej sprawie krajowej. Państwo wykonujące może uzależnić swoją zgodę od spełnienia wszelkich warunków, jakie byłyby przestrzegane w podobnej sprawie krajowej.
6. END, o którym mowa w ust. 1, może zostać wykonany w drodze:
 - (a) natychmiastowego przesłania przekazu telekomunikacyjnego do państwa wydającego; lub
 - (b) przechwycenia, zarejestrowania, a następnie przesłania wyniku przechwycenia przekazu do państwa wydającego.

Organ wydający i organ wykonujący konsultują się ze sobą w celu uzgodnienia, czy przechwytywanie dokonywane jest zgodnie z lit. a) czy b).

↓ nowy

7. Jeżeli okres, na który wnioskuje się o przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych w państwie wykonującym, przekracza okres, na który zarządziło przeprowadzanie tych czynności dochodzeniowych lub przez jaki czynności te można przeprowadzać zgodnie z prawem państwa wykonującego, organ wykonujący niezwłocznie informuje o tym organ wydający i wskazuje ewentualne możliwości przedłużenia tego okresu. Jeżeli organ wydający zamierza przedłużyć przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych w państwie wykonującym na okres wykraczający poza okres wskazany w pierwotnym END, wydaje w tym celu nowy END.

↓ 2014/41/UE

8. ~~7.~~ W momencie wydawania END, o którym mowa w ust. 1, lub podczas przechwytywania organ wydający może również — gdy ma ku temu szczególny powód — wystąpić o transkrypcję, odkodowanie lub odszyfrowanie nagrania, z zastrzeżeniem zgody organu wykonującego.
9. ~~8.~~ Koszty wynikające ze stosowania niniejszego artykułu są ponoszone zgodnie z art. ~~5421~~, poza kosztami związanymi z transkrypcją, odkodowaniem

i odszyfrowaniem przechwytywanych przekazów, które to koszty ponoszone są przez państwo wydające.

ROZDZIAŁ VI

ŚRODKI TYMCZASOWE

Artykuł 32

Środki tymczasowe

1. Organ wydający może wydać END w celu zastosowania wszelkich czynności służących tymczasowemu zapobieżeniu zniszczeniu, przekształceniu, usunięciu, przekazaniu lub pozbyciu się przedmiotu, który może być wykorzystany jako dowód.
2. Organ wykonujący podejmuje decyzję co do zastosowania tego środka tymczasowego i informuje o niej tak szybko, jak to możliwe, a jeśli jest to wykonalne — w ciągu 24 godzin od otrzymania END.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

⇒ nowy

3. W przypadku złożenia wniosku dotyczącego środka tymczasowego, o którym mowa w ust. 1, organ wydający zaznacza w END, czy materiał dowodowy ma zostać przekazany do państwa wydającego, czy ma pozostać w państwie wykonującym. Organ wykonujący uznaje i wykonuje taki END i przekazuje materiał dowodowy zgodnie z ☒ mającymi zastosowanie ☒ procedurami określonymi w niniejszej dyrektywie.
4. W przypadku gdy zgodnie z ust. 3 END towarzyszy instrukcja, by materiał dowodowy pozostał w państwie wykonującym, organ wydający określa datę zniesienia środka tymczasowego, o którym mowa w ust. 1, lub przewidywaną datę złożenia wniosku o przekazanie materiału dowodowego do państwa wydającego.
5. Po konsultacji z organem wydającym organ wykonujący może zgodnie ze swoim prawem i praktyką krajową określić właściwe warunki w świetle okoliczności danej sprawy w celu ograniczenia okresu, przez jaki ma być utrzymywany środek tymczasowy, o którym mowa w ust. 1. Jeżeli, zgodnie z tymi warunkami, organ wykonujący przewiduje zakończenie stosowania środka tymczasowego, informuje organ wydający, który może zgłosić uwagi. Organ wydający niezwłocznie powiadamia organ wykonujący, że zakończył stosowanie środków tymczasowych, o których mowa w ust. 1.

☒ ROZDZIAŁ VII ☒

☒ POWIADOMIENIA O TRANSGRANICZNYCH CZYNNOŚCIACH DOCHODZENIOWYCH PROWADZONYCH BEZ POMOCY TECHNICZNEJ INNEGO PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO ☒

Powiadomienie państwa członkowskiego, którego pomoc techniczna nie jest potrzebna i na którego terytorium znajduje się osoba, której dotyczy przechwytywanie

1. Gdy do celów przeprowadzenia czynności dochodzeniowej ⇒ w postępowaniu, o którym mowa w art. 5 lit. a), oraz, gdy jest to związane z takim postępowaniem, w postępowaniu, o którym mowa w art. 5 lit. d), ⇐ właściwy organ ~~jednego państwa członkowskiego (zwanego dalej „przechwytyjącym państwem członkowskim”)~~ ⇒ prowadzącego postępowanie przygotowawcze ⇐ wydaje zgodę na przechwytywanie przekazów telekomunikacyjnych, a adres identyfikacyjny osoby, której dotyczy przechwytywanie, określony w nakazie przechwycenia jest używany na terytorium innego państwa członkowskiego ~~(zwanego dalej „powiadamianym państwem członkowskim”)~~, którego pomoc techniczna nie jest potrzebna do dokonania przechwycenia, ~~przechwytyjące~~ państwo członkowskie ⇒ prowadzące postępowanie przygotowawcze ⇐ powiadamia właściwy organ ~~powiadamianego~~ ⇐ tego drugiego ⇐ państwa członkowskiego o przechwytywaniu:
 - (a) przed przechwyceniem, w przypadkach gdy ⇐ w momencie wydania nakazu przechwycenia ⇐ właściwy organ ~~przechwytyjącego~~ państwa członkowskiego ⇒ prowadzącego postępowanie przygotowawcze ⇐ ~~w momencie wydania nakazu przechwycenia~~ wie, że osoba, której dotyczy przechwytywanie, ~~jest~~ ⇐ przebywa ⇐ lub będzie przebywała na terytorium powiadamianego państwa członkowskiego;
 - (b) podczas operacji przechwytywania lub po jej zakończeniu, w momencie gdy to państwo członkowskie zorientuje się, że osoba, której dotyczy przechwytywanie, przebywa lub przebywała podczas operacji przechwytywania na terytorium powiadamianego państwa członkowskiego.
2. Powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się za pomocą formularza zamieszczonego w załączniku III~~E~~. ⇒ Formularz ten tłumaczy się na język urzędowy powiadamianego państwa członkowskiego lub na inny język akceptowany przez powiadamiane państwo członkowskie zgodnie z art. 6 ust. 2. ⇐

↓ nowy

3. Jeżeli organ powiadamianego państwa członkowskiego, który otrzymuje powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, nie jest uprawniony do działania, bez zbędnej zwłoki i nie później niż w ciągu 24 godzin od otrzymania powiadomienia przekazuje je właściwemu organowi powiadamianego państwa członkowskiego i informuje o tym właściwy organ państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze.

↓ 2014/41/UE
⇒ nowy

4. ~~3.~~ Właściwy organ powiadamianego państwa członkowskiego może — w sytuacji gdy przechwytywanie nie byłoby dozwolone w podobnej sprawie krajowej — powiadomić niezwłocznie i najpóźniej w ciągu 96 godzin po otrzymaniu

powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, właściwy organ państwa $\Rightarrow$ prowadzącego postępowanie przygotowawcze $\Leftarrow$ ~~przechwytywanego~~:

- (a) o tym, że przechwytywanie nie może być przeprowadzone lub musi zostać zakończone; oraz
- (b) w razie konieczności, o tym że wszelkie materiały już przechwycone, w czasie gdy osoba, której dotyczy przechwytywanie, przebywała na terytorium tego państwa członkowskiego, nie mogą być wykorzystane $\Rightarrow$ i muszą zostać usunięte $\Leftarrow$ lub mogą być wykorzystane wyłącznie na warunkach określonych przez to państwo członkowskie, $\Rightarrow$ w tym na warunkach wskazanych przez nie na podstawie art. 21 $\Leftarrow$. Właściwy organ powiadamianego państwa członkowskiego informuje właściwy organ ~~przechwytywanego~~ państwa członkowskiego $\Rightarrow$ prowadzącego postępowanie przygotowawcze $\Leftarrow$ o powodach uzasadniających takie warunki.

~~4. Art. 5 ust. 2 jest stosowany odpowiednio do celów powiadomienia, o którym mowa w ust. 2.~~

$\Downarrow$ nowy

5. Na wniosek właściwego organu powiadamianego państwa członkowskiego właściwy organ państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze przekazuje powiadamianemu państwu członkowskiemu wszelkie dodatkowe informacje niezbędne do oceny, czy w podobnej sprawie krajowej przechwytywanie byłoby dozwolone.
6. W przypadku gdy w terminie 96 godzin nie można zakończyć procedur wewnętrznych wymaganych na mocy prawa krajowego powiadamianego państwa członkowskiego, właściwy organ powiadamianego państwa członkowskiego niezwłocznie informuje o tym właściwy organ państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze, podając uzasadnienie, i może przedłużyć termin o dodatkowy okres maksymalnie 96 godzin.
7. Jeżeli właściwy organ powiadamianego państwa członkowskiego nie zgłosi sprzeciwu w terminie, o którym mowa w ust. 4, i bez uszczerbku dla ust. 6, państwo członkowskie prowadzące postępowanie przygotowawcze może kontynuować przechwytywanie na terytorium powiadamianego państwa członkowskiego przez okres wskazany w powiadomieniu, o którym mowa w ust. 1. Jeżeli właściwy organ państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze zamierza przedłużyć przechwytywanie na okres wykraczający poza okres wskazany w pierwotnym powiadomieniu, dokonuje w tym celu nowego powiadomienia.

Artykuł 34

Powiadomienie państwa członkowskiego o korzystaniu na jego terytorium z technicznego urządzenia rejestrującego bez konieczności korzystania z pomocy technicznej tego państwa

1. Gdy do celów przeprowadzenia czynności dochodzeniowej w postępowaniu, o którym mowa w art. 5 lit. a), oraz, gdy jest to związane z takim postępowaniem, w postępowaniu, o którym mowa w art. 5 lit. d), właściwy organ państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze zezwolił na korzystanie z urządzenia technicznego umożliwiającego gromadzenie danych

dotyczących lokalizacji, danych dźwiękowych lub danych wizualnych („techniczne urządzenie rejestrujące”), a urządzenie to wprowadzane jest na terytorium innego państwa członkowskiego, którego pomoc techniczna nie jest potrzebna, aby kontynuować korzystanie z tego urządzenia, właściwy organ państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze powiadamia właściwy organ tego innego państwa członkowskiego o korzystaniu na jego terytorium z technicznego urządzenia rejestrującego:

- (a) przed rozpoczęciem takiego korzystania, w przypadkach gdy właściwy organ państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze w momencie wydania nakazu korzystania z technicznego urządzenia rejestrującego wie, że zostanie ono wprowadzone na terytorium powiadamianego państwa członkowskiego; lub
 - (b) w trakcie takiego korzystania lub po jego zakończeniu, gdy tylko dowie się, że techniczne urządzenie rejestrujące znajduje się lub będzie się znajdować na terytorium powiadamianego państwa członkowskiego.
2. Art. 33 ust. 2, 3, 4, 5, 6 i 7 stosuje się odpowiednio do powiadomień dokonywanych zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

ROZDZIAŁ VIII

WNIOSKI O WYRAŻENIE ZGODY NA WYKORZYSTANIE WCZEŚNIEJ WYMIENIONYCH INFORMACJI JAKO MATERIAŁU DOWODOWEGO

Artykuł 35

Wniosek o zgodę na wykorzystanie wcześniej wymienionych informacji jako materiału dowodowego

1. Organ występujący z wnioskiem może, jeżeli wymaga tego jego prawo krajowe lub warunki związane z pierwotnym przekazaniem informacji, zwrócić się do organu współpracującego o zgodę na wykorzystanie jako materiału dowodowego w postępowaniu karnym informacji, które zostały wcześniej przekazane właściwym organom jednego państwa członkowskiego („państwo występujące z wnioskiem”) przez właściwe organy innego państwa członkowskiego („państwo współpracujące”):
 - (a) zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/977⁸⁰;
 - (b) w drodze spontanicznej wymiany informacji między organami wymiaru sprawiedliwości zgodnie z art. 7 konwencji.
2. Do celów niniejszego artykułu „organ występujący z wnioskiem” oznacza organ, o którym mowa w art. 2 ust. 1 lit. c), właściwy do wydania wniosku o zgodę, a „organ współpracujący” oznacza organ, o którym mowa w art. 2 ust. 1 lit. d), właściwy do udzielenia odpowiedzi na taki wniosek.

⁸⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/977 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie wymiany informacji między organami ścigania państw członkowskich i uchylająca decyzję ramową Rady 2006/960/WSiSW (Dz.U. L 134 z 22.5.2023, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/977/oj>).

3. Z wnioskiem o zgodę można wystąpić wyłącznie w sytuacji, gdy wykorzystanie informacji jako materiału dowodowego jest konieczne i proporcjonalne do celów przedmiotowego postępowania karnego i taki wniosek byłby dopuszczalny na tych samych warunkach w podobnej sprawie krajowej w państwie występującym z wnioskiem.
4. Organ występujący z wnioskiem wypełnia formularz wniosku o zgodę określony w załączniku VII, podpisuje go i poświadcza prawdziwość i poprawność zawartych w nim informacji. Formularz zawiera informacje niezbędne organowi współpracującemu do podjęcia decyzji, czy można udzielić zgody. Formularz ten tłumaczy się na język urzędowy państwa współpracującego lub na inny język akceptowany przez to państwo zgodnie z art. 6 ust. 2.
5. Organ współpracujący podejmuje decyzję w sprawie wniosku jak najszybciej i nie później niż 14 dni po jego otrzymaniu. Jeżeli dotrzymanie tego terminu nie jest wykonalne, organ współpracujący niezwłocznie informuje o tym organ występujący z wnioskiem, podając uzasadnienie, i może przedłużyć ten termin o maksymalnie 10 dni.
6. Organ współpracujący udziela zgody, w stosownych przypadkach z zastrzeżeniem określonych warunków, chyba że występuje jedna z następujących podstaw odmowy lub odroczenia:
 - (a) w postępowaniu o tym samym charakterze co postępowanie, w odniesieniu do którego zwrócono się o zgodę, wykorzystanie tych informacji jako materiału dowodowego nie byłoby dopuszczalne na gruncie prawa państwa współpracującego;
 - (b) istnieją uzasadnione podstawy, by sądzić, że udzielenie zgody zaszkodziłoby postępowaniu karnemu toczącemu się w państwie współpracującym lub poważnie zaszkodziłoby podstawowym interesom narodowym;
 - (c) warunki regulujące wykorzystywanie przekazanych informacji określone w dyrektywie (UE) 2023/977 nie są już spełniane, w tym w przypadku gdy informacje te są niedokładne, niekompletne lub nieaktualne.
7. Niezwłocznie po ustaniu podstawy odroczenia, o której mowa w ust. 6, organ współpracujący podejmuje decyzję, o której mowa w ust. 5, i informuje o tym organ występujący z wnioskiem.
8. Art. 8 stosuje się odpowiednio do wniosków o wyrażenie zgody na podstawie niniejszego artykułu.
9. Państwa członkowskie zapewniają, by w odniesieniu do wniosków o wyrażenie zgody i decyzji w sprawie tych wniosków przysługiwały środki odwoławcze równoważne środkom, które przysługiwałyby w podobnej sprawie krajowej. Do takich wniosków i decyzji stosuje się odpowiednio art. 17 ust. 2, 3, 4, 5, 6 i 7.

TYTUŁ III

EUROPEJSKI NAKAZ ZDALNEGO UDZIAŁU

ROZDZIAŁ I – EUROPEJSKI NAKAZ ZDALNEGO UDZIAŁU

Artykuł 36

ENZU i obowiązek jego wykonania

1. ENZU to orzeczenie sądowe wydane przez organ sądowy państwa członkowskiego w celu umożliwienia podejrzanemu, oskarżonemu lub ofierze przestępstwa, którzy mają status strony w postępowaniu karnym, zdalnego udziału w co najmniej jednym posiedzeniu sądu w sprawie karnej w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość z innego państwa członkowskiego.
2. Państwa członkowskie zapewniają niezbędne ramy prawne i proceduralne umożliwiające ich organom wydającym wydawanie ENZU zgodnie z niniejszym tytułem.
3. Państwa członkowskie wykonują ENZU, stosując zasadę wzajemnego uznawania i przestrzegając przepisów niniejszego tytułu oraz tytułów I, IV i V.
4. ENZU obejmuje zdalny udział we wszelkich posiedzeniach sądu właściwego w sprawach karnych na wszystkich etapach postępowania karnego, od rozpoczęcia postępowania przygotowawczego do zakończenia postępowania sądowego, w tym, w stosownych przypadkach, wydania wyroku i rozpatrzenia wszelkich odwołań.

ROZDZIAŁ II

PROCEDURY I GWARANCJE DOTYCZĄCE PAŃSTWA WYDAJĄCEGO

Artykuł 37

Warunki wydawania i przekazywania ENZU

1. Organ wydający może wydać ENZU, gdy spełnione są wszystkie następujące warunki:
 - (a) podejrzany, oskarżony lub ofiara przestępstwa ma lub będzie mieć miejsce zamieszkania w państwie wykonującym lub tymczasowo przebywa lub będzie tymczasowo przebywać w tym państwie z uzasadnionych powodów uniemożliwiających lub w inny sposób utrudniających obecność tej osoby w państwie wydającym na czas co najmniej jednego posiedzenia, lub jest zatrzymana w państwie wykonującym w związku z innym postępowaniem przeciwko niej;
 - (b) organ wydający uważa wydanie ENZU za właściwe, a w szczególnych okolicznościach danej sprawy ENZU jest proporcjonalne do celu polegającego na ułatwieniu udziału danej osoby w co najmniej jednym posiedzeniu sądu w

postępowaniu karnym w państwie wydającym, z uwzględnieniem praw danej osoby;

(c) osoba, której ENZU dotyczy, wyraziła zgodę na zdalny udział w posiedzeniu lub posiedzeniach zgodnie z art. 38.

2. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1, jeżeli jest to wymagane do zapewnienia skutecznego i prawidłowego sprawowania wymiaru sprawiedliwości, organ wydający może wyjątkowo wydać ENZU przed uzyskaniem zgody osoby, której ENZU dotyczy, o której to zgodzie mowa w ust. 1 lit. c). Organ wydający informuje o tym odpowiednio organ wykonujący i zwraca się do niego o pomoc w uzyskaniu zgody osoby, której ENZU dotyczy, wykorzystując w tym celu specjalną sekcję formularza w załączniku VIII. W takich przypadkach organ wykonujący uzyskuje zgodę osoby, której ENZU dotyczy, przed podjęciem decyzji w sprawie jego uznania i wykonania zgodnie z art. 41 lub 43.

3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 organ wydający może wydać ENZU bez uzyskania zgody osoby, której ENZU dotyczy, o której to zgodzie mowa w ust. 1 lit. c), w wyjątkowych okolicznościach, w których osobisty udział danej osoby w danym posiedzeniu lub danych posiedzeniach stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa publicznego lub zdrowia publicznego, jeżeli wykazano, że zagrożenie to jest rzeczywiste i aktualne lub możliwe do przewidzenia, a odroczenie posiedzenia lub posiedzeń lub zawieszenie postępowania byłoby sprzeczne ze skutecznym i prawidłowym sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości, pod warunkiem poszanowania prawa osoby, której ENZU dotyczy, do obrony i rzetelności postępowania.

Odstępstwo to nie ma zastosowania, jeżeli ENZU dotyczy osoby wymagającej szczególnego traktowania lub dziecka, a przeprowadzenie posiedzenia lub posiedzeń zdalnie nie jest zgodne z ich szczególnymi potrzebami i najlepszym interesem.

4. Podejrzany, oskarżony lub ofiara przestępstwa spełniający warunek określony w ust. 1 lit. a) mogą zwrócić się do organu wydającego o wydanie ENZU zgodnie z procedurami przewidzianymi w prawie państwa wydającego. Wnioski takie przedkłada się organowi wydającemu z odpowiednim wyprzedzeniem przed danym posiedzeniem lub danymi posiedzeniami, a organ ten rozpatruje je w świetle ust. 1. Organ wydający w rozsądnym terminie wydaje uzasadnioną decyzję w sprawie otrzymanego wniosku.

5. W przypadku gdy ENZU dotyczy dziecka będącego podejrzanym, oskarżonym lub ofiarą przestępstwa, organ wydający zapewnia, aby przy stosowaniu niniejszego artykułu zawsze brano pod uwagę przede wszystkim najlepszy interes takiego dziecka.

Artykuł 38

Procedura uzyskiwania zgody

1. W przypadku dostarczenia osobie, której ENZU dotyczy, wezwania do stawienia się na posiedzeniu lub posiedzeniach organ wydający w stosownych przypadkach:

(a) zwraca się o udzielenie zgody na zdalny udział w co najmniej jednym posiedzeniu w formie wideokonferencji lub z wykorzystaniem innej technologii porozumiewania się na odległość, jeżeli spełnione są warunki określone w art. 37 ust. 1 lit. a) i b); lub

- (b) informuje osobę, której ENZU dotyczy, o możliwości złożenia wniosku o zdalny udział w co najmniej jednym posiedzeniu oraz o warunkach, na jakich wniosek ten można złożyć zgodnie z prawem krajowym i art. 37 ust. 4.
2. Zanim podejrzany, oskarżony lub ofiara przestępstwa udziela takiej zgody, właściwe organy państwa wydającego informują ich ustnie lub pisemnie, w języku dla nich zrozumiałym, o co najmniej następujących kwestiach:
- (a) możliwość zasięgnięcia porady prawnej w państwie wydającym zgodnie z dyrektywą 2013/48/UE w przypadku podejrzanego lub oskarżonego oraz z dyrektywą 2012/29/UE i prawem krajowym w przypadku ofiary przestępstwa;
- (b) prawo do tłumaczenia ustnego przed właściwymi organami oraz prawo do tłumaczenia pisemnego zgodnie z dyrektywą 2010/64/UE lub dyrektywą 2012/29/UE, stosownie do przypadku;
- (c) procedura wykonywania ENZU, a także szczególne prawa przysługujące danej osobie w trakcie tej procedury.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 lit. a), jeżeli dana osoba jest dzieckiem w rozumieniu art. 3 pkt 1 dyrektywy (UE) 2016/800, przed wyrażeniem zgody osoba ta musi otrzymać pomoc prawną. Jeżeli dana osoba jest dzieckiem w rozumieniu art. 2 pkt 1 lit. c) dyrektywy 2012/29/UE, a osoby, które sprawują nad nią władzę rodzicielską, nie mogą jej reprezentować ze względu na konflikt interesów między nimi a takim dzieckiem będącym ofiarą lub jeżeli dziecko będące ofiarą nie ma opieki albo jest odłączone od rodziny, przed udzieleniem zgody dziecko musi otrzymać pomoc prawną lub pomoc specjalnego przedstawiciela.
4. W przypadku gdy dana osoba jest dzieckiem, właściwe organy państwa wydającego są obowiązane jak najszybciej udzielić podmiotowi odpowiedzialności rodzicielskiej, zdefiniowanemu w art. 3 pkt 2 dyrektywy (UE) 2016/800, lub osobie sprawującej władzę rodzicielską, o której mowa w art. 1 ust. 2 dyrektywy 2012/29/UE, innej stosownej osobie dorosłej lub przedstawicielowi prawnemu, o których mowa w art. 5 ust. 2 dyrektywy (UE) 2016/800 lub art. 24 ust. 1 lit. b) i c) dyrektywy 2012/29/UE, w stosownych przypadkach zgodnie z tymi przepisami, informacji, które dziecko ma prawo otrzymać zgodnie z niniejszym artykułem.
5. Informacji, o których mowa w ust. 2 i 4, udziela się prostym i przystępnym językiem, z uwzględnieniem wszelkich szczególnych potrzeb osób wymagających szczególnego traktowania.
6. Zgody na zdalny udział w posiedzeniach udziela się dobrowolnie i jednoznacznie. Zgodę odnotowuje się wraz z okolicznościami, w jakich jej udzielono, zgodnie z procedurą protokołowania wymaganą prawem państwa wydającego.
7. Termin na wyrażenie zgody lub złożenie wniosku o zdalny udział w co najmniej jednym posiedzeniu ustala się zgodnie z prawem państwa wydającego.
8. Jeżeli w chwili wezwania dana osoba przebywa w państwie wykonującym, organ wydający zwraca się do właściwych organów państwa wykonującego o pomoc w doręczeniu wezwania, o którym mowa w ust. 1, i o udzielenie osobie, której ono dotyczy, informacji zgodnie z niniejszym artykułem, a także wskazuje wszelkie formalności i procedury, których należy dopełnić. Jeżeli wnioskuje się o zgodę danej osoby na zdalny udział w posiedzeniu lub posiedzeniach, właściwe organy państwa wykonującego informują organ wydający o tym, czy uzyskały taką zgodę, i przekazują mu wszystkie istotne dokumenty. Jeżeli nie udało się uzyskać zgody lub

skontaktować się z osobą, której dotyczy wezwanie, właściwe organy państwa wykonującego informują o tym odpowiednio organ wydający.

9. W przypadku gdy organ wydający wydał ENZU zgodnie z przewidzianym w art. 37 ust. 2 odstępstwem od wymogu uzyskania zgody danej osoby na zdalny udział w posiedzeniach przed wydaniem ENZU, organ wykonujący zwraca się do danej osoby o zgodę na zdalny udział w posiedzeniach, których dotyczy ENZU, zgodnie z wymogami niniejszego artykułu i z poszanowaniem wszelkich formalności i procedur wskazanych przez organ wydający, przed przyjęciem decyzji w sprawie uznania i wykonania ENZU.

Artykuł 39

Treść i forma ENZU

1. Organ wydający wypełnia formularz ENZU określony w załączniku VIII, podpisuje go i poświadcza prawdziwość i poprawność zawartych w nim informacji.
2. ENZU zawiera w szczególności następujące informacje:
 - (a) dane organu wydającego oraz, w stosownych przypadkach, organu zatwierdzającego;
 - (b) tożsamość podejrzanego, oskarżonego lub ofiary przestępstwa, których ENZU dotyczy, a także wszelkie znane organowi wydającemu istotne informacje o ich ewentualnych szczególnych potrzebach;
 - (c) tożsamość i dane kontaktowe obrońcy lub pełnomocnika procesowego upoważnionego przez daną osobę lub wyznaczonego przez państwo wydające do celów posiedzeń, których dotyczy ENZU;
 - (d) opis przestępstwa będącego przedmiotem postępowania przygotowawczego lub sądowego, którego dotyczy ENZU, i mające zastosowanie przepisy prawa karnego państwa wydającego;
 - (e) opis etapu postępowania oraz rodzaj, liczbę i orientacyjny termin posiedzeń, których dotyczy ENZU;
 - (f) powody, dla których zdalny udział w tych posiedzeniach jest odpowiedni w świetle warunków określonych w art. 37 ust. 1;
 - (g) informacje o tym, czy dana osoba wystąpiła z wnioskiem o zdalny udział lub wyraziła zgodę na zdalny udział w posiedzeniach, o zastosowaniu art. 37 ust. 2 oraz o wszelkich formalnościach i procedurach, których należy dopełnić przy występowaniu o zgodę danej osoby, lub, w stosownych przypadkach, o stosowaniu art. 37 ust. 3;
 - (h) proponowane praktyczne ustalenia dotyczące wykonania ENZU zgodnie z art. 42, w tym wszelkie środki wymagane w celu uwzględnienia szczególnych potrzeb danej osoby;
 - (i) wszelkie formalności i procedury, których prawo państwa wydającego wyraźnie wymaga do celów wykonywania ENZU.
3. Każde państwo członkowskie określa, którego(-ych) z urzędowych języków instytucji Unii oprócz jego własnego(-ych) języka(-ów) urzędowego(-ych) można użyć do wypełnienia lub tłumaczenia ENZU, gdy to państwo członkowskie jest państwem wykonującym.

4. Właściwy organ państwa wydającego dokonuje tłumaczenia ENZU na język urzędowy państwa wykonującego lub na inny język wskazany przez państwo wykonujące zgodnie z ust. 3.

Artykuł 40

Przekazywanie ENZU

1. Organ wydający przekazuje ENZU wypełniony zgodnie z art. 39 organowi wykonującemu bezpośrednio lub, w stosownych przypadkach, przy udziale organu centralnego, o którym mowa w art. 52.
2. ENZU muszą towarzyszyć wszelkie dodatkowe istotne informacje i dokumenty, w tym odpowiednio odnotowana uzyskana zgoda.
3. Jeżeli organ wykonujący nie jest znany, organ wydający podejmuje wszelkie niezbędne działania, w tym za pośrednictwem punktów kontaktowych Europejskiej Sieci Sądowej, by uzyskać odpowiednie informacje od państwa wykonującego.
4. Jeżeli organ państwa wykonującego, który otrzymał ENZU, nie jest organem właściwym do jego uznania lub do przedsięwzięcia środków koniecznych do jego wykonania, przekazuje go z urzędu organowi wykonującemu i informuje o tym organ wydający.

ROZDZIAŁ III

PROCEDURY I GWARANCJE DOTYCZĄCE PAŃSTWA WYKONUJĄCEGO

Artykuł 41

Uznawanie i wykonywanie

1. Organ wykonujący uznaje ENZU przekazany zgodnie z niniejszą dyrektywą, nie wymagając dopełnienia żadnych dodatkowych formalności oraz zapewnia jego wykonanie w trybie uzgodnionym z organem wydającym, chyba że organ wykonujący powołuje się na jedną z podstaw odmowy uznania lub wykonania przewidzianych w niniejszej dyrektywie.
2. O ile niniejsza dyrektywa nie stanowi inaczej, organ wykonujący dopełnia formalności i procedur wyraźnie wskazanych przez organ wydający, pod warunkiem że takie formalności i procedury nie są sprzeczne z podstawowymi zasadami prawa państwa wykonującego.
3. Posiedzenia są prowadzone bezpośrednio przez organ wydający lub pod jego kierownictwem i reguluje je prawo państwa wydającego. Działania podejmowane przez organ wykonujący w celu wykonania ENZU reguluje prawo państwa wykonującego, z wyjątkiem formalności i procedur, o których mowa w ust. 2, nałożonych przez organ wydający zgodnie z prawem państwa wydającego.

Artykuł 42

Wymogi i praktyczne ustalenia dotyczące wykonywania ENZU

1. Organ wydający i organ wykonujący uzgadniają praktyczne ustalenia w zakresie wykonywania ENZU, w tym harmonogram posiedzeń. Przy uzgadnianiu takich kwestii organ wykonujący zobowiązuje się do:
 - (a) wezwania danego podejrzanego lub oskarżonego lub danej ofiary przestępstwa do stawienia się na posiedzenie lub posiedzenia zdalne zgodnie z prawem państwa wykonującego oraz formalnościami i procedurami wymaganymi przez organ wydający zgodnie z art. 41 ust. 2 oraz, o ile organ wydający i organ wykonujący nie uzgodnią inaczej, organ wykonujący zobowiązuje się do poinformowania danej osoby o uprawnieniach, które przysługują jej na mocy prawa państwa wydającego, w czasie umożliwiającym jej skuteczne wykonywanie tych praw;
 - (b) weryfikacji tożsamości osób, których ENZU dotyczy.
2. Organ wydający zapewnia, aby osobę, której ENZU dotyczy, będącą podejrzanym lub oskarżonym, reprezentował obrońca umocowany w wydającym państwie członkowskim, który jest fizycznie obecny na sali sądowej podczas posiedzeń, których ENZU dotyczy.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby ich właściwe organy miały dostęp do wszystkich środków technicznych niezbędnych do wykonywania ENZU. Obejmuje to zdolność do zapewnienia:
 - (a) bezpiecznego, poufnego i skutecznego kanału komunikacji między osobą, której ENZU dotyczy, a jej obrońcą w państwie wydającym, aby umożliwić skuteczne wykonywanie prawa dostępu do adwokata przewidzianego w dyrektywach 2013/48/UE i (UE) 2016/800;
 - (b) infrastruktury niezbędnej do zapewnienia dostępności videokonferencji lub innych technologii porozumiewania się na odległość dla osób wymagających szczególnego traktowania.
4. Przedstawiciel właściwego organu państwa wykonującego jest obecny w czasie posiedzeń i korzysta w razie konieczności z pomocy tłumacza; osoba ta odpowiada też za weryfikację tożsamości osoby, której ENZU dotyczy, i za prawidłowe funkcjonowanie odpowiedniej infrastruktury technicznej.
5. Organ wydający i organ wykonujący uzgadniają w razie potrzeby środki niezbędne do zaspokojenia wszelkich szczególnych potrzeb osoby, której ENZU dotyczy. Jeżeli organ wykonujący dowie się o szczególnych potrzebach osoby, której ENZU dotyczy, których nie uwzględniono w ENZU, informuje o nich odpowiednio i bez zbędnej zwłoki organ wydający, tak aby można było uzgodnić środki niezbędne do zaspokojenia tych szczególnych potrzeb.
6. Na żądanie państwa wydającego lub osoby, która ma zostać przesłuchana, państwo wykonujące zapewnia jej w razie potrzeby pomoc tłumacza ustnego.
7. W przypadku gdy osoba, której ENZU dotyczy, jest ofiarą przestępstwa, organ wykonujący zapewnia, aby otrzymała ona wsparcie emocjonalne podczas posiedzeń, których ENZU dotyczy, zgodnie z jej indywidualnymi potrzebami.
8. Osobę, której ENZU dotyczy, informuje się przed przesłuchaniem o prawach procesowych przysługujących jej na mocy, odpowiednio, prawa państwa wydającego i prawa państwa wykonującego, ustnie lub pisemnie, w prostym i przystępnym języku, z uwzględnieniem jej ewentualnych szczególnych potrzeb.

9. Bez uszczerbku dla środków uzgodnionych w odniesieniu do ochrony osób organ wykonujący sporządza na zakończenie posiedzenia lub posiedzeń protokół, w którym odnotowuje datę i miejsce posiedzenia lub posiedzeń, tożsamość przesłuchanej osoby, tożsamość i funkcję wszystkich innych osób w państwie wykonującym uczestniczących w posiedzeniu lub posiedzeniach, wszelkie złożone przyrzeczenia oraz warunki techniczne posiedzenia lub posiedzeń. Organ wykonujący przekazuje ten protokół organowi wydającemu.

Artykuł 43

Podstawy odmowy uznania lub wykonania

1. Bez uszczerbku dla art. 1 ust. 2 odmowa uznania i wykonania ENZU w państwie wykonującym następuje, jeżeli:
- (a) ENZU dotyczy podejrzanego lub oskarżonego i co najmniej jednego posiedzenia w sprawie przestępstwa podlegającego amnestii w państwie wykonującym oraz w przypadku gdy państwo to było właściwe do ścigania tego przestępstwa na gruncie jego własnego prawa karnego;
 - (b) wykonanie ENZU byłoby sprzeczne z zasadą *ne bis in idem*;
 - (c) za czyny, których ENZU dotyczy, podejrzany lub oskarżony, którego ENZU dotyczy, nie może ze względu na swój wiek zostać pociągnięty do odpowiedzialności karnej na gruncie prawa państwa wykonującego.
2. Bez uszczerbku dla art. 1 ust. 2 odmowa uznania lub wykonania ENZU w państwie wykonującym może nastąpić, jeżeli:
- (a) w prawie państwa wykonującego istnieje immunitet lub przywilej, który uniemożliwia wykonanie ENZU lub istnieją przepisy o ustalaniu i ograniczaniu odpowiedzialności karnej związane z wolnością prasy i wolnością wypowiedzi w innych mediach, które to przepisy uniemożliwiają wykonanie ENZU, w przypadku gdy dotyczy on podejrzanego lub oskarżonego;
 - (b) ENZU dotyczy podejrzanego lub oskarżonego i co najmniej jednego posiedzenia w sprawie czynów, które podlegają jurysdykcji państwa wykonującego zgodnie z jego własnym prawem karnym, a ściganie podejrzanego lub oskarżonego lub wykonanie wobec niego kary uległo przedawnieniu zgodnie z prawem tego państwa;
 - (c) ENZU dotyczy podejrzanego lub oskarżonego i co najmniej jednego posiedzenia w sprawie przestępstwa, które według zarzutów zostało popełnione:
 - (i) poza terytorium państwa wydającego, ale częściowo lub w całości na terytorium państwa wykonującego, a dany czyn nie stanowi przestępstwa w państwie wykonującym; lub
 - (ii) poza terytorium państwa wydającego, a prawo państwa wykonującego nie dopuszcza ścigania takiego rodzaju przestępstw, jeżeli zostały one popełnione poza jego terytorium;
 - (d) w wyjątkowych sytuacjach, istnieją uzasadnione podstawy, aby przypuszczać – w oparciu o konkretne i obiektywne materiały dowodowe – że wykonanie ENZU wiązałoby się – w szczególnych okolicznościach dotyczących danej

sprawy – z ewidentnym naruszeniem jednego ze stosownych praw podstawowych określonych w art. 6 TUE i w Karcie, w szczególności prawa do skutecznego środka prawnego, prawa dostępu do bezstronnego sądu lub prawa do obrony;

- (e) ENZU dotyczy podejrzanego lub oskarżonego i co najmniej jednego posiedzenia w sprawie czynu, który nie stanowi przestępstwa na mocy prawa państwa wykonującego, chyba że dotyczy przestępstwa wymienionego wśród kategorii przestępstw wyszczególnionych w załączniku IX i wskazanego w ENZU przez organ wydający, a przestępstwo to w państwie wydającym jest zagrożone karą pozbawienia wolności lub środkiem polegającym na pozbawieniu wolności na maksymalny okres co najmniej trzech lat;
 - (f) w drodze wyjątku – organ wykonujący uważa, że wykonanie ENZU w konkretnym przypadku wyraźnie nałożyłoby nieproporcjonalne obciążenie na system sądowy państwa wykonującego;
 - (g) formularz określony w załączniku VIII jest niekompletny lub ewidentnie błędnie wypełniony i nie został uzupełniony po konsultacji, o której mowa w ust. 4.
3. W przypadku gdy ENZU dotyczy co najmniej jednego posiedzenia w związku z przestępstwem związanym z podatkami, opłatami, cłami i dewizami, organ wykonujący nie może odmówić uznania lub wykonania, powołując się na fakt, że prawo państwa wykonującego nie nakłada podatków lub opłat tego samego rodzaju lub nie przewiduje tego samego rodzaju przepisów dotyczących podatków, opłat, cel czy dewiz, co prawo państwa wydającego.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 lit. a), oraz w przypadku gdy do uchylecia danego przywileju lub immunitetu uprawniony jest organ państwa wykonującego, organ wykonujący zwraca się do tego organu o wykonanie tego uprawnienia. W przypadku gdy do uchylecia przywileju bądź immunitetu uprawniony jest organ innego państwa lub organizacji międzynarodowej, organ wydający występuje do takiego organu o skorzystanie z tego uprawnienia.
5. W każdym z przypadków, o których mowa w ust. 1 i 2, zanim organ wykonujący postanowi o odmowie uznania lub wykonania ENZU, czy to w całości czy w części, wszelkimi odpowiednimi metodami konsultuje się z organem wydającym oraz, w stosownych przypadkach, występuje do organu wydającego o dostarczenie wszelkich niezbędnych informacji niezwłocznie, a najpóźniej w ciągu siedmiu dni od daty otrzymania wniosku. Jeżeli organ wykonujący zdecyduje, że ENZU można uznać jedynie częściowo, organ wydający może podjąć decyzję o cofnięciu ENZU z urzędu lub na wniosek osoby, której ENZU dotyczy.
6. Jeżeli po należytych wezwaniu do zdalnego udziału w co najmniej jednym posiedzeniu dana osoba nie stawia się w czasie i miejscu wskazanym przez organ wykonujący, konsekwencje proceduralne takiego niestawiennictwa reguluje prawo państwa wydającego, w taki sam sposób, jak w postępowaniu o charakterze wyłącznie krajowym, w którym osoba wezwana na posiedzenie się na nim nie stawia. Organ wydający w razie potrzeby informuje organ wykonujący o wszelkich środkach lub uzgodnieniach wymaganych w takim przypadku, w tym, w stosownych przypadkach, o zmianie terminu posiedzenia lub wycofaniu ENZU.

Artykuł 44

Terminy uznania i wykonania

1. Podjęcie decyzji w sprawie uznania i wykonania oraz wykonanie ENZU następuje w terminach przewidzianych w ust. 2–5.
2. Jeżeli organ wydający zaznaczył w ENZU, że — z uwagi na terminy proceduralne, ciężar przestępstwa lub inne szczególnie pilne okoliczności — na wydanie decyzji w sprawie uznania i wykonania konieczny jest termin krótszy niż wskazany w niniejszym artykule, lub jeżeli wskazał w ENZU, że posiedzenia, których ENZU dotyczy, muszą odbyć się w określonym dniu lub przed określonym dniem, organ wykonujący w maksymalnym możliwym stopniu uwzględnia ten wymóg skrócenia terminu.
3. Organ wykonujący podejmuje decyzję co do uznania i wykonania ENZU możliwie szybko i — bez uszczerbku dla ust. 5 — nie później niż w terminie 30 dni od otrzymania ENZU przez właściwy organ wykonujący.
4. Organ wykonujący wykonuje ENZU w oparciu o ustalenia praktyczne uzgodnione zgodnie z art. 42 między organem wydającym a organem wykonującym.
5. Jeżeli w określonym przypadku organ wykonujący nie ma praktycznej możliwości dotrzymania terminu określonego w ust. 3 lub konkretnego dnia lub terminu wskazanego przez organ wydający zgodnie z ust. 2, organ wykonujący informuje o tym niezwłocznie w dowolny sposób organ wydający, podając przyczyny opóźnienia i szacunkowy okres potrzebny do podjęcia decyzji. W takich przypadkach termin 30 dni określony w ust. 3 można przedłużyć maksymalnie o 30 dni.

Artykuł 45

Niemożliwość wykonania ENZU

1. Odmowa wykonania nakazu może być uzasadniona, jeżeli wezwanie do stawienia się na posiedzeniu lub posiedzeniach, których dotyczy nakaz, nie może zostać doręczone osobie, której ENZU dotyczy, ponieważ organ wykonujący, pomimo podjęcia należytych starań, nie może ustalić jej miejsca pobytu na terytorium państwa wykonującego.
2. Przed podjęciem decyzji o niemożności wykonania ENZU organ wykonujący konsultuje się z organem wydającym.

Artykuł 46

Obowiązek informowania organu wydającego

1. Właściwy organ państwa wykonującego, który otrzymuje ENZU, potwierdza otrzymanie ENZU niezwłocznie, a w każdym razie najpóźniej w terminie tygodnia od otrzymania ENZU.

Jeżeli został wyznaczony organ centralny, obowiązek potwierdzenia otrzymania ENZU ma zastosowanie do tego organu centralnego oraz do organu wykonującego, który otrzymał ENZU za pośrednictwem organu centralnego.

W przypadkach określonych w art. 40 ust. 4 obowiązek potwierdzenia otrzymania ENZU ma zastosowanie do właściwego organu, który otrzymał ENZU pierwotnie, oraz do organu wykonującego, któremu ENZU został ostatecznie przekazany.

2. Organ wykonujący informuje natychmiast w dowolny sposób organ wydający:
 - (a) jeżeli organ wykonujący nie jest w stanie podjąć decyzji co do uznania lub wykonania, gdyż formularz określony w załączniku VIII jest niekompletny lub ewidentnie błędnie wypełniony;
 - (b) jeżeli organ wykonujący ustali, że w konkretnym przypadku nie jest w stanie dopełnić formalności i procedur wyraźnie określonych przez organ wydający zgodnie z art. 41.
3. Organ wykonujący niezwłocznie informuje organ wydający:
 - (a) o każdej decyzji przyjętej na podstawie art. 43 oraz o powodach takiej decyzji;
 - (b) jeżeli po konsultacji z organem wydającym zgodnie z art. 45 ust. 2 organ wykonujący uzna, że wykonanie ENZU nie jest możliwe.
4. Organ wydający informuje osobę, której dotyczy ENZU, o każdej decyzji przyjętej przez organ wykonujący na podstawie art. 43 lub 45.

Artykuł 47

Środki tymczasowe

1. W przypadku gdy ENZU wydano w celu ułatwienia udziału w postępowaniu karnym podejrzanego lub oskarżonego z państwa wykonującego, a w postępowaniu tym stwierdzono winę tej osoby i orzeczono wobec niej karę pozbawienia wolności lub środek polegający na pozbawieniu wolności, w stosownych przypadkach państwo wydające informuje państwo wykonujące o zamiarze wydania ENA.
2. Państwo wykonujące zapewnia, aby jego właściwe organy – o ile zostaną o tym poinformowane – były w stanie podjąć zgodnie z prawem krajowym środki tymczasowe odpowiednie na mocy tego prawa w celu zapewnienia, by dana osoba pozostała na terytorium tego państwa, w tym poprzez zatrzymanie tej osoby do czasu otrzymania ENA i podjęcia decyzji w sprawie jego uznania i wykonania.

Artykuł 48

Konsultacje między organem wydającym a organem wykonującym

1. W stosownych przypadkach, aby ułatwić skuteczne stosowanie niniejszego tytułu, organ wydający i organ wykonujący niezwłocznie się ze sobą konsultują.
2. Jeżeli organ wydający uzna, że ułatwiłoby to skuteczne stosowanie niniejszego tytułu, może również skonsultować się wszelkimi odpowiednimi metodami z organem wykonującym przed wydaniem ENZU. Organ wykonujący bez zbędnej zwłoki odpowiada na wniosek o konsultacje.

Artykuł 49

Prawa procesowe i gwarancje proceduralne

1. Podczas wdrażania niniejszej dyrektywy państwa członkowskie zapewniają poszanowanie rzetelności postępowania, którego ENZU dotyczy, oraz przewidzianych w prawie Unii praw osób, których ENZU dotyczy, w szczególności określonych w dyrektywach 2010/64/UE, 2012/13/UE, 2013/48, (UE) 2016/343,

(UE) 2016/800 i (UE) 2016/1919 praw podejrzanych i oskarżonych oraz określonych w dyrektywie 2012/29/UE praw ofiar przestępstw, a także odpowiedniego prawa państwa wydającego lub wykonującego, o ile jest ono zgodne z prawem Unii, mającym zastosowanie zgodnie z art. 42.

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby osoba, której ENZU dotyczy, mogła skutecznie wykonywać przysługujące jej prawa zdalnie z wykonującego państwa członkowskiego, oraz w celu zapewnienia rzetelności postępowania, zarówno podczas posiedzeń zdalnych, których ENZU dotyczy, jak i przed ich rozpoczęciem i po ich zakończeniu, w przypadku gdy wykonywanie tych praw jest związane z tymi posiedzeniami.

2. Państwa członkowskie zapewniają, aby dokonano odpowiednich ustaleń proceduralnych w odniesieniu do wymagających szczególnego traktowania podejrzanych, oskarżonych lub ofiar przestępstw, którzy w przeciwnym razie nie mogliby skutecznie brać zdalnego udziału w posiedzeniach, których ENZU dotyczy, w tym poprzez zastosowanie szczególnych środków ochrony.

W przypadku gdy ENZU dotyczy dziecka, państwa członkowskie zapewniają, aby we wszystkich dotyczących go decyzjach podejmowanych zgodnie z niniejszym tytułem zawsze brano pod uwagę przede wszystkim jego najlepszy interes.

3. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy osoba, która ma prawo do obecności na posiedzeniach, których ENZU dotyczy, zgodnie z art. 37 składa wniosek o zdalny udział w więcej niż jednym posiedzeniu lub wyraża zgodę na taki udział, miała prawo do powrotu do osobistego udziału w którymkolwiek z kolejnych posiedzeń, których ENZU dotyczy. W takich przypadkach organ wydający cofa ENZU.

Artykuł 50

Środki odwoławcze

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby podejrzany, oskarżony lub ofiara przestępstwa, których ENZU dotyczy, mogli skutecznie korzystać z wszystkich środków odwoławczych dostępnych na mocy prawa państwa wydającego w postępowaniu karnym, którego ENZU dotyczy.
2. Podejrzany, oskarżony lub ofiara przestępstwa, których ENZU dotyczy, mają w państwie wydającym prawo do skutecznego środka odwoławczego od wydania ENZU, jeżeli ich prawa zostały naruszone. W szczególności osoba, której ENZU dotyczy, ma prawo zaskarżyć decyzję o wydaniu ENZU bez jej zgody, przyjętą zgodnie z art. 37 ust. 2.
3. Podejrzany, oskarżony lub ofiara przestępstwa, których ENZU dotyczy, mają w państwie wykonującym prawo do skutecznego środka odwoławczego od uznania i wykonania ENZU, jeżeli takie uznanie i wykonanie narusza ich prawa. Skorzystanie z tych środków odwoławczych ma skutek zawieszający uznanie i wykonanie ENZU.
4. Organ wykonujący monitoruje techniczne i praktyczne warunki wykonania ENZU i niezwłocznie informuje organ wydający o wszelkich kwestiach technicznych lub praktycznych, które mogą mieć wpływ na skuteczne wykonywanie praw osoby, której ENZU dotyczy, lub na rzetelność postępowania.

Jeżeli takie kwestie pojawią się w trakcie posiedzenia, którego ENZU dotyczy, organ wykonujący lub obecny na posiedzeniu właściwy organ państwa wykonującego niezwłocznie informuje o tym organ wydający, wszelkimi odpowiednimi metodami. Posiedzenie zostaje zawieszone, a organ wydający i organ wykonujący lub, w stosownych przypadkach, obecny na posiedzeniu właściwy organ państwa wykonującego, współpracują, aby podjąć wszelkie odpowiednie działania w celu niezwłocznego rozwiązania tych kwestii oraz w razie potrzeby zmieniają termin danego posiedzenia i przeprowadzają je ponownie.

Jeżeli problemy techniczne się utrzymują i nie można ich rozwiązać w rozsądnym terminie, organ wydający może podjąć decyzję o cofnięciu ENZU. W takim przypadku odracza się termin posiedzenia, aby zapewnić osobie, której ENZU dotyczy, wystarczająco dużo czasu na zorganizowanie swojej fizycznej obecności na posiedzeniu w państwie wydającym.

5. Państwa członkowskie zapewniają, aby terminy na skorzystanie ze środka odwoławczego zgodnie z ust. 2 i 3 nie czyniły korzystania z tego uprawnienia praktycznie niemożliwym lub nadmiernie trudnym.
6. Organ wydający i organ wykonujący informują się nawzajem o środkach odwoławczych, z których skorzystano zgodnie z ust. 2 i 3, i o ich wyniku.

↓ 2023/2843/UE art. 11 ust. 1
(dostosowany)
⇒ nowy

TYTUŁ IV

⊠ PRZEPISY WSPÓLNE ⊠

Artykuł ~~51~~⁵⁴

Środki komunikacji

1. Z wyjątkiem komunikacji przewidzianej w art. ~~109~~ ust. 6, art. ~~121~~ ust. 4, art. ~~131~~ ust. 5 i 6, ~~art. 16 ust. 2 akapit pierwszy~~, ⇒ art. 22 ust. 4, art. 30 ust. 6, art. 43 ust. 4, art. 44 ust. 5, art. 46 ust. 2, art. 48 ust. 2 i art. 50 ust. 3 ⇐ komunikacja urzędowa przewidziana w niniejszej dyrektywie między organem wydającym a organem wykonującym⇒, między właściwym organem państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze a właściwym organem powiadamianego państwa członkowskiego, między organem występującym z wnioskiem a organem współpracującym, o której mowa w art. 35, oraz między takimi właściwymi organami krajowymi a Eurojustem lub Prokuraturą Europejską, ⇐ odbywa się zgodnie z art. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2844.

↓ nowy

2. Komunikacja na podstawie art. 10 ust. 6, art. 12 ust. 4, art. 13 ust. 5 i 6, art. 16 ust. 2 akapit pierwszy, art. 22 ust. 4, art. 30 ust. 6 lit. a), art. 43 ust. 4, art. 44 ust. 5, art. 46 ust. 2, art. 48 ust. 2 i art. 50 ust. 3 powinna odbywać się za pomocą najszybszych i

najodpowiedniejszych środków przekazu, w tym za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego.

↓ 2014/41/UE

⇒ nowy

3. 2. W przypadku gdy państwo członkowskie wyznaczyło organ centralny lub organy centralne, ust. 1 ⇒ i 2 ⇐ stosuje się również do komunikacji urzędowej z organem centralnym lub organami centralnymi innego państwa członkowskiego.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

Artykuł 52~~7~~

⊠ Wyznaczenie organów centralnych ⊠

3. ~~Nie naruszając art. 2 lit. d),~~ k Każde państwo członkowskie może wyznaczyć jeden organ centralny lub, jeśli jego system prawny przewiduje taką możliwość, większą ich liczbę do pomocy właściwym organom ⊠ na podstawie niniejszej dyrektywy ⊠. Państwo członkowskie może, jeżeli to konieczne z uwagi na strukturę ~~swojego~~ wymiaru sprawiedliwości, powierzyć organowi(-om) centralnemu(-ym) zadanie urzędowego przekazywania i odbioru;

- (a) END,

↓ nowy

- (b) powiadomień, o których mowa w art. 30 ust. 6 lit. a) oraz art. 33 i 34,
(c) wniosków o wyrażenie zgody na wykorzystanie informacji wcześniej wymienionych jako materiały dowodowe,
(d) ENZU,

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

- e) ~~jak również prowadzenia dalszej~~ ⊠ innej ⊠ korespondencji urzędowej dotyczącej ~~END~~ ⊠ lit. a)–d) ⊠.

↓ nowy

Artykuł 53

Współpraca z Eurojustem i z Europejską Siecią Sądową

Na każdym etapie procedury organy właściwe na podstawie niniejszej dyrektywy mogą zwrócić się z wnioskiem o pomoc do Eurojustu lub Europejskiej Sieci Sądowej, zgodnie z ich odpowiednimi kompetencjami.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

⇒ nowy

Artykuł 54~~21~~

Koszty

1. O ile niniejsza dyrektywa nie stanowi inaczej, państwo wykonujące ponosi wszelkie koszty powstałe na jego terytorium w związku z wykonaniem END ⇒ lub ENZU ⇐.
2. Jeżeli organ wykonujący uzna, że koszty wykonania END ⇒ lub ENZU ⇐ mogą okazać się szczególnie wysokie, może on skonsultować się z organem wydającym, by ustalić, czy i jak można podzielić koszty lub zmienić END ⇒ lub ENZU ⇐.

Organ wykonujący uprzednio szczegółowo informuje organ wydający o części kosztów uznanej za szczególnie wysoką.
3. W wyjątkowych sytuacjach, gdy nie osiągnięto porozumienia w odniesieniu do kosztów, o których mowa w ust. 2, organ wydający może podjąć decyzję o:
 - (a) częściowym lub całkowitym wycofaniu END ⇒ lub ENZU ⇐; ~~lub~~
 - (b) podtrzymaniu END ⇒ lub ENZU ⇐ oraz przejęciu tej części kosztów, która uznana została za szczególnie wysoką.

↓ nowy

Artykuł 55

Statystyki

1. Państwa członkowskie zbierają kompleksowe dane statystyczne, aby umożliwić Komisji monitorowanie stosowania niniejszej dyrektywy. Właściwe organy państw członkowskich utrzymują te dane statystyczne oraz co roku przesyłają je Komisji. Właściwe organy państw członkowskich mogą przetwarzać dane osobowe niezbędne do tworzenia tych danych statystycznych. Dane statystyczne przekazywane Komisji ograniczają się do danych zagregowanych i nie zawierają danych osobowych.
2. Dane statystyczne, o których mowa w ust. 1, obejmują wszystkie poniższe elementy:
 - (a) liczbę END i powiadomień, o których mowa w art. 30 ust. 6 lit. a), przekazanych przez państwo wydające;
 - (b) liczbę END wykonanych przez państwo wykonujące;
 - (c) liczbę END nieuznanych i niewykonanych, w całości lub w części, ze wskazaniem podstawy odmowy uznania lub wykonania, w tym przypadki, w których nie można było udzielić pomocy zgodnie z art. 11 ust. 5, oraz przypadki zwrotu END przez państwo wykonujące zgodnie z art. 10 ust. 3;
 - (d) liczbę spraw, w których wniesiono środki odwoławcze od wydania lub wykonania END, oraz liczbę skutecznie zaskarżonych decyzji;
 - (e) czas potrzebny na przekazanie materiału dowodowego lub czas potrzebny na przekazanie informacji o decyzji o nieuznaniu lub niewykonaniu END;
 - (f) liczbę powiadomień przekazanych na podstawie art. 33 i 34 przez właściwy organ państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze oraz liczbę sprzeciwów przekazanych przez powiadamiane państwo członkowskie w odpowiedzi na te powiadomienia;
 - (g) liczbę ENZU przekazanych przez państwo wydające, w tym informacje o etapie postępowania, do którego się odnosiły, oraz o tym, czy dotyczyły one podejrzanego, oskarżonego czy ofiary przestępstwa;

- (h) liczbę uznanych i wykonanych ENZU;
 - (i) liczbę ENZU, których uznania lub wykonania odmówiono, w całości lub w części, w tym informacje o podstawie odmowy uznania lub wykonania, na którą się powołano, etapie postępowania, którego ENZU dotyczył, oraz o tym, czy dotyczył on podejrzanego, oskarżonego czy ofiary przestępstwa;
 - (j) liczbę spraw, w których wniesiono środki odwoławcze od wydania lub wykonania ENZU, z określeniem, czy dane odwołanie wniósł podejrzany, oskarżony czy ofiara przestępstwa, a także liczbę skutecznie zaskarżonych decyzji.
3. Oprogramowanie wzorcowe, o którym mowa w art. 12 rozporządzenia (UE) 2023/2844, oraz krajowe systemy back-end, o których mowa w art. 12 ust. 1 tego rozporządzenia, w przypadku gdy są one wyposażone w odpowiednią funkcję, zbierają w zaprogramowany sposób dane, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, i co roku przesyłają je Komisji.
4. Dane statystyczne, o których mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, zbiera się zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu od dnia, o którym mowa w art. 60 ust. 3. Dane statystyczne po raz pierwszy przesyła się rok po tej dacie.
5. Do dnia, o którym mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, niniejszy artykuł nie ma wpływu na stosowanie art. 16 ust. 2 lit. c) i d) rozporządzenia (UE) 2023/2844 w odniesieniu do następujących danych statystycznych w zakresie, w jakim odpowiadają one informacjom, o których mowa w tych literach:
- (a) liczba END, o których mowa w ust. 2 lit. a) niniejszego artykułu, przekazanych przez państwo wydające za pośrednictwem zdecentralizowanego systemu informatycznego;
 - (b) czas potrzebny na przekazanie materiału dowodowego lub czas potrzebny na przekazanie informacji o decyzji o nieuznaniu lub niewykonaniu END, o którym mowa w ust. 2 lit. e) niniejszego artykułu;
 - (c) liczba powiadomień przekazanych na mocy art. 33 przez właściwy organ państwa członkowskiego prowadzącego postępowanie przygotowawcze, o których mowa w ust. 2 lit. f) niniejszego artykułu.
6. Od daty, o której mowa w ust. 4 niniejszego artykułu, gromadzenie i przekazywanie danych statystycznych, o których mowa w ust. 2 lit. a), e) i f) niniejszego artykułu, stanowi równoważną procedurę notyfikacyjną w rozumieniu art. 16 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2023/2844 w odniesieniu do informacji, o których mowa w art. 16 ust. 2 lit. c) i d) tego rozporządzenia.

Artykuł 56

Zmiany w standardowych formularzach

Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 57 w celu zmiany załączników I–IX poprzez aktualizację lub wprowadzenie zmian technicznych do standardowych formularzy zawartych w tych załącznikach.

Artykuł 57

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 56, powierza się Komisji na czas nieokreślony od [dnia wejścia w życie niniejszej dyrektywy].
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 56, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 56 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)
⇒ nowy

TYTUŁ V

~~POSTANOWIENIA~~ ☒ PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I ☒ KOŃCOWE

Artykuł 58~~32~~

Powiadomienia

1. ⇒ [Przed upływem dwóch lat po wejściu w życie] ⇐ ~~Do dnia 22 maja 2017 r.~~ każde państwo członkowskie informuje Komisję o tym, co następuje:
 - (a) które organy (lub organ) są — zgodnie z jego prawem krajowym — organami właściwymi ~~w myśl~~ ☒ zgodnie z ☒ art. 2 lit. c) ⇒ 2 ust. 1 lit. c) ⇐ i d), w przypadku gdy jest ono państwem wydającym lub wykonującym ⇒ w rozumieniu tych przepisów ⇐ :

↓ nowy

- (b) które organy (lub organ) są — zgodnie z jego prawem krajowym — organami właściwymi zgodnie z art. 33 i 34, w przypadku gdy jest ono państwem członkowskim prowadzącym postępowanie przygotowawcze lub powiadamianym państwem członkowskim;
- (c) które organy (lub organ) są wyznaczone na podstawie art. 30 ust. 6 lit. a) do przekazywania i przyjmowania pilnych powiadomień zgodnie z tym artykułem, w przypadku gdy dane państwo członkowskie jest państwem wydającym lub państwem wykonującym;

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

⇒ nowy

- ~~db)~~ ~~w jakich językach przyjmuje~~ ~~jakie języki akceptuje~~ ~~END~~, zgodnie z art. ~~65~~ ust. 2 ~~⇒~~ i art. 38 ust. 3 ~~⇐~~ ;
- ~~ce)~~ ~~informację~~ o wyznaczonym(-ych) organie(-ach) centralnym(-ych), jeżeli pragnie ono skorzystać z możliwości, o której mowa w art. ~~7~~ ~~ust. 352~~ ~~☒~~ , określając ich obowiązki ~~☒~~. Informacje te są wiążące dla organów państwa wydającego.
2. Każde państwo członkowskie może również przekazać Komisji wykaz niezbędnych dokumentów, których będzie wymagało na mocy art. 22 ust. 4.
3. Państwa członkowskie informują Komisję o wszelkich dalszych zmianach co do informacji, o których mowa w ust. 1 oraz 2.
4. Informacje otrzymane na mocy niniejszego artykułu Komisja udostępnia wszystkim państwom członkowskim oraz europejskiej sieci sądowej. Europejska sieć sądowa udostępnia te informacje na stronie internetowej, o której mowa w art. 9 decyzji ~~Rady~~ 2008/976/WSiSW ~~(18)~~.

↓ nowy

5. Powiadomienia przekazane na podstawie art. 33 ust. 1 i 2 dyrektywy 2014/41/UE zachowują ważność do celów niniejszej dyrektywy, chyba że zostaną zastąpione lub zaktualizowane zgodnie z niniejszym artykułem.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

⇒ nowy

Artykuł ~~5934~~

Związki z innymi instrumentami prawnymi, porozumieniami i uzgodnieniami

1. ~~Odpowiednie~~ Postanowienia wymienionych poniżej konwencji, które regulują stosunki między państwami członkowskimi związanymi niniejszą dyrektywą ~~☒~~ i odpowiadają przepisom niniejszej dyrektywy („odpowiednie postanowienia”) ~~☒~~, zostają ~~od dnia 22 maja 2017 r.~~ zastąpione niniejszą dyrektywą, bez uszczerbku dla

ich stosowania między państwami członkowskimi a państwami trzecimi oraz dla ich tymczasowego stosowania na mocy art. ~~⇒ 60 ⇐ 35~~:

- (a) Europejska konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych Rady Europy z dnia 20 kwietnia 1959 r., ~~☒~~ a także trzy ~~☒~~ ~~dwa~~ protokoły dodatkowe do niej oraz porozumienia dwustronne zawarte zgodnie z jej art. 26;
- (b) konwencja wykonawcza do układu z Schengen;
- (c) Konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej i protokół do niej;

↓ nowy

- (d) Konwencja Rady Europy o cyberprzestępczości z dnia 23 listopada 2001 r. wraz z protokołami dodatkowymi do niej;
 - (e) Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko cyberprzestępczości z dnia 24 grudnia 2004 r.;
 - (f) Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej;
 - (g) Konwencja Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji;
 - (h) Konwencja Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi.
2. Odpowiednie postanowienia konwencji, o których mowa w ust. 1 lit. a), b) i c), zastępuje się od dnia 22 maja 2017 r. Odpowiednie postanowienia konwencji, o których mowa w ust. 1 lit. d), e), f), g) i h), zastępuje się od dnia [dwa lata po wejściu w życie].
3. W przypadku przyjęcia po dniu 22 maja 2017 r. protokołu dodatkowego do konwencji, o której mowa w ust. 1 lit. a), odpowiednie postanowienia tego protokołu zastępuje się odpowiednimi przepisami niniejszej dyrektywy od dnia [dwa lata po wejściu w życie].

↓ 2014/41/UE (dostosowany)
⇒ nowy

~~2. W odniesieniu do państw członkowskich, które są związane niniejszą dyrektywą, zastępuje ona decyzję ramową 2008/978/WSiSW. Przepisy decyzji ramowej 2003/577/WSiSW zastępuje się niniejszą dyrektywą w odniesieniu do państw członkowskich, które są związane niniejszą dyrektywą w zakresie zabezpieczania dowodów.~~

~~W odniesieniu do państw członkowskich związanych niniejszą dyrektywą, odesłania do decyzji ramowej 2008/978/WSiSW oraz, w zakresie zabezpieczania mienia, odesłania do decyzji ramowej 2003/577/WSiSW, traktuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy.~~

~~4.3. W uzupełnieniu niniejszej dyrektywy państwa członkowskie mogą zawierać lub nadal stosować dwu- i wielostronne porozumienia lub uzgodnienia z innymi państwami członkowskimi po ~~⇒ [upływie dwóch lat od wejścia w życie] ⇐~~ ~~dniu 22 maja 2017 r.~~, wyłącznie o ile umożliwiają one dalsze wzmocnienie celów niniejszej~~

dyrektywy i przyczyniają się do uproszczenia lub dalszego ułatwienia procedur gromadzenia materiału dowodowego ⇒ lub jeszcze bardziej ułatwiają zdalny udział podejrzanych, oskarżonych lub ofiar przestępstw w przesłuchaniach w sądzie w sprawach karnych z innego państwa członkowskiego ⇐ oraz pod warunkiem, że przestrzegany jest poziom gwarancji określony w niniejszej dyrektywie.

54. ⇒ [Przed upływem dwóch lat od wejścia życie] ⇐ ~~Do dnia 22 maja 2017 r.~~ państwa członkowskie powiadamiają Komisję o obowiązujących porozumieniach i uzgodnieniach, o których mowa w ust. 3, które zamierzają nadal stosować. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję również o wszelkich nowych porozumieniach lub uzgodnieniach, o których mowa w ust. 34, w terminie trzech miesięcy od ich podpisania.

↓ nowy

6. Powiadomienia przekazane na podstawie art. 34 ust. 4 dyrektywy 2014/41/UE zachowują ważność do celów niniejszej dyrektywy, chyba że zostaną zastąpione lub zaktualizowane zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu.
7. Niniejszą dyrektywę stosuje się bez uszczerbku dla konwencji wykonawczej do układu z Schengen w zakresie, w jakim konwencja ta reguluje obserwację transgraniczną prowadzoną do celów operacyjnej współpracy policyjnej.

Artykuł 60

Przepisy przejściowe

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do procedur, o których mowa w art. 1 ust. 1, wszczętych od dnia [dwa lata po wejściu w życie].
2. Jednakże art. 51, w zakresie, w jakim dotyczy on powiadomień odnoszących się do procedur ustanowionych na podstawie art. 21, art. 30 ust. 6, art. 34 i 35 oraz tytułu III, ma zastosowanie do procedur wszczętych od daty wyznaczonej przez Komisję.
3. Komisja wyznaczy datę, o której mowa w ustępie drugim, w drodze decyzji, która zostanie wydana po przyjęciu aktu wykonawczego na podstawie art. 10 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2023/2844, zapewniającego, aby zdecentralizowany system informatyczny umożliwiał stosowanie procedur wprowadzonych niniejszą dyrektywą. Datą tą będzie pierwszy dzień miesiąca następującego po okresie dwóch lat od daty wejścia w życie tego aktu wykonawczego.
4. END i powiadomienia państwa członkowskiego, w którym znajduje się osoba, której dotyczy przechwytywanie, i którego pomoc techniczna nie jest potrzebna, otrzymane przed dniem [dwa lata po wejściu w życie] nadal podlegają przepisom dyrektywy 2014/41/UE.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

⇒ nowy

~~Artykuł 35~~

~~Przepisy przejściowe~~

- ~~1. Wnioski o wzajemną pomoc otrzymane przed dniem 22 maja 2017 r. podlegają nadal obowiązującym aktom o wzajemnej pomocy w sprawach karnych. Postanowienia o zabezpieczeniu środków dowodowych na mocy decyzji ramowej 2003/577/WSiSW otrzymane przed dniem 22 maja 2017 r. także podlegają tej decyzji ramowej.~~
- ~~2. Gdy zapadnie postanowienie o zabezpieczeniu na mocy decyzji ramowej 2003/577/WSiSW, art. 8 ust. 1 stosuje się odpowiednio do wydanego następnie END.~~

Artykuł ~~61~~36

Transpozycja

1. ~~Do dnia 22 maja 2017 r. p~~Państwa członkowskie ☒ wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne ☒ ~~przyjmują niezbędne środki~~, by spełnić wymogi ~~niniejszej dyrektywy~~ ⇒ art. 1 i 2, art. 3 ust. 1, art. 4, art. 6 ust. 1 lit. f) i g), art. 6 ust. 4, art. 8 ust. 1 i 2, art. 9 ust. 3, art. 10 ust. 3, art. 13, art. 14 ust. 5, art. 17 ust. 1 i 5, art. 21, art. 24 ust. 1, 2 i 5 lit. a), art. 28 ust. 1 lit. c) i d), art. 28 ust. 2, art. 30, art. 31 ust. 7, art. 33–50, art. 51–55, art. 58–60 i załączników I–IX do dnia [dwa lata po wejściu w życie] ⇐. ☒ Niezwłocznie przekazują one Komisji tekst tych przepisów. ☒
- ⇒ Państwa członkowskie stosują te przepisy od [dnia upływu dwóch lat po wejściu w życie]. ⇐
2. ~~Środki~~ ☒ Przepisy ☒ przyjęte przez państwa członkowskie zawierają ~~odesłanie~~ ☒ odniesienie ☒ do niniejszej dyrektywy lub ~~odesłanie~~ ☒ odniesienie ☒ takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. ☒ Przepisy te zawierają także wskazanie, że w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do dyrektywy uchylonej niniejszą dyrektywą odczytuje się jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Sposób dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określany jest przez państwa członkowskie. ☒ ~~Sposoby dokonywania takiego odesłania określone są przez państwa członkowskie.~~
3. ~~Do dnia 22 maja 2017 r. państwa członkowskie przekazują Komisji tekst przepisów dokonujących transpozycji do prawa krajowego obowiązków nałożonych na te państwa na mocy niniejszej dyrektywy.~~

↓ nowy

3. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

*Article*37

Sprawozdanie ze stosowania

~~Nie później niż pięć lat po dniu 21 maja 2014 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy sporządzone na podstawie danych jakościowych i ilościowych, a w szczególności z uwzględnieniem wpływu tej dyrektywy na współpracę w sprawach karnych i na ochronę osób, a także z wykonania przepisów dotyczących przechwytywania przekazów telekomunikacyjnych w świetle rozwoju technicznego. W razie potrzeby sprawozdaniu będą towarzyszyć propozycje zmian niniejszej dyrektywy.~~

↓ nowy

Artykuł 62

Sprawozdanie ze stosowania

Nie później niż pięć lat po dniu wejścia w życie aktów wykonawczych, o których mowa w art. 60 ust. 3, Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu sprawozdanie ze stosowania niniejszej dyrektywy, poparte informacjami przekazanymi przez państwa członkowskie zgodnie z art. 55 i zgromadzonymi przez Komisję.

Artykuł 63

Uchylenie

Dyrektywa 2014/41/UE traci moc ze skutkiem od [ostatniego dnia przed upływem dwóch lat po wejściu w życie niniejszej dyrektywy], bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminu transpozycji dyrektywy określonego w części B załącznika X.

Odesłania do uchylonej dyrektywy odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy zgodnie z tabelą korelacji znajdującą się w załączniku XI.

↓ 2014/41/UE (dostosowany)

Artykuł ~~64~~³⁸

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

↓ 2014/41/UE

Artykuł ~~65~~³⁹

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.